

# Επίσημη Εφημερίδα

# L 193

## της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Έκδοση  
στην ελληνική γλώσσα

### Νομοθεσία

57ο έτος

1 Ιουλίου 2014

Περιεχόμενα

II Μη νομοθετικές πράξεις

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

- \* Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ..... 1

# EL

Οι πράξεις οι τίτλοι των οποίων έχουν τυπωθεί με ημίμαυρα στοιχεία αποτελούν πράξεις τρεχούσης διαχείρισεως που έχουν θεσπισθεί στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής και είναι γενικά περιορισμένης χρονικής ισχύος.

Οι τίτλοι όλων των υπολοίπων πράξεων έχουν τυπωθεί με μαύρα στοιχεία και επισημαίνονται με αστερίσκο.



## II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

## ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

## ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 702/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 25ης Ιουνίου 2014

**για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 994/98 του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 1998, για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων <sup>(1)</sup>, και ιδίως το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β),

Αφού δημοσίευσε σχέδιο του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 6 και το άρθρο 8, παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98,

Κατόπιν διαβουλεύσεων με τη συμβουλευτική επιτροπή για τις κρατικές ενισχύσεις,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Κρατική χρηματοδότηση που πληροί τα κριτήρια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης συνιστά κρατική ενίσχυση και απαιτείται η κοινοποίησή της στην Επιτροπή βάσει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Ωστόσο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 109 της Συνθήκης, το Συμβούλιο δύναται να καθορίζει τις κατηγορίες ενισχύσεων που απαλλάσσονται από την εν λόγω υποχρέωση κοινοποίησης. Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 4 της Συνθήκης, η Επιτροπή δύναται να εκδίδει κανονισμούς σχετικά με τις ανωτέρω κατηγορίες ενισχύσεων. Βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98, εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να δηλώσει, σύμφωνα με το άρθρο 109 της Συνθήκης, ότι ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων δύνανται να απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης. Βάσει του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 της Επιτροπής <sup>(2)</sup> ο οποίος εφαρμόζεται έως τις 30 Ιουνίου 2014.
- (2) Στις 22 Ιουλίου 2013 ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 994/98 τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 733/2013 του Συμβουλίου <sup>(3)</sup> με τον οποίο η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να επεκτείνει την απαλλαγή κατά κατηγορία σε νέες κατηγορίες ενισχύσεων, για τις οποίες μπορούν να οριστούν σαφείς προϋποθέσεις συμβατότητας. Αυτές οι νέες κατηγορίες ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας πρέπει να περιλαμβάνουν ενισχύσεις για τη διατήρηση της κληρονομιάς, ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες και ενισχύσεις υπέρ της δασοκομίας οι οποίες μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης.

<sup>(1)</sup> ΕΕ C 142 της 14.5.1998, σ. 1.

<sup>(2)</sup> Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001, ΕΕ L 358 της 16.12.2006, σ. 3, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1114/2013 της Επιτροπής, της 7ης Νοεμβρίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 όσον αφορά τη διάρκεια εφαρμογής του (ΕΕ L 298 της 8.11.2013, σ. 34).

<sup>(3)</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 733/2013 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98 για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων (ΕΕ L 204 της 31.7.2013, σ. 11).

- (3) Το άρθρο 42 της Συνθήκης ορίζει ότι οι κανόνες ανταγωνισμού εφαρμόζονται στην παραγωγή και εμπορία γεωργικών προϊόντων μόνο στην έκταση που καθορίζουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Δυνάμει του άρθρου 211 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου<sup>(1)</sup>, οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζονται στις ενισχύσεις για την παραγωγή και την εμπορία γεωργικών προϊόντων, με την επιφύλαξη ορισμένων παρεκκλίσεων. Το άρθρο 211 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 προβλέπει ότι οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων δεν εφαρμόζονται σε ενισχύσεις που χορηγούν τα κράτη μέλη για μέτρα που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό τα οποία χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από την Ένωση και για τα μέτρα που ορίζονται στα άρθρα 213 έως 218 του εν λόγω κανονισμού. Επιπλέον, οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων δεν εφαρμόζονται στις ενισχύσεις που καταβάλλουν τα κράτη μέλη κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου<sup>(2)</sup> ούτε στην πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση εντός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 42 της Συνθήκης. Οι ενισχύσεις αυτές που προορίζονται για τη χορήγηση πρόσθετης εθνικής χρηματοδότησης εντός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 42 της Συνθήκης πρέπει να πληρούν τα κριτήρια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, ώστε να εγκρίνονται από την Επιτροπή ως μέρος του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης του εκάστοτε κράτους μέλους. Εντούτοις, οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζονται τόσο στο μέρος που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) όσο και στην πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση για μέτρα τα οποία δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της Συνθήκης.
- (4) Εφόσον οι οικονομικές επιπτώσεις των ενισχύσεων δεν διαφέρουν ανάλογα με το αν αυτές συγχρηματοδοτούνται από την Ένωση ή χρηματοδοτούνται μόνο από ένα κράτος μέλος, θα πρέπει να υπάρχει συνέπεια και συνοχή μεταξύ της πολιτικής της Επιτροπής σχετικά με τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων και της στήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της Ένωσης.
- (5) Θα πρέπει, συνεπώς, να εναρμονιστεί το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού με εκείνο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, ιδίως όσον αφορά τις ενισχύσεις υπέρ του τομέα της δασοκομίας και τις ενισχύσεις υπέρ των πολύ μικρών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές περιοχές. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται σε μέτρα ενίσχυσης υπέρ της δασοκομίας και υπέρ ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές περιοχές οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της Συνθήκης, που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, μόνο στον βαθμό που τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνονται στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης και συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ. Αντιθέτως, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις σε επιχειρήσεις αγροτικών περιοχών προς όφελος δραστηριοτήτων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της Συνθήκης ή σε ενισχύσεις υπέρ του τομέα της δασοκομίας, εάν δεν υφίσταται άμεση σύνδεση με τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης και δεν χορηγείται συγχρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ. Πρέπει, ωστόσο, να είναι δυνατή η χορήγηση ενισχύσεων για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης στον τομέα της δασοκομίας και ενισχύσεων για συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της δασοκομίας εκτός των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης που χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από τα κράτη μέλη, εφόσον τηρούν τις αντίστοιχες προϋποθέσεις συμβατότητας που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.
- (6) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε απλουστευμένη διαδικασία, όταν απαιτείται από αυτά να λαμβάνουν έγκριση κρατικής ενίσχυσης τόσο για το συγχρηματοδοτούμενο μέρος όσο και για την πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση των εθνικών τους προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013. Ως προς αυτό, θα πρέπει να επιτραπεί η απαλλαγή των εν λόγω ενισχύσεων από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις συμβατότητας που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό.
- (7) Με την ανακοίνωση της Επιτροπής της 8ης Μαΐου 2012 προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Εκσυγχρονισμός των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις (SAM)<sup>(3)</sup>, η Επιτροπή ξεκίνησε μία ευρύτερη επανεξέταση των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις. Οι κύριοι στόχοι του εν λόγω εκσυγχρονισμού είναι: i) η επίτευξη βιώσιμης, έξυπνης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε μια ανταγωνιστική εσωτερική αγορά, με ταυτόχρονη συμβολή στις προσπάθειες των κρατών μελών για αποτελεσματικότερη χρήση των δημόσιων πόρων· ii) η εστίαση του εκ των προτέρων ελέγχου της Επιτροπής στις υποθέσεις με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά και, συγχρόνως, η ενίσχυση της συνεργασίας των κρατών μελών στον τομέα της επιβολής της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων· και iii) η απλούστευση των κανόνων και η εξασφάλιση της ταχύτερης λήψης καλύτερα τεκμηριωμένων και ισχυρότερων αποφάσεων που θα βασίζονται σε σαφή οικονομική αιτιολόγηση, κοινή προσέγγιση και ρητές υποχρεώσεις.
- (8) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει την καλύτερη ιεράρχηση των προτεραιοτήτων όσον αφορά τα μέτρα επιβολής της νομοθεσίας καθώς και την περαιτέρω απλούστευση και θα πρέπει να συνδυάζεται με μεγαλύτερη διαφάνεια, αποτελεσματική αξιολόγηση και έλεγχο της συμμόρφωσης προς τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, τηρώντας συγχρόνως την αναλογικότητα και διατηρώντας τις θεσμικές αρμοδιότητες της Επιτροπής και των κρατών μελών. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη αυτών των στόχων.

<sup>(1)</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671).

<sup>(2)</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 487).

<sup>(3)</sup> COM(2012) 209 final.

- (9) Η Επιτροπή έχει εφαρμόσει τα άρθρα 107 και 108 της Συνθήκης σε ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων σε πολλές αποφάσεις, ιδίως στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1857/2006, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής<sup>(1)</sup> και των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και δασοκομίας 2007-2013<sup>(2)</sup>. Έχει αποκτήσει συνεπώς σημαντική εμπειρία σε αυτό τον τομέα. Η εμπειρία της Επιτροπής της έδωσε τη δυνατότητα, αφενός, να προσδιορίσει καλύτερα τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων μπορούν να θεωρηθούν συμβίβαστες με την εσωτερική αγορά και να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής των απαλλαγών κατά κατηγορία και, αφετέρου, κατέστησε σαφή την ανάγκη να ενισχυθεί η διαφάνεια και η παρακολούθηση και να διασφαλιστεί η ορθή αξιολόγηση των καθεστώτων ενίσχυσης μεγάλης κλίμακας, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις τους στον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά.
- (10) Οι γενικοί όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να καθοριστούν με βάση ένα σύνολο κοινών αρχών που εξασφαλίζουν ότι οι ενισχύσεις εξυπηρετούν έναν σκοπό κοινού συμφέροντος, έχουν σαφή χαρακτήρα κινήτρου, είναι κατάλληλες και αναλογικές, χορηγούνται με απόλυτη διαφάνεια και υπόκεινται σε μηχανισμό ελέγχου και τακτική αξιολόγηση και δεν επηρεάζουν δυσμενώς τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό που να αντίκειται προς το κοινό συμφέρον.
- (11) Κάθε ενίσχυση η οποία πληροί όλες τις προϋποθέσεις του παρόντος κανονισμού, τόσο τις γενικές όσο και τις ειδικές προϋποθέσεις για την εκάστοτε κατηγορία ενισχύσεων, θα πρέπει να απαλλάσσεται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης. Για να διασφαλιστεί αποτελεσματική εποπτεία και να απλουστευθούν οι διοικητικές διαδικασίες, αλλά χωρίς να αποδυναμωθεί η δραστηριότητα της παρακολούθησης από την Επιτροπή, οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις (καθεστώτα ενισχύσεων και μεμονωμένες ενισχύσεις) θα πρέπει να περιλαμβάνουν ρητή αναφορά στον παρόντα κανονισμό.
- (12) Οι κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης που δεν καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό εξακολουθούν να υπόκεινται στην προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της δυνατότητας των κρατών μελών να κοινοποιούν ενισχύσεις οι στόχοι των οποίων ανταποκρίνονται στους στόχους που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό.
- (13) Λόγω του μεγαλύτερου αντίκτυπου που ενδέχεται να έχουν τα καθεστώτα μεγάλης κλίμακας στο εμπόριο και τον ανταγωνισμό, τα καθεστώτα ενισχύσεων με μέσο ετήσιο προϋπολογισμό κρατικών ενισχύσεων που υπερβαίνει ένα ορισμένο όριο υπολογιζόμενο με βάση μια απόλυτη τιμή θα πρέπει να καταρχήν να υπόκεινται σε αξιολόγηση κρατικών ενισχύσεων. Η αξιολόγηση θα πρέπει να χρησιμεύει για να ελέγχεται κατά πόσον έχουν εκπληρωθεί οι παραδοχές και οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων κηρύχθηκε συμβατό το καθεστώς, καθώς και για να κρίνεται η αποτελεσματικότητα του μέτρου ενίσχυσης με βάση τους γενικούς και ειδικούς στόχους του, και θα πρέπει να παρέχει ενδείξεις σχετικά με την επίπτωση του καθεστώτος στον ανταγωνισμό και το εμπόριο. Για να εξασφαλιστεί ίση μεταχείριση, η αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων θα πρέπει να πραγματοποιείται με βάση σχέδιο αξιολόγησης εγκεκριμένο από την Επιτροπή. Μολονότι το εν λόγω σχέδιο θα πρέπει συνήθως να καταρτίζεται τη στιγμή του σχεδιασμού του καθεστώτος και να εγκρίνεται εγκαίρως για να τεθεί σε ισχύ το καθεστώς, αυτό ενδέχεται να μην είναι εφικτό σε όλες τις περιπτώσεις. Ως εκ τούτου, για να μην καθυστερεί η έναρξη ισχύος τους, ο παρών κανονισμός θα εφαρμόζεται στα καθεστώτα αυτά για περίοδο μέγιστης διάρκειας έξι μηνών. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να παρατείνει την περίοδο αυτή, όταν εγκριθεί το σχέδιο αξιολόγησης. Για τον σκοπό αυτό, το σχέδιο αξιολόγησης θα πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του καθεστώτος. Η Επιτροπή μπορεί επίσης, κατ' εξαίρεση, να αποφασίσει ότι η αξιολόγηση δεν είναι αναγκαία λόγω των ιδιοτήτων της περίπτωσης. Η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει από το κράτος μέλος τις αναγκαίες πληροφορίες, ώστε να είναι σε θέση να διενεργεί την εξέταση του σχεδίου αξιολόγησης, και να ζητεί συμπληρωματικές πληροφορίες χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, δίνοντας τη δυνατότητα στο κράτος μέλος να συμπληρώσει τα ελλιπή στοιχεία για να μπορέσει η Επιτροπή να λάβει απόφαση. Λόγω του καινοφανούς χαρακτήρα αυτής της διαδικασίας, η Επιτροπή θα παράσχει, σε χωριστό έγγραφο, λεπτομερείς κατευθύνσεις σχετικά με τη διαδικασία που θα εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια της εξαμηνιαίας περιόδου που προβλέπεται για την έγκριση του σχεδίου αξιολόγησης, καθώς και τα σχετικά υποδείγματα, βάσει των οποίων θα πρέπει να υποβάλλονται τα σχέδια αξιολόγησης. Μεταβολές των καθεστώτων που υπόκεινται σε αξιολόγηση, πλην των τροποποιήσεων που δεν είναι ικανές να επηρεάσουν τη συμβατότητα του καθεστώτος ενισχύσεων βάσει του παρόντος κανονισμού ή δεν είναι ικανές να επηρεάσουν σημαντικά το περιεχόμενο του εγκεκριμένου σχεδίου αξιολόγησης, θα πρέπει να εξετάζονται λαμβάνοντας υπόψη το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτής και θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Μεταβολές όπως τροποποιήσεις καθαρά τυπικού ή διοικητικού χαρακτήρα ή μεταβολές που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των μέτρων που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ δεν θα πρέπει, καταρχήν, να θεωρούνται ικανές να επηρεάσουν σημαντικά το περιεχόμενο του εγκεκριμένου σχεδίου αξιολόγησης.
- (14) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που εξαρτώνται από τη χρήση εγχώριων αντί εισαγόμενων προϊόντων ή σε ενισχύσεις εξαγωγικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που χρηματοδοτούν τη συγκρότηση και τη λειτουργία δικτύου διανομής σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα. Κατά κανόνα, δεν θα πρέπει να θεωρούνται ενισχύσεις δραστηριοτήτων που συνδέονται με εξαγωγές οι ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις ή του κόστους μελετών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών απαραίτητων για τη διάθεση ενός νέου ή ήδη υπάρχοντος προϊόντος σε μια νέα αγορά σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα.

(1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής, της 6ης Αυγούστου 2008, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης (Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία) (ΕΕ L 214 της 9.8.2008, σ. 3).

(2) ΕΕ C 319 της 27.12.2006, σ. 1.

- (15) Η Επιτροπή πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι επιτρεπόμενες ενισχύσεις δεν επηρεάζουν δυσμενώς τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό που να αντίκειται προς το γενικό συμφέρον. Συνεπώς, οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε δικαιούχους για τους οποίους εκκρεμεί εντολή ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής με την οποία οι ενισχύσεις αυτές κηρύσσονται παράνομες και ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, με εξαίρεση τις ενισχύσεις για την αποκατάσταση των ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες.
- (16) Ενισχύσεις χορηγούμενες σε προβληματικές επιχειρήσεις θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, εφόσον οι εν λόγω ενισχύσεις θα πρέπει να αξιολογούνται βάσει των κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων <sup>(1)</sup>, ή των κατευθυντήριων γραμμών που τις αντικατέστησαν, με στόχο να αποτρέπεται η καταστρατήγησή τους, εξαιρουμένων, υπό ορισμένες συνθήκες, των ενισχύσεων αποζημίωσης ζημιών που προκλήθηκαν από θεομηνίες, δυσμενές κλιματικό φαινόμενο το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, ασθένειες ζώων ή προσβολές από επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς, καθώς και των ενισχύσεων για την αποκατάσταση ζημιών σε δάση από πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς οργανισμούς, ασθένειες, καταστροφικά συμβάντα και φαινόμενα σχετιζόμενα με την κλιματική αλλαγή, όπως προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό. Επιπλέον, για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας και λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση έκτακτης ανάγκης δεν θα πρέπει να γίνεται διάκριση, υπό ορισμένους όρους, όταν πρόκειται για την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης όσον αφορά την παροχή ενίσχυσης για τις δαπάνες εξάλειψης ζωικών ασθενειών και την παροχή ενίσχυσης για την απομάκρυνση και καταστροφή των νεκρών ζώων. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, είναι σκόπιμο να θεσπιστούν σαφή κριτήρια που δεν απαιτούν αξιολόγηση όλων των ιδιαιτεροτήτων της κατάστασης μιας επιχείρησης για να καθοριστεί αν μια επιχείρηση θεωρείται προβληματική για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.
- (17) Εάν μια κρατική ενίσχυση ή οι όροι με τους οποίους χορηγείται, συμπεριλαμβανομένης της μεθόδου χρηματοδότησης της όταν αυτή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της, συνεπάγεται μη διαχωρίσιμη παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας, η ενίσχυση δεν μπορεί να κηρυχθεί συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά. Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει, συνεπώς, να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που συνεπάγονται μη διαχωρίσιμη παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας.
- (18) Η εφαρμογή της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τη συνεργασία των κρατών μελών. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση προς τον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης μεμονωμένων ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο καθεστώτων απαλλαγής κατά κατηγορία.
- (19) Οι ενισχύσεις που ανέρχονται σε μεγάλα ποσά και χορηγούνται είτε μεμονωμένα είτε σωρευτικά θα πρέπει να αξιολογούνται από την Επιτροπή κατόπιν κοινοποίησης, επειδή ο κίνδυνος να επηρεάσουν δυσμενώς τους όρους των συναλλαγών είναι μεγάλος. Συνεπώς, θα πρέπει να καθοριστούν όρια ανά μέγιστο ποσό ενίσχυσης για ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων για επενδύσεις που εμπίπτουν εντός του πεδίου εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, λαμβάνοντας υπόψη την κατηγορία της σχετικής ενίσχυσης και την πιθανή επίπτωσή της στις συνθήκες εμπορίου. Κάθε χορηγούμενη ενίσχυση η οποία υπερβαίνει τα εν λόγω ανώτατα όρια θα πρέπει να εξακολουθεί να υπόκειται στην υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Τα όρια που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό δεν θα πρέπει να καταστρατηγούνται με τον τεχνητό διαχωρισμό καθεστώτων ενίσχυσης ή σχεδίων ενίσχυσης, π.χ. σε διάφορα επιμέρους καθεστώτα ή σχέδια ενίσχυσης με παρόμοια χαρακτηριστικά, στόχους ή δικαιούχους. Άλλες κατηγορίες ενισχύσεων, στον βαθμό που τηρούνται οι όροι συμβατότητας και η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης ή το μέγιστο ποσό ενίσχυσης που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο να επηρεάσουν τους όρους των συναλλαγών.
- (20) Για λόγους διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και αποτελεσματικής παρακολούθησης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο σε ενισχύσεις για τις οποίες είναι δυνατός ο ακριβής υπολογισμός του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης εκ των προτέρων χωρίς να είναι αναγκαία η διενέργεια αξιολόγησης κινδύνου («διαφανείς ενισχύσεις»).
- (21) Για ορισμένα ειδικά μέσα ενίσχυσης, όπως τα δάνεια, οι εγγυήσεις, τα μέτρα φορολογικού τύπου και, ιδίως, οι επιστρεπτές προκαταβολές, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καθορίσει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι εν λόγω ενισχύσεις μπορούν να θεωρούνται διαφανείς. Οι ενισχύσεις που συνίστανται σε εγγυήσεις θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς εάν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογισθεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που έχουν καθοριστεί για τον αντίστοιχο τύπο επιχείρησης. Ενδεικτικά, για τις ΜΜΕ, η ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων <sup>(2)</sup> ορίζει τα επίπεδα ετήσιας προμήθειας με την υπέρβαση των οποίων μια κρατική εγγύηση θεωρείται ότι δεν συνιστά ενίσχυση. Επίσης, θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς, εάν πριν από την εφαρμογή του μέτρου η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης της κρατικής εγγύησης έχει κοινοποιηθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι ενισχύσεις που συνίστανται σε μέτρα χορήγησης επιχειρηματικών κεφαλαίων και σε εισφορές κεφαλαίου δεν θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις.

<sup>(1)</sup> ΕΕ C 244 της 1.10.2004, σ. 2.

<sup>(2)</sup> ΕΕ C 155 της 20.6.2008, σ. 10.

- (22) Οι ενισχύσεις που, σε διαφορετική περίπτωση, θα ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού αλλά δεν είναι διαφανείς θα πρέπει πάντοτε να κοινοποιούνται στην Επιτροπή. Οι κοινοποιήσεις αδιαφανών ενισχύσεων θα πρέπει να αξιολογούνται από την Επιτροπή ιδίως με βάση τα κριτήρια που παρατίθενται στις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και στις αγροτικές περιοχές 2014 έως 2020 <sup>(1)</sup> ή τα άλλα συναφή πλαίσια, κατευθυντήριες γραμμές και ανακοινώσεις.
- (23) Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις είναι αναγκαίες και λειτουργούν ως κίνητρο για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις για δραστηριότητες ή έργα τα οποία θα αναλάμβανε ο δικαιούχος και χωρίς την ενίσχυση. Δεν πρέπει να επιτρέπεται η αναδρομική χορήγηση ενισχύσεων για δραστηριότητες ή έργα που έχουν ήδη αναληφθεί από τον δικαιούχο. Οι ενισχύσεις θα πρέπει να απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος κανονισμού, μόνον εάν η δραστηριότητα ή οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ξεκινούν μετά την υποβολή γραπτής αίτησης ενίσχυσης από τον δικαιούχο.
- (24) Όσον αφορά ad hoc ενισχύσεις που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό και οι οποίες χορηγούνται σε δικαιούχο που είναι μεγάλη επιχείρηση, το κράτος μέλος θα πρέπει, πέραν των όρων που αφορούν τον χαρακτήρα κινήτρου και ισχύουν για τις ΜΜΕ, να εξασφαλίζει επίσης ότι ο δικαιούχος έχει αναλύσει, σε εσωτερικό έγγραφο, τη βιωσιμότητα του ενισχυόμενου έργου ή δραστηριότητας με τη χορήγηση της ενίσχυσης και χωρίς αυτήν. Το κράτος μέλος θα πρέπει να επαληθεύει ότι το εν λόγω εσωτερικό έγγραφο επιβεβαιώνει την ουσιαστική αύξηση της εμβέλειας του έργου ή της δραστηριότητας, την ουσιαστική αύξηση του συνολικού ποσού που κατέβαλε ο δικαιούχος για το ενισχυόμενο έργο ή τη δραστηριότητα ή την ουσιαστική επιτάχυνση του ρυθμού ολοκλήρωσης του εκάστοτε έργου ή δραστηριότητας. Θα πρέπει επίσης να είναι δυνατό να διαπιστώνεται ο χαρακτήρας κινήτρου βάσει του γεγονότος ότι το επενδυτικό έργο ή η δραστηριότητα δεν θα είχε υλοποιηθεί στη συγκεκριμένη αγροτική περιοχή χωρίς την ενίσχυση.
- (25) Τα αυτόματα καθεστώτα ενισχύσεων υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων θα πρέπει να εξακολουθήσουν να υπόκεινται σε συγκεκριμένο όρο όσον αφορά τον χαρακτήρα κινήτρου, δεδομένου ότι η χορήγηση ενισχύσεων στο πλαίσιο αυτών των καθεστώτων ενίσχυσης διέπεται από διαφορετικές διαδικασίες σε σχέση με άλλες κατηγορίες ενισχύσεων. Αυτή η συγκεκριμένη προϋπόθεση σημαίνει ότι τα εν λόγω καθεστώτα ενίσχυσης θα πρέπει να έχουν εγκριθεί πριν ξεκινήσουν τα έργα για το ενισχυόμενο έργο ή τη δραστηριότητα. Ωστόσο, ο εν λόγω όρος δεν ισχύει στην περίπτωση διάδοχων φορολογικών καθεστώτων, υπό την προϋπόθεση ότι η δραστηριότητα καλυπτόταν ήδη από τα προηγούμενα φορολογικά καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων. Για την αξιολόγηση του χαρακτήρα κινήτρου των εν λόγω καθεστώτων ενίσχυσης, η κρίσιμη χρονική στιγμή είναι ο χρόνος θέσπισης του φορολογικού μέτρου για πρώτη φορά στο αρχικό καθεστώς, το οποίο στη συνέχεια αντικαταστάθηκε από το διάδοχο καθεστώς.
- (26) Όσον αφορά τις ενισχύσεις για αναδασμό, μέτρα προώθησης υπό μορφή δημοσιεύσεων που αποσκοπούν στην ευαισθητοποίηση του κοινού για τα γεωργικά προϊόντα, τις ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των ζημιών που προκλήθηκαν από δυσμενές κλιματικό φαινόμενο το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, τις ενισχύσεις για την αποζημίωση των δαπανών για την εξάλειψη ασθενειών των ζώων και επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και την αντιστάθμιση των ζημιών που προκαλούνται από τις εν λόγω ασθένειες των ζώων και τους επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς, τις ενισχύσεις για την κάλυψη των εξόδων απομάκρυνσης και καταστροφής νεκρών ζώων, τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, τις ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες και ενισχύσεις για επενδύσεις για τη διατήρηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς στη γεωργική εκμετάλλευση, ο χαρακτήρας κινήτρου δεν πρέπει να απαιτείται ή πρέπει να θεωρείται ότι υφίσταται, εάν πληρούνται οι ειδικές προϋποθέσεις γι' αυτές τις κατηγορίες ενισχύσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
- (27) Για να εξασφαλιστεί ότι η ενίσχυση ανταποκρίνεται στην αρχή της αναλογικότητας και περιορίζεται στο αναγκαίο ποσό, τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να ορίζονται ως εντάσεις ενίσχυσης σε σχέση με μια σειρά επιλέξιμων δαπανών. Όταν δεν είναι δυνατόν να καθοριστούν οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης, λόγω αδυναμίας προσδιορισμού των επιλέξιμων δαπανών ή για να προβλεφθούν απλούστερα μέσα για τα μικρά ποσά, πρέπει να καθορίζονται ανώτατα ονομαστικά ποσά ενίσχυσης, ώστε να διασφαλίζεται η αναλογικότητα της ενίσχυσης. Η ένταση της ενίσχυσης και τα ανώτατα ποσά ενίσχυσης θα πρέπει να καθορίζονται, με βάση την εμπειρία της Επιτροπής, σε επίπεδο που ελαχιστοποιεί τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στον ενισχυόμενο τομέα, ενώ προωθείται κατάλληλα ο στόχος της διευκόλυνσης της ανάπτυξης των οικονομικών δραστηριοτήτων των δικαιούχων στον τομέα της γεωργίας, στις αγροτικές περιοχές ή στον τομέα της δασοκομίας. Για να υπάρχει συνοχή με τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης που λαμβάνουν ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, τα ανώτατα όρια πρέπει να εναρμονιστούν με τα ανώτατα όρια που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, στον βαθμό που αυτό συνάδει με τις αρχές για τις κρατικές ενισχύσεις.
- (28) Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται μόνον οι επιλέξιμες δαπάνες. Ο κανονισμός δεν πρέπει να απαλλάσσει τις ενισχύσεις που υπερβαίνουν τη σχετική ένταση ενίσχυσης ως αποτέλεσμα της συμπερίληψης μη επιλέξιμων δαπανών. Ο προσδιορισμός των επιλέξιμων δαπανών θα πρέπει να τεκμηριώνεται εγγράφως με σαφή, συγκεκριμένο και σύγχρονο τρόπο. Όλα τα στοιχεία θα πρέπει να υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις θα πρέπει να ανάγονται στην αξία τους

<sup>(1)</sup> ΕΕ C 204 της 1.7.2014, σ. 1.

κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει επίσης να ανάγονται στην αξία τους κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Το επιτόκιο που πρέπει να εφαρμόζεται για την αναγωγή και για τον υπολογισμό του ύψους της ενίσχυσης στην περίπτωση ενισχύσεων που δεν έχουν τη μορφή επιχορήγησης θα πρέπει να είναι το επιτόκιο αναφοράς που ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, όπως ορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης<sup>(1)</sup>. Όταν η ενίσχυση χορηγείται σε μορφή άλλη από εκείνη της επιχορήγησης, το ποσό της ενίσχυσης θα πρέπει να εκφράζεται σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης. Σε περίπτωση που η ενίσχυση χορηγείται υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, οι τμηματικές καταβολές της ενίσχυσης θα πρέπει να προεξοφλούνται με βάση τα προεξοφλητικά επιτόκια που ισχύουν στις διάφορες ημερομηνίες κατά τις οποίες τίθενται σε ισχύ τα φορολογικά πλεονεκτήματα. Είναι σκόπιμο να ενθαρρύνεται η χρήση ενισχύσεων υπό μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών, διότι τα συγκεκριμένα μέσα επιμερισμού του κινδύνου ενισχύουν τον χαρακτήρα κινήτρου των ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι, όταν η ενίσχυση χορηγείται υπό μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών, μπορούν να αυξάνονται οι ισχύουσες εντάσεις ενίσχυσης που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

- (29) Στην περίπτωση φορολογικών πλεονεκτημάτων σε σχέση με μελλοντικούς φόρους, το ισχύον προεξοφλητικό επιτόκιο και το ακριβές ποσό των τμηματικών καταβολών της ενίσχυσης μπορεί να μην είναι γνωστά εκ των προτέρων. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίζουν εκ των προτέρων ένα ανώτατο όριο για την παρούσα αξία της ενίσχυσης με τήρηση της ισχύουσας έντασης ενίσχυσης. Στη συνέχεια, όταν καταστεί γνωστό το ποσό της τμηματικής καταβολής της ενίσχυσης σε συγκεκριμένη ημερομηνία, μπορεί να γίνει προεξόφληση του ποσού αυτού βάσει του εφαρμοστέου προεξοφλητικού επιτοκίου κατά την εν λόγω ημερομηνία. Η παρούσα αξία κάθε δόσης ενίσχυσης θα πρέπει να αφαιρείται από το συνολικό ποσό του ανώτατου ορίου («ανώτατο ποσό»).
- (30) Για να διαπιστωθεί αν τηρούνται τα όρια κοινοποίησης μεμονωμένων ενισχύσεων και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα ανώτατα ποσά ενισχύσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της κρατικής ενίσχυσης για την ενισχυόμενη δραστηριότητα ή το έργο. Επιπλέον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προσδιορίζει τις περιστάσεις υπό τις οποίες επιτρέπεται η σώρευση διαφόρων κατηγοριών ενισχύσεων. Οι ενισχύσεις που απαλλάσσονται από κοινοποίηση βάσει του παρόντος κανονισμού και κάθε άλλη συμβατή ενίσχυση που απαλλάσσεται βάσει του παρόντος κανονισμού ή εγκρίνεται από την Επιτροπή, μπορούν να σωρευτούν, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες. Σε περίπτωση που διαφορετικές πηγές ενίσχυσης αφορούν τις ίδιες προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες —που επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει— η σώρευση τους πρέπει να επιτρέπεται μέχρι το ύψος της ανώτατης έντασης ενίσχυσης ή του ανώτατου ποσού της ενίσχυσης που ισχύει για τις εν λόγω ενισχύσεις βάσει του παρόντος κανονισμού. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να θεσπίζει ειδικούς κανόνες για τη σώρευση ενισχύσεων με και χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες, και για τη σώρευση με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας συχνά δεν χορηγούνται για συγκεκριμένες προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες ούτε μπορούν να αποδοθούν σε τέτοιου είδους δαπάνες. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να επιτρέπεται η ελεύθερη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Ωστόσο, όταν η ενίσχυση ήσσονος σημασίας χορηγείται για τις ίδιες προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες όπως και η κρατική ενίσχυση που απαλλάσσεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, η σώρευση θα πρέπει να επιτρέπεται μόνο έως τη μέγιστη ένταση της ενίσχυσης, όπως ορίζεται στο κεφάλαιο III του παρόντος κανονισμού.
- (31) Η ενωσιακή χρηματοδότηση που τελεί υπό την κεντρική διαχείριση των θεσμικών και λοιπών οργάνων, οργανισμών, κοινών επιχειρήσεων ή άλλων οργάνων της Ένωσης και δεν υπάγεται άμεσα ή έμμεσα στον έλεγχο του κράτους μέλους δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Όταν η εν λόγω ενωσιακή χρηματοδότηση συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο η δεύτερη για να διαπιστωθεί κατά πόσο τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι ανώτατες εντάσεις ενισχύσεων ή μέγιστα ποσά ενίσχυσης, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης σε σχέση με τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει τα ευνοϊκότερα ποσοστά χρηματοδότησης που θεσπίζονται στους ισχύοντες κανόνες δικαίου της Ένωσης.
- (32) Δεδομένου ότι οι κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης απαγορεύονται καταρχήν, είναι σημαντικό να είναι όλα τα μέρη σε θέση να επαληθεύουν κατά πόσον οι ενισχύσεις χορηγούνται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες. Ως εκ τούτου, η διαφάνεια των κρατικών ενισχύσεων είναι ουσιώδης για την ορθή εφαρμογή των κανόνων της Συνθήκης και συνεπάγεται βελτίωση της συμμόρφωσης, ενίσχυση της λογοδοσίας, αξιολόγηση από ομότιμους και, εντέλει, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών. Για να εξασφαλιστεί η διαφάνεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να δημιουργήσουν ολοκληρωμένους διαδικτυακούς τόπους για τις κρατικές ενισχύσεις, σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, στους οποίους να παρουσιάζονται συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με κάθε μέτρο ενίσχυσης που απαλλάσσεται βάσει του παρόντος κανονισμού. Η εν λόγω υποχρέωση θα πρέπει να συνιστά προϋπόθεση συμβατότητας κάθε μεμονωμένης ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά. Σύμφωνα με την πάγια πρακτική σχετικά με τη δημοσίευση πληροφοριών βάσει της οδηγίας 2013/37/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου<sup>(2)</sup>, πρέπει να χρησιμοποιείται ένα τυποποιημένο μορφότυπο που επιτρέπει την ανάζητηση πληροφοριών, την τηλεφόρτωση και την ευχερή δημοσίευση στο Διαδίκτυο. Οι σύνδεσμοι με τους δικτυακούς τόπους για τις κρατικές ενισχύσεις όλων των κρατών μελών θα πρέπει να αναρτώνται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 733/2013, θα πρέπει να δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής συνοπτικές πληροφορίες για κάθε μέτρο ενίσχυσης που απαλλάσσεται βάσει του παρόντος κανονισμού.

<sup>(1)</sup> ΕΕ C 14 της 19.1.2008, σ. 6.

<sup>(2)</sup> Οδηγία 2013/37/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/98/ΕΚ σχετικά με την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα (ΕΕ L 175 της 27.6.2013, σ. 1).



- (33) Όσον αφορά τη δημοσίευση των πληροφοριών σχετικά με τις χορηγήσεις μεμονωμένων ενισχύσεων, είναι σκόπιμο να καθοριστούν όρια πέραν των οποίων η δημοσίευση μπορεί να θεωρηθεί αναλογική, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της ενίσχυσης. Με βάση την αξιολόγηση των καθεστώτων ενισχύσεων για επενδύσεις στον πρωτογενή γεωργικό τομέα, για τα οποία δηλώνονται οι υψηλότερες ετήσιες δαπάνες στο πλαίσιο της διαδικασίας της ετήσιας έκδοσης 2013, κατηγορία που μπορεί να θεωρηθεί πιο στρεβλωτική από τις άλλες κατηγορίες ενισχύσεων, η Επιτροπή έχει καθορίσει ένα μέσο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο 59 596 ευρώ. Προκειμένου να περιορισθεί ο διοικητικός φόρτος για τα κράτη μέλη είναι, επομένως, σκόπιμο να καθορισθεί το κατώτατο όριο για τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με μεμονωμένες ενισχύσεις προς τους παραγωγούς της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής στο επίπεδο των 60 000 ευρώ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η μεταποίηση των γεωργικών προϊόντων και η εμπορία των γεωργικών προϊόντων είναι συναφείς με εκείνες των βιομηχανικών προϊόντων, είναι σκόπιμο να εναρμονιστεί το όριο για τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με μεμονωμένες ενισχύσεις προς τους δικαιούχους των εν λόγω επιμέρους κλάδων, καθώς και στον τομέα της δασοκομίας και για δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της Συνθήκης, με το προβλεπόμενο στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής<sup>(1)</sup>.
- (34) Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής παρακολούθησης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98, θεωρείται σκόπιμο να θεσπιστεί τυποποιημένο μορφότυπο με το οποίο τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλλουν στην Επιτροπή συνοπτικά πληροφοριακά στοιχεία κάθε φορά που, βάσει του παρόντος κανονισμού, εφαρμόζουν καθεστώς ενισχύσεων ή χορηγούν μεμονωμένη ενίσχυση που δεν εντάσσεται σε κανένα καθεστώς ενίσχυσης. Επιπλέον, είναι σκόπιμο, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής<sup>(2)</sup> και με το άρθρο 3 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98, να θεσπιστούν κανόνες υποβολής ετήσιας έκδοσης για τις ενισχύσεις που απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, σύμφωνα με τους όρους που θεσπίζει ο παρών κανονισμός, καθώς και με τις ειδικές απαιτήσεις για ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων που πρέπει να υποβάλλουν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή.
- (35) Δεδομένης της ευρείας διαθεσιμότητας της αναγκαίας τεχνολογίας, οι συνοπτικές πληροφορίες και η ετήσια έκδοση θα πρέπει να υποβάλλονται σε ηλεκτρονική μορφή και να διαβιβάζονται στην Επιτροπή μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων της Επιτροπής.
- (36) Επιπλέον, είναι σκόπιμο, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98, να θεσπιστούν κανόνες σχετικά με τα αρχεία που πρέπει να τηρούν τα κράτη μέλη όσον αφορά τις ενισχύσεις που απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη την περίοδο παραγραφής που προβλέπεται στο άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου<sup>(3)</sup>.
- (37) Για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των προϋποθέσεων συμβατότητας που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει η Επιτροπή να είναι σε θέση να ανακαλεί το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία για τα μελλοντικά μέτρα ενισχύσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις εν λόγω απαιτήσεις. Η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να περιορίζει την ανάκληση του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορία σε ορισμένα είδη ενισχύσεων, σε ορισμένους δικαιούχους ή μέτρα ενίσχυσης που λαμβάνουν ορισμένες αρχές, όταν η μη συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό επηρεάζει μόνο μια περιορισμένη ομάδα μέτρων ή ορισμένες αρχές. Αυτή η στοχευμένη ανάκληση θα πρέπει να παρέχει αναλογική διόρθωση συνδεδεμένη άμεσα με τη διαπιστωθείσα μη συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό. Αν δεν πληρούνται οι προβλεπόμενες στα κεφάλαια I και III γενικές προϋποθέσεις συμβατότητας, η χορηγούμενη ενίσχυση δεν καλύπτεται από τον παρόντα κανονισμό και, κατά συνέπεια, συνιστά παράνομη ενίσχυση, την οποία η Επιτροπή θα εξετάζει στο πλαίσιο της σχετικής διαδικασίας που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Εάν δεν πληρούνται οι απαιτήσεις του κεφαλαίου II, η ανάκληση του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορία για τα μελλοντικά μέτρα ενίσχυσης δεν επηρεάζει το γεγονός ότι τα προηγούμενα μέτρα που ήταν σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό υπάγονταν σε καθεστώς απαλλαγής κατά κατηγορία.
- (38) Έχοντας υπόψη το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις δεν θα πρέπει να έχουν ως μοναδικό αποτέλεσμα τη διαρκή ή περιοδική μείωση των λειτουργικών δαπανών που θα βάρυναν υπό κανονικές συνθήκες τον δικαιούχο, ενώ θα πρέπει να είναι αναλογικές προς τα μειονεκτήματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, ώστε να διασφαλιστούν τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη που θεωρείται ότι είναι προς το συμφέρον της Ένωσης. Οι μονομερείς κρατικές ενισχύσεις που αποσκοπούν απλώς στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των παραγωγών, χωρίς να συμβάλλουν κατά κανένα τρόπο στην ανάπτυξη του τομέα, και ειδικότερα οι ενισχύσεις που χορηγούνται αποκλειστικά βάσει της τιμής, της ποσότητας, της μονάδας παραγωγής ή της μονάδας μέσων παραγωγής, θα πρέπει να θεωρείται ότι συνιστούν λειτουργικές ενισχύσεις ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά. Επιπλέον, εάν χορηγούνται στον γεωργικό τομέα, οι ενισχύσεις αυτές ενδέχεται να παρεμβαίνουν επίσης στη λειτουργία των μηχανισμών των κοινών οργανώσεων των αγορών. Είναι, συνεπώς, σκόπιμο να περιορισθεί το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού σε ορισμένους τύπους ενισχύσεων.

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων συμβίβασμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1).

(3) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1).

- (39) Οι ΜΜΕ συμβάλλουν καθοριστικά στη δημιουργία απασχόλησης και, γενικότερα, αποτελούν παράγοντα κοινωνικής σταθερότητας και κινητήρια δύναμη της οικονομίας. Ωστόσο, η ανάπτυξη τους ενδέχεται να περιορίζεται από αδυναμίες της αγοράς, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσχέρειες. Οι ΜΜΕ συχνά δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν κεφάλαια ή δάνεια, λόγω της απροθυμίας ορισμένων χρηματοπιστωτικών αγορών να αναλάβουν σχετικούς κινδύνους και των περιορισμένων εγγυήσεων που είναι σε θέση να προσφέρουν οι ΜΜΕ. Οι περιορισμένοι πόροι τους μπορεί επίσης να περιορίζουν την πρόσβασή τους στην πληροφόρηση, ιδίως όσον αφορά τις νέες τεχνολογίες και τις δυναμικές αγορές. Για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων των ΜΜΕ, ο παρών κανονισμός θα πρέπει, συνεπώς, να απαλλάξει ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων υπέρ των ΜΜΕ από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης.
- (40) Για να εξαιληθούν οι διαφορές που θα μπορούσαν να προκαλέσουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και για να διευκολυνθεί ο συντονισμός ανάμεσα στις διάφορες ενωσιακές και εθνικές πρωτοβουλίες που αφορούν τις ΜΜΕ, καθώς και για λόγους διοικητικής σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου, ο ορισμός της ΜΜΕ που χρησιμοποιείται για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να βασίζεται στους ορισμούς που όρισε η σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής <sup>(1)</sup>.
- (41) Για να εξασφαλιστεί η συνοχή με την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης και να επιτευχθεί η απλούστευση των κανόνων με βάση την πείρα που έχει ήδη αποκτήσει η Επιτροπή από την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1857/2008 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 800/2008, είναι σκόπιμο να εξαιρεθούν από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης διάφορες κατηγορίες ενισχύσεων υπέρ των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή, τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων.
- (42) Οι εν λόγω κατηγορίες ενισχύσεων πρέπει να περιλαμβάνουν κυρίως τις επενδυτικές ενισχύσεις, όπως επενδύσεις σε ενσώματα ή σε άυλα στοιχεία ενεργητικού ή για τη μετεγκατάσταση κτιρίων της εκμετάλλευσης, ενισχύσεις για τη σύσταση επιχειρήσεων και τη δημιουργία ευκαιριών για νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες, όπως ενισχύσεις σε νέους γεωργούς και σε μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις και σε ομάδες παραγωγών, καθώς και ενισχύσεις για συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας, ενισχύσεις που διευκολύνουν την ανάπτυξη επιχειρήσεων, όπως ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης, ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες, ενισχύσεις για δραστηριότητες προώθησης, ενισχύσεις για υπηρεσίες αντικατάστασης στη γεωργική εκμετάλλευση, ενισχύσεις για τη διαχείριση κινδύνων και κρίσεων, όπως ενισχύσεις για αποζημίωση ζημιών που προκαλούνται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες, ενισχύσεις για την κάλυψη των δαπανών για την πρόληψη και εκρίζωση ασθενειών των ζώων και επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και ενισχύσεις για πληρωμή ασφαλιστρών, καθώς και ενισχύσεις για τον τομέα της κτηνοτροφίας με την επιδίωξη κοινών στόχων δημοσίου συμφέροντος, όπως η διατήρηση της γενετικής ποιότητας και η προστασία της δημόσιας υγείας και της υγείας των ζώων. Οι ενισχύσεις αυτές θα πρέπει να αποσκοπούν ιδίως στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας του γεωργικού τομέα στο σύνολό του.
- (43) Επιπλέον, ενισχύσεις που χορηγούνται υπέρ των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές περιοχές θα πρέπει επίσης να απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος κανονισμού. Ως προς αυτό, και για να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΓΤΑΑ μέτρων αγροτικής ανάπτυξης και των μέτρων που χρηματοδοτούνται με πρόσθετους εθνικούς πόρους, οι κανόνες που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο συνεπείς με τους κανόνες που θεσπίστηκαν στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και στις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εκδίδονται βάσει του εν λόγω κανονισμού.
- (44) Άλλες κατηγορίες ενισχύσεων, όπως οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας, οι ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες στον γεωργικό τομέα, οι ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ της διατήρησης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς που βρίσκονται στη γεωργική εκμετάλλευση και οι ενισχύσεις υπέρ της δασοκομίας που χορηγούνται και σε ΜΜΕ και σε μεγάλες επιχειρήσεις θα πρέπει να απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης. Ειδικότερα, όσον αφορά τις ενισχύσεις υπέρ της δασοκομίας και για να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΓΤΑΑ μέτρων αγροτικής ανάπτυξης και των μέτρων που χρηματοδοτούνται με πρόσθετους εθνικούς πόρους που χρηματοδοτούνται αμιγώς μέσω κρατικών ενισχύσεων, οι κανόνες που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο συνεπείς με τους κανόνες που θεσπίστηκαν στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και στις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις.
- (45) Ενισχύσεις που χορηγούνται σε ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή, τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων, οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, οι ενισχύσεις υπέρ του τομέα της δασοκομίας ή οι ενισχύσεις υπέρ των ΜΜΕ σε αγροτικές περιοχές για δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της Συνθήκης μπορούν επίσης να απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, σύμφωνα με τους όρους που θεσπίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014. Όταν τα κράτη μέλη το θεωρούν καταλληλότερο, μπορούν να επιλέγουν εναλλακτικά να

<sup>(1)</sup> Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

χορηγούν ενισχύσεις που εμπίπτουν στις προαναφερθείσες κατηγορίες, σύμφωνα με τους όρους που θεσπίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέγουν να χορηγούν σε ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή περιφερειακές λειτουργικές ενισχύσεις για την αποζημίωση πρόσθετων δαπανών, εκτός από τα μεταφορικά έξοδα στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ, ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, ενισχύσεις για καινοτομία στις ΜΜΕ, περιβαλλοντικές ενισχύσεις, ενισχύσεις κατάρτισης και ενισχύσεις για εργαζόμενους που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, σύμφωνα με τους όρους που θεσπίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014. Σε αυτό το πλαίσιο, και για να διευκρινιστεί η σχέση μεταξύ του παρόντος κανονισμού και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014, θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι στόχοι, οι κατηγορίες ενισχύσεων και οι όροι χορήγησης ενισχύσεων που θεσπίζονται στους δύο κανονισμούς είναι διαφορετικοί, αν και ενδέχεται να απευθύνονται στο ίδιο είδος δικαιούχων.

- (46) Για τη βελτίωση των οικονομικών και περιβαλλοντικών επιδόσεων και της αποτελεσματικότητας των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον γεωργικό τομέα και την παροχή της αναγκαίας υποδομής για την ανάπτυξη της γεωργίας και τη στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που είναι αναγκαίες για την επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων, οι ενισχύσεις θα πρέπει να χορηγούνται για επενδύσεις σε ενσώματα ή σε άλλα στοιχεία ενεργητικού που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων αυτών. Οι εν λόγω επενδύσεις θα πρέπει να είναι σύμφωνες με την ενωσιακή νομοθεσία και τις εθνικές νομοθεσίες των οικείων κρατών μελών σχετικά με την περιβαλλοντική προστασία. Επιπλέον, για επενδύσεις που απαιτούν εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(1)</sup> η ενίσχυση θα πρέπει να υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει διεξαχθεί και ότι έχει χορηγηθεί η σχετική άδεια εκτέλεσης για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο, πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμωμένης ενίσχυσης.
- (47) Επειδή η στοχοθετημένη ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής ενέχει κινδύνους στρέβλωσης, οι επενδυτικές ενισχύσεις που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης βάσει του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να περιορίζονται σε ένα συγκεκριμένο γεωργικό προϊόν. Ο όρος αυτός δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να εξαιρούν ορισμένα γεωργικά προϊόντα από το πεδίο εφαρμογής μιας δεδομένης ενίσχυσης, ιδίως στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν συνήθεις δυνατότητες διάθεσης στην αγορά. Επιπλέον, θα πρέπει εξ ορισμού οι ενισχύσεις για συγκεκριμένα είδη επενδύσεων να μην απαλλάσσονται βάσει του παρόντος κανονισμού από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης.
- (48) Για να εξασφαλιστεί η κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της ελαχιστοποίησης των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και της προάσπισης της ενεργειακής απόδοσης και της επάρκειας των πόρων, σε περίπτωση επενδύσεων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική παραγωγή, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει ότι η ενίσχυση θα πρέπει να χορηγείται μόνο για επενδύσεις που συνδέονται με την παραγωγή σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης βιοκαυσίμων ή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μόνο όταν η εν λόγω παραγωγή δεν υπερβαίνει τη μέση ετήσια κατανάλωση καυσίμου ή ενέργειας από τη συγκεκριμένη εκμετάλλευση. Σε αυτήν την περίπτωση, οι ενισχύσεις για βιοκαύσιμα θα πρέπει να καλύπτονται μόνον εφόσον χορηγούνται για βιώσιμα βιοκαύσιμα, σύμφωνα με την οδηγία 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(2)</sup>.
- (49) Προκειμένου να δοθούν κίνητρα για τη στροφή προς την παραγωγή πιο προηγμένων μορφών βιοκαυσίμων, όπως προβλέπονται από τους οριζόντιους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας, οι ενισχύσεις για την παραγωγή τροφίμων με βάση τα βιοκαύσιμα θα πρέπει να εξαιρηθούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού σε περίπτωση ενισχύσεων για επενδύσεις συναφείς με τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.
- (50) Για να ενθαρρυνθεί και να διευκολυνθεί η αρχική εγκατάσταση νέων γεωργών και η ανάπτυξη εν δυνάμει οικονομικά βιώσιμων μικρών εκμεταλλεύσεων, κρίνεται σκόπιμη η απαλλαγή των ενισχύσεων εκκίνησης από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των νέων γεωργικών δραστηριοτήτων, η ενίσχυση θα πρέπει να εξαρτάται από την υποβολή επιχειρηματικού σχεδίου. Οι ενισχύσεις εκκίνησης θα πρέπει να καλύπτουν μόνο την αρχική περίοδο ύπαρξης της επιχείρησης και να μην εξελίσσονται σε λειτουργικές ενισχύσεις.
- (51) Για να βοηθηθεί ο γεωργικός τομέας να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που θέτουν η αύξηση του ανταγωνισμού και η παγίωση των αγορών επόμενων σταδίων σε σχέση με την εμπορία των γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αγορών, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών. Επομένως, είναι σκόπιμο να απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης οι ενισχύσεις εκκίνησης για τις ομάδες και οργανώσεις παραγωγών. Μόνο οι ομάδες και οργανώσεις παραγωγών που μπορούν να χαρακτηριστούν ως ΜΜΕ θα πρέπει να ωφελούνται από την ενίσχυση. Για να εξασφαλιστεί ότι μια ομάδα και οργάνωση παραγωγών καθίσταται βιώσιμη οντότητα, θα πρέπει να υποβληθεί στην αρμόδια αρχή επιχειρηματικό σχέδιο ως προϋπόθεση για την επίσημη αναγνώριση της ομάδας παραγωγών από τα κράτη μέλη. Για να αποφευχθεί η χορήγηση λειτουργικών ενισχύσεων και να διατηρηθεί ο χαρακτήρας κινήτρου, η μέγιστη διάρκεια της ενίσχυσης θα πρέπει να περιορίζεται σε πέντε έτη.

<sup>(1)</sup> Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 26 της 28.1.2012, σ. 1).

<sup>(2)</sup> Οδηγία 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των οδηγιών 2001/77/ΕΚ και 2003/30/ΕΚ (ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 16).

- (52) Για να βελτιωθούν οι δυνατότητες ανάπτυξης της αγοράς και να επιτευχθεί προστιθέμενη αξία για τα εν λόγω γεωργικά προϊόντα, είναι επίσης σκόπιμο να ενθαρρυνθούν οι ΜΜΕ να συμμετέχουν σε ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας και, ως εκ τούτου, οι ενισχύσεις για συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας πρέπει να απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης. Δεδομένου ότι ακριβώς κατά τη στιγμή της ένταξης στα συστήματα ποιότητας, και κατά τα πρώτα έτη της συμμετοχής σ' αυτά, είναι που επιβάλλονται στις ΜΜΕ πρόσθετες δαπάνες και υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή τους, οι οποίες δεν αμειβονται πλήρως από την αγορά, η άμεση ενίσχυση στον δικαιούχο θα πρέπει να περιορίζεται στις νέες συμμετοχές και να καλύπτεται μέγιστη περίοδο πέντε ετών. Επιπλέον, οι ενισχύσεις υπό μορφή επιδοτούμενων υπηρεσιών θα πρέπει να χορηγούνται για τις δαπάνες για υποχρεωτικά μέτρα ελέγχου σε σχέση με τα συστήματα ποιότητας ή για δαπάνες για δραστηριότητες έρευνας αγοράς ή για την προετοιμασία της αίτησης αναγνώρισης του ενωσιακού συστήματος ποιότητας.
- (53) Για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα και η αποδοτικότητα των πόρων και για να βελτιωθούν οι περιβαλλοντικές επιδόσεις, η βιώσιμη διαχείριση και οι συνολικές επιδόσεις των ΜΜΕ, είναι σκόπιμη η απαλλαγή από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης των ενισχύσεων για τη μεταφορά γνώσεων, για δράσεις ενημέρωσης και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις καθώς και για δράσεις προώθησης.
- (54) Η σωστή διαχείριση κινδύνων και κρίσεων αποτελεί βασικό εργαλείο για τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα. Η πρωτογενής γεωργική παραγωγή είναι εκτεθειμένη σε συγκεκριμένους φυσικούς, κλιματικούς και υγειονομικούς κινδύνους και κρίσεις. Συνεπώς, οι ενισχύσεις για τη διαχείριση κινδύνων και κρίσεων και οι ενισχύσεις για τον τομέα της κτηνοτροφίας θα πρέπει να περιορίζονται στις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή. Οι κρατικές ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα τα οποία μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες, οι ενισχύσεις για την καταπολέμηση ασθενειών των ζώων και επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και οι ενισχύσεις για την πληρωμή ασφαλιστρών θα πρέπει να περιορίζονται στο να βοηθούν τους δικαιούχους οι οποίοι αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες, μολονότι κατέβαλαν εύλογες προσπάθειες να ελαχιστοποιήσουν τους σχετικούς κινδύνους. Οι κρατικές ενισχύσεις δεν θα πρέπει να αποτελούν κίνητρο για την ανάληψη από τους δικαιούχους περιττούς κινδύνους. Οι συνέπειες απερισκεπτών επιλογών ως προς τις μεθόδους παραγωγής ή τα προϊόντα θα πρέπει να βαρύνουν τις ίδιες τις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή.
- (55) Η Επιτροπή έχει εφαρμόσει τα άρθρα 107 και 108 της Συνθήκης σε ενισχύσεις για τη διατήρηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς σε πολυάριθμες περιπτώσεις, και ιδίως στο πλαίσιο των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και δασοκομίας 2007–2013 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1857/2006. Κατά την περίοδο 2007 έως 2013, οι επενδυτικές ενισχύσεις για τη διατήρηση παραδοσιακών τοπίων και κτιρίων προς όφελος ΜΜΕ απαλλάσσονταν από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1857/2006, ενώ οι επενδυτικές ενισχύσεις για τη διατήρηση παραδοσιακών τοπίων και κτιρίων προς όφελος μεγάλων επιχειρήσεων υπόκειντο στην υποχρέωση κοινοποίησης και εγκρίνονταν από την Επιτροπή σύμφωνα με τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και δασοκομίας 2007 έως 2013. Κατά την περίοδο αυτή, η Επιτροπή αξιολόγησε περισσότερες από 87 επενδυτικές ενισχύσεις που αφορούσαν τη διατήρηση παραδοσιακών τοπίων και κτιρίων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Τα έργα διατήρησης της κληρονομιάς, ακόμη και όταν εκτελούνται από μεγάλες επιχειρήσεις, δεν προκαλούν συνήθως σημαντική στρέβλωση του ανταγωνισμού. Κρίνεται, συνεπώς, σκόπιμο να κάνει χρήση η Επιτροπή των εξουσιών που της ανέθεσε ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 994/98 όσον αφορά ενισχύσεις για τη διατήρηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
- (56) Για να απαλλάσσονται οι ενισχύσεις προς όφελος της διατήρησης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να χορηγούνται για επενδύσεις σε ενώματα στοιχεία ενεργητικού ή σε έργα παγίου κεφαλαίου που αποσκοπούν στη διατήρηση της πολιτιστικής ή φυσικής κληρονομιάς. Η πολιτιστική ή φυσική κληρονομιά θα πρέπει να βρίσκεται στη γεωργική εκμετάλλευση του δικαιούχου και να αναγνωρίζεται επίσημα ως τέτοια από την αρμόδια δημόσια αρχή του κράτους μέλους. Δεδομένου του ορίου κοινοποίησης για την εν λόγω ενίσχυση, ύψους 500 000 ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο, το οποίο προβλέπεται από τον παρόντα κανονισμό, που θεωρείται ως υποδομή μικρής κλίμακας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και στις αγροτικές περιοχές 2014 έως 2020, είναι σκόπιμο, δυνάμει του παρόντος κανονισμού, να καθοριστεί η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης σε ποσοστό μέχρι 100 % των επιλέξιμων δαπανών.
- (57) Καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που προκαλούνται από θεομηνίες επιβάλλουν την άμεση ανάληψη δράσης από τις χορηγούσες αρχές. Είναι, συνεπώς, σημαντικό να εξασφαλιστεί η ταχεία εφαρμογή των προβλεπόμενων ενισχύσεων. Η Επιτροπή έχει εφαρμόσει τα άρθρα 107 και 108 της Συνθήκης σε πολυάριθμες αποφάσεις σχετικά με αποζημιώσεις για ζημιές που προκαλούνται στον γεωργικό τομέα από θεομηνίες. Οι κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και δασοκομίας 2007-2013 κάλυπταν ήδη τη δυνατότητα χορήγησης αποζημιώσεων για ζημιές που προκαλούνται από θεομηνίες στο πλαίσιο καθεστώτων ενισχύσεων. Την περίοδο 2007 έως 2012, και κατ' εφαρμογή των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και δασοκομίας 2007–2013, η Επιτροπή ενέκρινε περισσότερα από 25 ενισχύσεις αποζημίωσης για ζημιές που προκλήθηκαν από θεομηνίες στον γεωργικό τομέα. Από την εμπειρία της Επιτροπής συνάγεται ότι, για να είναι αποτελεσματικά,

τα μέτρα αυτά πρέπει να εφαρμόζονται με ταχύτητα. Κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο να απλουστευτεί η διαδικασία κοινοποίησης των εν λόγω ενισχύσεων. Επιπλέον, οι ενισχύσεις αυτές δεν προκαλούν σημαντική στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά, διότι έχουν αντισταθμιστικό χαρακτήρα και υπόκεινται σε σαφή κριτήρια συμβατότητας με την εσωτερική αγορά. Είναι συνεπώς σκόπιμο να κάνει η Επιτροπή χρήση των εξουσιών που της παρέχει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 994/98 όσον αφορά τις ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες στον γεωργικό τομέα.

- (58) Οι ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες θα πρέπει, συνεπώς, να είναι διαθέσιμες σε επιχειρήσεις στο σύνολο του γεωργικού τομέα και να χορηγούνται τόσο σε ΜΜΕ όσο και σε μεγάλες επιχειρήσεις. Οι προϋποθέσεις για την απαλλαγή των ενισχύσεων που αποσκοπούν στην αντιστάθμιση των ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες είναι σύμφωνες με την ήδη καθιερωμένη πρακτική και αφορούν την επίσημη αναγνώριση από τις αρχές του κράτους μέλους του χαρακτήρα του συμβάντος ως φυσικής καταστροφής, την ύπαρξη άμεσης αιτιώδους σχέσης μεταξύ της φυσικής καταστροφής και της ζημίας που υφίσταται ο δικαιούχος και θα πρέπει να εξασφαλίζεται η αποφυγή υπεραντιστάθμισης. Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποφεύγουν την υπεραντιστάθμιση ως αποτέλεσμα του συνδυασμού αυτών των ενισχύσεων με άλλες αποζημιώσεις που εισπράττουν οι δικαιούχοι, συμπεριλαμβανομένων των ποσών που εισπράττονται στο πλαίσιο ασφαλιστικών καθεστώτων.
- (59) Οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη μπορούν να συμβάλουν στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Με βάση την πείρα της Επιτροπής από την εφαρμογή των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας 2007–2013, του κοινοτικού πλαισίου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία <sup>(1)</sup> και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008 όσον αφορά τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας, θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη που πληρούν τις προβλεπόμενες στον παρόντα κανονισμό προϋποθέσεις. Εφόσον η προώθηση της έρευνας και ανάπτυξης αποτελεί σημαντικό στόχο κοινού συμφέροντος, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να απαιτεί το ερευνητικό έργο να είναι προς το συμφέρον όλων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε έναν δεδομένο γεωργικό ή δασοκομικό τομέα ή υποτομέα. Οι πληροφορίες σχετικά με το ερευνητικό έργο και τα αποτελέσματα αυτού θα πρέπει να δημοσιοποιούνται στο διαδίκτυο. Επιπλέον, τα αποτελέσματα της έρευνας θα πρέπει να τίθενται δωρεάν στη διάθεση των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων.
- (60) Η δασοκομία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αγροτικής ανάπτυξης. Η Επιτροπή έχει εφαρμόσει τα άρθρα 107 και 108 της Συνθήκης σε πολυάριθμες αποφάσεις για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της δασοκομίας, και ιδίως στο πλαίσιο των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και δασοκομίας 2007–2013. Την περίοδο 2007 έως 2012, η Επιτροπή ενέκρινε 140 ενισχύσεις προς όφελος του τομέα της δασοκομίας βάσει των ανωτέρω κατευθυντήριων γραμμών. Με βάση τη σημαντική πείρα που έχει αποκτήσει η Επιτροπή κατά την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών σε επιχειρήσεις του τομέα της δασοκομίας, είναι επίσης σκόπιμο, για την απλούστευση των διαδικασιών, αλλά και για να εξασφαλιστεί παράλληλα επαρκής εποπτεία και παρακολούθηση από την Επιτροπή, να κάνει χρήση η Επιτροπή των εξουσιών που της ανέθεσε ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 994/98 για τις ενισχύσεις στον δασικό τομέα. Σύμφωνα με την εμπειρία της Επιτροπής, ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της δασοκομίας για μέτρα που αποτελούν μέρος των εθνικών προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης και τα οποία είτε συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ είτε χορηγούνται υπό μορφή πρόσθετης εθνικής χρηματοδότησης των εν λόγω συγχρηματοδοτούμενων μέτρων δεν προκαλούν σημαντική στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Επιπλέον, οι ενισχύσεις για τη μεταφορά γνώσεων στον τομέα της δασοκομίας και οι ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες στον δασικό τομέα δεν προκαλούν σημαντική στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά, ακόμη κι αν χορηγούνται εκτός προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καθορίσει σαφείς προϋποθέσεις συμβατότητας αυτών των μέτρων με την εσωτερική αγορά. Οι εν λόγω προϋποθέσεις θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο συνεπείς με τους κανόνες που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ'εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εκδίδονται βάσει του εν λόγω κανονισμού.
- (61) Οι εν λόγω κατηγορίες ενισχύσεων θα πρέπει ιδίως να περιλαμβάνουν ενισχύσεις για τη δάσωση και τη δημιουργία δασικών εκτάσεων, ενισχύσεις για τα γεωργοδασοκομικά συστήματα, ενισχύσεις για την πρόληψη και την αποκατάσταση των δασών που έχουν πληγεί από πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή καιρικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς ή καταστροφικά συμβάντα, επενδυτικές ενισχύσεις για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας και της περιβαλλοντικής αξίας των δασικών οικοσυστημάτων, ενισχύσεις λόγω μειονεκτημάτων που συνδέονται με δασικές εκτάσεις Natura 2000, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου <sup>(2)</sup> και στο άρθρο 3 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(3)</sup>, ενισχύσεις για δασοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υπηρεσίες και για τη διατήρηση των δασών, ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης, ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες, ενισχύσεις για επενδύσεις σε υποδομές και ενισχύσεις για επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και για τη μεταποίηση, διακίνηση και εμπορία δασικών προϊόντων. Οι ενισχύσεις στον τομέα της δασοκομίας δεν θα πρέπει να νοθεύουν τον ανταγωνισμό και θα πρέπει να είναι ουδέτερες για την αγορά.

<sup>(1)</sup> ΕΕ C 323 της 30.12.2006, σ. 1.

<sup>(2)</sup> Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).

<sup>(3)</sup> Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7).

- (62) Για να εξασφαλιστεί η συνοχή με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και για να επιτευχθεί απλούστευση των κανόνων για την έγκριση κρατικών ενισχύσεων για το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος και την πρόσθετη χρηματοδότηση των εθνικών προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, τα μέτρα υπέρ του τομέα της δασοκομίας που απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να είναι ταυτόσημα με τα σχετικά μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις θα πρέπει να χορηγούνται μόνο κατ' εφαρμογή και σύμφωνα με τις διατάξεις του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης του οικείου κράτους μέλους. Ωστόσο, η ένταση της ενίσχυσης και οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει επίσης να είναι σύμφωνες με τις γενικές αρχές της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις και τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις που εφαρμόζονται στον γεωργικό τομέα. Ως εκ τούτου, δαπάνες όπως το κεφάλαιο κίνησης που λειτουργεί επικουρικά και συνδέεται με νέα επένδυση δεν πρέπει να είναι επιλέξιμες για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης όπως εγκρίθηκαν από την Επιτροπή, οι επενδυτικές πράξεις που περιλαμβάνονται στα μέτρα για τη δασοκομία θα μπορούσαν επίσης να περιλαμβάνουν εφάπαξ δασικές επεξεργασίες που απαιτούνται για την προετοιμασία των επενδύσεων όπου η σχετική διάταξη για την αγροτική ανάπτυξη επιτρέπει. Θα πρέπει να είναι δυνατή η χορήγηση των ενισχύσεων για μεταφορά γνώσεων, των ενισχύσεων για συμβουλευτικές υπηρεσίες και των ενισχύσεων για αναδασισμό δασικών εκτάσεων ανεξαρτήτως του εάν οι ενισχύσεις αυτές περιλαμβάνονται στο εθνικό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.
- (63) Η οικονομική διαφοροποίηση και η δημιουργία νέων οικονομικών δραστηριοτήτων έχουν ζωτική σημασία για την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα των αγροτικών περιοχών, ιδίως για τις ΜΜΕ που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της αγροτικής οικονομίας της Ένωσης. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 προβλέπει μέτρα για τη στήριξη της ανάπτυξης μη γεωργικών επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές για την προώθηση της απασχόλησης, τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές, τη διατήρηση των ήδη υφιστάμενων θέσεων εργασίας, τη μείωση των διακυμάνσεων της απασχόλησης λόγω εποχικού χαρακτήρα, την ανάπτυξη μη γεωργικών τομέων εκτός της γεωργίας και της μεταποίησης τροφίμων, με ταυτόχρονη ενίσχυση της ολοκλήρωσης των επιχειρήσεων και των τοπικών διατομεακών δεσμών.
- (64) Για να διασφαλιστεί η συνοχή με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και να επιτευχθεί απλούστευση των κανόνων για την έγκριση κρατικών ενισχύσεων για το συγχρηματοδοτούμενο μέρος και την πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, κρίνεται σκόπιμη η απαλλαγή από τον παρόντα κανονισμό διαφόρων κατηγοριών ενισχύσεων υπέρ των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές περιοχές από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Οι εν λόγω κατηγορίες ενισχύσεων θα πρέπει να περιλαμβάνουν, ιδίως, ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε μη γεωργικά προϊόντα ή την παραγωγή βαμβακιού, ενισχύσεις για σύσταση επιχειρήσεων για μη γεωργικές δραστηριότητες, ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες, ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης, καθώς και ενισχύσεις για νέα συμμετοχή γεωργών σε συστήματα ποιότητας για το βαμβάκι και τα τρόφιμα και για μέτρα προώθησης τροφίμων. Οι ενισχύσεις που θα απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να είναι πανομοιότυπες με τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης τα οποία αφορούν και οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις θα πρέπει να χορηγούνται μόνο κατ' εφαρμογή και σύμφωνα με τις διατάξεις του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης του οικείου κράτους μέλους. Ωστόσο, η ένταση της ενίσχυσης και οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει επίσης να είναι σύμφωνες με τις γενικές αρχές της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις και τους οριζόντιους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Ως εκ τούτου, δαπάνες όπως το κεφάλαιο κίνησης που λειτουργεί επικουρικά και συνδέεται με νέα επένδυση δεν πρέπει να είναι επιλέξιμες για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
- (65) Όσον αφορά τις ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε μη γεωργικά προϊόντα, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι επενδύσεις που συνδέονται με την παραγωγή βιοκαυσίμων ή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές δεν θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Κατ' αρχήν, για τις εν λόγω επενδύσεις θα πρέπει να ισχύουν οι οριζόντιοι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας.
- (66) Στην περίπτωση διαφόρων κατηγοριών ενισχύσεων όπως: α) ενισχύσεις για δαπάνες δραστηριοτήτων έρευνας της αγοράς, επιμόρφωσης και σχεδιασμού προϊόντων και για την προετοιμασία αιτήσεων για την αναγνώριση συστημάτων ποιότητας· β) ενισχύσεις για τις δαπάνες για υποχρεωτικά μέτρα ελέγχου σε σχέση με τα συστήματα ποιότητας· γ) ενισχύσεις για ενέργειες μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης· δ) ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες· ε) ενισχύσεις για υπηρεσίες αντικατάστασης στη γεωργική εκμετάλλευση· στ) ενισχύσεις για μέτρα προώθησης· ζ) ενισχύσεις για την αποζημίωση των δαπανών για την πρόληψη και την εξάλειψη ασθένειών των ζώων και επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και η) ενισχύσεις στον τομέα της κτηνοτροφίας, οι ενισχύσεις χορηγούνται στους τελικούς δικαιούχους της ενίσχυσης έμμεσα, σε είδος, μέσω επιδοτούμενων υπηρεσιών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η ενίσχυση θα πρέπει να καταβάλλεται στον φορέα παροχής της σχετικής υπηρεσίας ή υλοποίησης της δραστηριότητας. Κατά την επιλογή του παρόχου, θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι ισχύοντες σχετικοί κανόνες δημοσίων συμβάσεων, καθώς και οι αρχές της διαφάνειας, της ελεύθερης πρόσβασης και των μη διακρίσεων κατά τη διαδικασία επιλογής.
- (67) Όπως προκύπτει από την πείρα της Επιτροπής στον τομέα αυτό, είναι καταρχήν αναγκαία η περιοδική αναθεώρηση της πολιτικής για τις κρατικές ενισχύσεις. Για τον λόγο αυτό, η διάρκεια εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να είναι περιορισμένη. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για μια περίοδο προσαρμογής μετά τη λήξη ισχύος του παρόντος κανονισμού για τα καθεστώτα ενισχύσεων που τυγχάνουν απαλλαγής. Οι εν λόγω κανόνες θα πρέπει να επιτρέπουν στα κράτη μέλη να προσαρμοστούν στο ενδεχομένως νέο καθεστώς.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I:	ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ II:	ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ III:	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ .....	26
Τμήμα 1:	Ενισχύσεις υπέρ ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή, τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων.....	26
Τμήμα 2:	Ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ της διατήρησης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς που βρίσκεται σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις.....	43
Τμήμα 3:	Ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες στον γεωργικό τομέα..	44
Τμήμα 4:	Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας.....	45
Τμήμα 5:	Ενισχύσεις υπέρ της δασοκομίας.....	46
Τμήμα 6:	Ενισχύσεις υπέρ των ΜΜΕ σε αγροτικές περιοχές που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ ή χορηγούνται ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση των εν λόγω συγχρηματοδοτούμενων μέτρων....	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV:	ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ .....	65

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

## ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

## Άρθρο 1

## Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων:

α) ενίσχυση υπέρ των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ):

- i) οι οποίες δραστηριοποιούνται στον γεωργικό τομέα, δηλαδή την πρωτογενή γεωργική παραγωγή, τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων, με εξαίρεση τα άρθρα 14, 15, 16, 18 και 23 και τα άρθρα 25 έως 28 τα οποία εφαρμόζονται μόνο στις ΜΜΕ οι οποίες δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή·
- ii) για δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές χορηγούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και είτε συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) είτε χορηγούνται ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση για τέτοια συγχρηματοδοτούμενα μέτρα.

β) ενισχύσεις για επενδύσεις με σκοπό τη διατήρηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς που βρίσκεται στη γεωργική εκμετάλλευση·

γ) ενισχύσεις για την αποκατάσταση των ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες στον γεωργικό τομέα·

δ) ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας·

ε) ενισχύσεις υπέρ της δασοκομίας.

2. Όταν τα κράτη μέλη το κρίνουν σκόπιμο, μπορούν να επιλέγουν να χορηγήσουν τις ενισχύσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 στοιχείο α), 1 στοιχείο δ) και 1 στοιχείο ε) του παρόντος άρθρου υπό τους όρους και σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014.

3. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται σε ενισχύσεις υπέρ:
  - α) της δασοκομίας που δεν συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ ή χορηγούνται ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση για τέτοια συγχρηματοδοτούμενα μέτρα, με εξαίρεση τα άρθρα 31, 38, 39 και 43·
  - β) των ΜΜΕ για δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της Συνθήκης, οι οποίες δεν συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ ή χορηγούνται ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση για το εν λόγω συγχρηματοδοτούμενο μέτρο.
4. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται σε:
  - α) καθεστώτα ενισχύσεων που προβλέπονται στα άρθρα 17, 32 και 33, στο άρθρο 34 παράγραφος 5 στοιχεία α) έως γ) και στα άρθρα 35, 40, 41 και 44 του παρόντος κανονισμού, εάν ο μέσος όρος του ετήσιου προϋπολογισμού για κρατικές ενισχύσεις υπερβαίνει τα 150 εκατ. ευρώ, μετά την παρέλευση εξαμήνου από την έναρξη ισχύος τους. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρών κανονισμός εξακολουθεί να εφαρμόζεται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε οποιοδήποτε από αυτά τα καθεστώτα ενισχύσεων, αφού εξετάσει το σχετικό σχέδιο αξιολόγησης, το οποίο κοινοποιείται από το κράτος μέλος στην Επιτροπή, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του καθεστώτος·
  - β) οποιοδήποτε μεταβολές των καθεστώτων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, πλην των τροποποιήσεων που δεν είναι ικανές να επηρεάσουν τη συμβατότητα του καθεστώτος ενισχύσεων βάσει του παρόντος κανονισμού ή δεν είναι ικανές να επηρεάσουν σημαντικά το περιεχόμενο του εγκεκριμένου σχεδίου αξιολόγησης·
  - γ) ενισχύσεις σε δραστηριότητες που συνδέονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή κράτη μέλη, και συγκεκριμένα ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που συνδέονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·
  - δ) ενισχύσεις που εξαρτώνται από τη χρήση εγχώριων αντί εισαγόμενων εμπορευμάτων.
5. Με την εξαίρεση του άρθρου 30, ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται σε:
  - α) καθεστώτα ενισχύσεων που δεν αποκλείουν ρητά την καταβολή μεμονωμένων ενισχύσεων υπέρ επιχειρήσεων κατά των οποίων εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής η οποία κήρυξε μια ενίσχυση παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά·
  - β) ενισχύσεις ad hoc υπέρ επιχειρήσεων κατά των οποίων εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής η οποία κήρυξε μια ενίσχυση παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.
6. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται σε ενισχύσεις για προβληματικές επιχειρήσεις, με εξαίρεση:
  - α) ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες, σύμφωνα με το άρθρο 30, ενισχύσεις για τις δαπάνες εξάλειψης ασθενειών των ζώων σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 8 και ενισχύσεις για την απομάκρυνση και την καταστροφή νεκρών ζώων σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ) και ε)·
  - β) ενισχύσεις για τα ακόλουθα συμβάντα υπό τον όρο ότι η επιχείρηση κατέστη προβληματική λόγω ζημιών ή φθορών που προκλήθηκαν από το εν λόγω συμβάν:
    - i) ενισχύσεις για την αντιστάθμιση ζημιών που προκλήθηκαν από δυσμενές κλιματικό φαινόμενο το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία σύμφωνα με το άρθρο 25·
    - ii) ενισχύσεις για τις δαπάνες εξάλειψης επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και αποκατάστασης των ζημιών που προκλήθηκαν από ασθένειες των ζώων και επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφοι 8 και 9·
    - iii) ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών στα δάση από πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα τα οποία μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες, άλλα δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς, καταστροφικά συμβάντα και συμβάντα που σχετίζονται με την αλλαγή του κλίματος, σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 5 στοιχείο δ).



7. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που συνιστούν, είτε αυτές καθαυτές είτε οι όροι που τις συνοδεύουν ή η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησής τους, παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που τις καθιστά παράνομες στο σύνολό τους, και ιδίως
- α) ενισχύσεις η χορήγηση των οποίων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του·
  - β) ενισχύσεις η χορήγηση των οποίων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εθνικής παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες·
  - γ) ενισχύσεις που περιορίζουν τη δυνατότητα των δικαιούχων να αξιοποιούν τα αποτελέσματα της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.

## Άρθρο 2

### Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «ενίσχυση»: κάθε μέτρο το οποίο πληροί το σύνολο των κριτηρίων που καθορίζονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης·
- 2) «ΜΜΕ» ή «πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις»: οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια του παραρτήματος Ι·
- 3) «γεωργικός τομέας»: το σύνολο των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων·
- 4) «γεωργικό προϊόν»: τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, εξαιρουμένων των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(1)</sup>·
- 5) «πρωτογενής γεωργική παραγωγή»: η παραγωγή προϊόντων του εδάφους και της κτηνοτροφίας που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, χωρίς να εκτελούνται περαιτέρω εργασίες που μεταβάλλουν τη φύση αυτών των προϊόντων·
- 6) «μεταποίηση γεωργικών προϊόντων»: κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει ένα επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι αναγκαίες για την προετοιμασία ενός προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη πώληση·
- 7) «εμπορία γεωργικών προϊόντων»: η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, η διάθεση προς πώληση, η παράδοση ή κάθε άλλος τρόπος διάθεσης στην αγορά, εκτός από την πρώτη πώληση από πρωτογενή παραγωγό σε μεταπωλητές και μεταποιητές, και κάθε δραστηριότητα προετοιμασίας ενός προϊόντος για την εν λόγω πρώτη πώληση· η πώληση από πρωτογενή παραγωγό σε τελικούς καταναλωτές θεωρείται εμπορία, εάν πραγματοποιείται σε χωριστές και ειδικές για τον σκοπό αυτόν εγκαταστάσεις·
- 8) «γεωργική εκμετάλλευση»: μονάδα που αποτελείται από γη, εγκαταστάσεις και εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή·
- 9) «θεομηνίες»: σεισμοί, χιονοστιβάδες, κατολισθήσεις και πλημμύρες, ανεμοστρόβιλοι, τυφώνες, εκρήξεις ηφαιστειών και πυρκαγιές δασών·
- 10) «καθεστώς ενισχύσεων»: κάθε πράξη βάσει της οποίας, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω μέτρα εκτέλεσης, μπορούν να χορηγούνται μεμονωμένες ενισχύσεις σε επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται στην εν λόγω πράξη κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο και κάθε πράξη βάσει της οποίας μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση μη συνδεδεμένη με συγκεκριμένο έργο σε μια ή περισσότερες επιχειρήσεις για αόριστο χρονικό διάστημα και για απροσδιόριστο ποσό·
- 11) «σχέδιο αξιολόγησης»: ένα έγγραφο που περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: τους στόχους του αξιολογούμενου καθεστώτος ενίσχυσης, τα ερωτήματα της αξιολόγησης, τους δείκτες αποτελεσμάτων, την προβλεπόμενη μεθοδολογία διεξαγωγής της αξιολόγησης, τις απαιτήσεις συλλογής δεδομένων, το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα της αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της ημερομηνίας υποβολής της τελικής έκθεσης αξιολόγησης, την περιγραφή του ανεξάρτητου φορέα που διενεργεί την αξιολόγηση ή τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή του και τις λεπτομέρειες για την εξασφάλιση της δημοσιότητας της αξιολόγησης·

<sup>(1)</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2014, για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 1).

- 12) «μεμονωμένη ενίσχυση»:
- a) ad hoc ενίσχυση και
  - β) ενίσχυση που χορηγείται σε μεμονωμένους δικαιούχους βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
- 13) «ενίσχυση ad hoc»: η ενίσχυση που δεν χορηγείται βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
- 14) «προβληματική επιχείρηση»: η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- a) στην περίπτωση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης (άλλης από ΜΜΕ που υφίσταται για διάστημα μικρότερο των τριών ετών), όταν έχει απολεσθεί περισσότερο από το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα I της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(1)</sup> και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ανάλογα με την περίπτωση, κάθε διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο·
  - β) αν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (εκτός από ΜΜΕ που υφίσταται για διάστημα μικρότερο των τριών ετών), όπου πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, έχει απολεσθεί λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα II της οδηγίας 2013/34/ΕΕ·
  - γ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της·
  - δ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης·
  - ε) εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη:
    - i) ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και
    - ii) ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) είναι κάτω του 1,0·
- 15) «νεκρά ζώα»: τα ζώα που έχουν θανατωθεί με ευθανασία, με ή χωρίς οριστική διάγνωση, ή έχουν πεθάνει (περιλαμβανομένων θνησιγενών και αγέννητων ζώων) σε εκμετάλλευση ή οιαδήποτε εγκατάσταση ή κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, αλλά δεν εσφάγησαν με σκοπό την κατανάλωση από τον άνθρωπο·
- 16) «δυσμενές κλιματικό φαινόμενο που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία»: οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες, όπως παγετός, καταιγίδες και χαλάζι, πάγος, σφοδρή ή συνεχής βροχόπτωση ή σοβαρή ξηρασία, που καταστρέφουν ποσοστό άνω του 30 % της μέσης ετήσιας παραγωγής υπολογιζόμενης με βάση:
- a) την προηγούμενη τριετή περίοδο, ή
  - β) σε μέσο όρο τριετίας βασισμένο στην πενταετή περίοδο που προηγήθηκε, εξαιρουμένης της υψηλότερης και χαμηλότερης τιμής·
- 17) «λοιπά δυσμενή κλιματικά φαινόμενα»: οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες οι οποίες δεν πληρούν τους όρους του άρθρου 2 παράγραφος 16 του παρόντος κανονισμού·
- 18) «επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμοί»: οι επιβλαβείς οργανισμοί όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της οδηγίας 2000/29/ΕΚ του Συμβουλίου <sup>(2)</sup>·
- 19) «καταστροφικό συμβάν»: απρόβλεπτο συμβάν βιοτικής ή αβιοτικής φύσεως, οφειλόμενο σε ανθρώπινη δραστηριότητα, που προκαλεί σημαντικές διαταραχές στις δασικές δομές, προκαλώντας εντέλει σημαντικές οικονομικές ζημιές στον τομέα της δασοκομίας·
- 20) «ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης»: το ποσό της ενίσχυσης, εάν είχε παρασχεθεί υπό μορφή επιχορήγησης στον δικαιούχο κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων·

<sup>(1)</sup> Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

<sup>(2)</sup> Οδηγία 2000/29/ΕΚ του Συμβουλίου, της 8ης Μαΐου 2000, περί μέτρων κατά της εισαγωγής στην Κοινότητα οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα και κατά της εξάπλωσής τους στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ L 169 της 10.7.2000, σ. 1).

- 21) «ενσώματα στοιχεία ενεργητικού»: τα στοιχεία ενεργητικού που συνίστανται σε γήπεδα, κτίρια και μονάδα παραγωγής, μηχανήματα και εξοπλισμό·
- 22) «άυλα στοιχεία ενεργητικού»: τα στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία·
- 23) «γεωργοδασοκομικά συστήματα»: τα συστήματα χρήσης γης, στα οποία καλλιεργούνται δένδρα σε συνδυασμό με γεωργική παραγωγή στην ίδια έκταση·
- 24) «επιστρεπτέα προκαταβολή»: δάνειο για έργο, το οποίο χορηγείται σε μία ή περισσότερες δόσεις και οι όροι αποπληρωμής του οποίου εξαρτώνται από το αποτέλεσμα του έργου·
- 25) «έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα»: είτε η έναρξη των δραστηριοτήτων ή των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή τη χρήση υπηρεσιών ή ανάληψη άλλης δέσμευσης που καθιστά το έργο ή τη δραστηριότητα μη αναστρέψιμο, όποιο από τα ανωτέρω είναι προγενέστερο· η αγορά γης και εργασίες προπαρασκευής όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών·
- 26) «μεγάλες επιχειρήσεις»: επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια του παραρτήματος I·
- 27) «διάδοχο φορολογικό καθεστώς»: καθεστώς υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων που συνιστά τροποποιημένη εκδοχή προϋπάρχοντος καθεστώτος υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων και αντικαθιστά το τελευταίο·
- 28) «ένταση ενίσχυσης»: το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων·
- 29) «ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης»: η ημερομηνία της απόδοσης, στον δικαιούχο, του εννόμου δικαιώματος να δεχθεί την ενίσχυση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό καθεστώς·
- 30) «ενωσιακό πρότυπο»: τα υποχρεωτικά πρότυπα που ορίζονται στην ενωσιακή νομοθεσία και καθορίζουν το επίπεδο προστασίας που οφείλουν να επιτυγχάνουν οι μεμονωμένες επιχειρήσεις, ιδίως όσον αφορά το περιβάλλον, την υγιεινή και την καλή μεταχείριση των ζώων· ωστόσο, τα πρότυπα ή οι στόχοι που καθορίζονται σε ενωσιακό επίπεδο και είναι δεσμευτικά για το κράτος μέλος, αλλά όχι για τις μεμονωμένες επιχειρήσεις, δεν θεωρούνται υποχρεωτικά ενωσιακά πρότυπα·
- 31) «πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης»: πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης κατά την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013·
- 32) «μη παραγωγικές επενδύσεις»: οι επενδύσεις που δεν οδηγούν σε σημαντική αύξηση της αξίας ή της αποδοτικότητας της εκμετάλλευσης·
- 33) «επενδύσεις με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ενωσιακά πρότυπα»: οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ενωσιακά πρότυπα, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που ορίζεται στη νομοθεσία της Ένωσης·
- 34) «νέος γεωργός»: πρόσωπο ηλικίας 40 ετών ή νεότερο κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης, το οποίο διαθέτει επαρκή επαγγελματικά προσόντα και ικανότητες και εγκαθίσταται για πρώτη φορά σε γεωργική εκμετάλλευση ως υπεύθυνος της εκμετάλλευσης αυτής·
- 35) «εξόχως απόκεντρες περιοχές»: οι περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 349 πρώτο εδάφιο της Συνθήκης·
- 36) «μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους»: τα μικρά νησιά που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 229/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1)·
- 37) «λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες»: περιφέρειες με κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) κατώτερο του 75 % του μέσου ΑΕΠ της ΕΕ-27·
- 38) «ΕΕ-25»: τα 25 κράτη μέλη της Ένωσης που ήταν κράτη μέλη της Ένωσης τον Μάιο 2005·

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 229/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2013, σχετικά με τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στα μικρά νησιά του Αιγαίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1405/2006 του Συμβουλίου, ΕΕ L 78 της 20.3.2013, σ. 41.

- 39) «ΕΕ-27»: τα 27 κράτη μέλη της Ένωσης που ήταν κράτη μέλη της Ένωσης τον Ιανουάριο 2007·
- 40) «έργα παγίου κεφαλαίου»: έργα που αναλαμβάνονται από τον ίδιο τον κάτοχο εκμετάλλευσης ή τους εργάτες του, τα οποία δημιουργούν στοιχείο ενεργητικού·
- 41) «βιοκαύσιμα βασισμένα σε εδώδιμα φυτά»: βιοκαύσιμα που παράγονται από σιτηρά και άλλα αμυλούχα, σακχαρούχα και ελαιούχα φυτά, όπως ορίζονται στην πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τροποποίηση της οδηγίας 98/70/ΕΚ σχετικά με την ποιότητα των καυσίμων βενζίνης και ντίζελ και για τροποποίηση της οδηγίας 2009/28/ΕΚ σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές <sup>(1)</sup>·
- 42) «ενεργός γεωργός»: ενεργός γεωργός κατά την έννοια του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(2)</sup>·
- 43) «ομάδα και οργάνωση παραγωγών»: ομάδα ή οργάνωση που συγκροτείται με σκοπό:
- α) την προσαρμογή της παραγωγής και των αποδόσεων των παραγωγών που είναι μέλη αυτών των ομάδων ή οργανώσεων στις απαιτήσεις της αγοράς· ή
  - β) την από κοινού διάθεση εμπορευμάτων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας προς πώληση, της κεντρικής οργάνωσης των πωλήσεων και του εφοδιασμού χονδρεμπόρων· ή
  - γ) την καθιέρωση κοινών κανόνων σχετικά με τις πληροφορίες για την παραγωγή, με ιδιαίτερη έμφαση στη συγκομιδή και τη διαθεσιμότητά της· ή
  - δ) άλλες δραστηριότητες που μπορούν να διεξάγονται από ομάδες ή οργανώσεις παραγωγών, όπως η ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων εμπορίας, και η οργάνωση και διευκόλυνση διαδικασιών καινοτομίας·
- 44) «πάγιες δαπάνες που απορρέουν από τη συμμετοχή σε σύστημα ποιότητας»: οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την ένταξη σε σύστημα ποιότητας που λαμβάνει στήριξη και η ετήσια εισφορά συμμετοχής στο εν λόγω σύστημα, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δαπανών για τους ελέγχους που συνδέονται με την τήρηση των προδιαγραφών του συστήματος ποιότητας·
- 45) «συμβουλές»: οι ολοκληρωμένες συμβουλές που παρέχονται στο πλαίσιο μιας και της ίδιας σύμβασης·
- 46) «μέλος γεωργικού νοικοκυριού»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ομάδες φυσικών ή νομικών προσώπων, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος που αποδίδει η εθνική νομοθεσία στην ομάδα και τα μέλη της, εξαιρουμένων των γεωργικών εργατών·
- 47) «κόστος εξετάσεων για μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες (ΜΣΕ) και σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών (ΣΕΒ)»: το σύνολο των δαπανών που περιλαμβάνουν τις δαπάνες για την προμήθεια του συνόλου των μέσων διεξαγωγής δοκιμών (test kits), τη δειγματοληψία και τη μεταφορά, την εξέταση, την αποθήκευση και την καταστροφή των δειγμάτων, οι οποίες είναι αναγκαίες για τη διενέργεια εξετάσεων σύμφωνα με το παράρτημα Χ κεφάλαιο Γ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(3)</sup>·
- 48) «γενεαλογικό μητρώο»: κάθε αρχείο, μητρώο, σύστημα καρτελών ή μηχανογραφικό σύστημα:
- α) το οποίο τηρείται από οργάνωση ή συνεταιρισμό κτηνοτρόφων αναγνωρισμένο επίσημα από ένα κράτος μέλος εντός του οποίου έχει συγκροτηθεί η οργάνωση ή ο συνεταιρισμός και
  - β) στο οποίο εγγράφονται ή καταχωρίζονται τα καθαρόαιμα ζώα αναπαραγωγής συγκεκριμένης φυλής με την ένδειξη των ανιόντων αυτών·
- 49) «προστατευόμενο ζώο»: κάθε ζώο που προστατεύεται είτε από την ενωσιακή είτε από την εθνική νομοθεσία·
- 50) «οργανισμός ερευνών και διάδοσης γνώσεων»: οντότητα (όπως πανεπιστήμια ή ερευνητικά ιδρύματα, οργανισμοί μεταφοράς τεχνολογίας, ενδιάμεσοι φορείς καινοτομίας, ερευνητικοί συνεργαζόμενοι φορείς με φυσική ή/και εικονική παρουσία), ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής του, πρωταρχικός σκοπός της οποίας είναι η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης, ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων μέσω της διδασκαλίας, της δημοσίευσης ή της μεταφοράς γνώσεων. Όταν η εν λόγω οντότητα ασκεί επίσης οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά. Οι επιχειρήσεις που μπορούν να ασκήσουν επιρροή σε μια τέτοια οντότητα, π.χ. με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν έχουν προνομιακή πρόσβαση στο ερευνητικό δυναμικό της ή στα ερευνητικά της αποτελέσματα·

<sup>(1)</sup> COM(2012) 595 της 17.10.2012.

<sup>(2)</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 637/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2014, σ. 608).

<sup>(3)</sup> Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (ΕΕ L 147 της 31.5.2001, σ. 1).

- 51) «συνθήκες ανταγωνισμού»: οι συνθήκες σύμφωνα με τις οποίες οι όροι της συναλλαγής μεταξύ των συμβαλλομένων μερών δεν διαφέρουν από εκείνους που θα ίσχυαν μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων και δεν περιέχουν κανένα στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης. Κάθε συναλλαγή που προκύπτει από ανοιχτή, διαφανή και απαλλαγμένη από όρους διαδικασία θεωρείται ότι πληροί την αρχή της τήρησης ίσων αποστάσεων·
- 52) «δέντρα ταχείας ανάπτυξης»: δάση μικρού περιήτρου χρόνου, όπου ο ελάχιστος χρόνος πριν από την υλοτόμηση αναμένεται να είναι μικρότερος από 8 έτη και ο μέγιστος χρόνος πριν από την υλοτόμηση να μην υπερβαίνει τα 20 έτη·
- 53) «δέντρα για πρεμοφυή δάση μικρού περιήτρου χρόνου»: είδη δέντρων υπαγόμενων στον κωδικό ΣΟ 06 02 9041 που καθορίζονται από τα κράτη μέλη και αποτελούνται από ξυλώδεις πολυετείς καλλιέργειες, με έρριζα υποκείμενα ή παραφυάδες που παραμένουν στο έδαφος μετά τη συγκομιδή και αναπτύσσουν νέους βλαστούς την επόμενη περίοδο και με μέγιστο κύκλο συγκομιδής που καθορίζεται από τα κράτη μέλη·
- 54) «κόστος συναλλαγής»: πρόσθετες δαπάνες που συνδέονται με την εκπλήρωση δέσμευσης, αλλά δεν καταλογίζονται άμεσα στην υλοποίησή της ή δεν περιλαμβάνονται στις δαπάνες ή το διαφυγόν εισόδημα που επιστρέφονται απευθείας· το κόστος αυτό μπορεί να υπολογίζεται βάσει των συνήθων δαπανών·
- 55) «διαχειριστής γαιών»: επιχείρηση που διαχειρίζεται γη, εξαιρουμένων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον γεωργικό τομέα·
- 56) «μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε μη γεωργικά προϊόντα»: κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει προϊόν το οποίο δεν καλύπτεται από το παράρτημα Ι της Συνθήκης·
- 57) «περιοχές “α”»: οι περιοχές που ορίζονται σε εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 2014 έως 31 Δεκεμβρίου 2020 κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης·
- 58) «περιοχές “γ”»: οι περιοχές που ορίζονται σε εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 2014 έως 31 Δεκεμβρίου 2020, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης·
- 59) «αραιοκατοικημένες περιοχές»: οι περιοχές που γίνονται αποδεκτές από την Επιτροπή ως τέτοιες στις μεμονωμένες αποφάσεις της σχετικά με την έγκριση χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 2014 έως 31 Δεκεμβρίου 2020·
- 60) «περιοχή NUTS 3»: περιοχή που προσδιορίζεται στο επίπεδο 3 της κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(1)</sup>·
- 61) «μη προκαθορισμένες περιοχές “γ”»: περιοχές τις οποίες ένα κράτος μέλος μπορεί, κατά την κρίση του, να χαρακτηρίσει ως περιοχές «γ», υπό την προϋπόθεση ότι το κράτος μέλος αποδεικνύει ότι οι εν λόγω περιοχές πληρούν ορισμένα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια και ότι οι εν λόγω περιοχές περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο από την 1η Ιουλίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης·
- 62) «πρώην περιοχές “α”»: περιοχές που περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2011 έως 30 Ιουνίου 2014·
- 63) «τρόφιμα»: τρόφιμα που δεν είναι γεωργικά προϊόντα και αναφέρονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(2)</sup>.

### Άρθρο 3

#### Προϋποθέσεις για τη χορήγηση απαλλαγής

Τα καθεστώτα ενισχύσεων, οι μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει των καθεστώτων ενισχύσεων και οι ad hoc ενισχύσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου Ι του παρόντος κανονισμού, καθώς και τις ειδικές προϋποθέσεις για την εκάστοτε κατηγορία που προβλέπονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του παρόντος κανονισμού.

<sup>(1)</sup> Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) (ΕΕ L 154 της 21.6.2003, σ. 1).

<sup>(2)</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΕΕ L 343 της 14.12.2012, σ. 1).

## Άρθρο 4

**Όρια κοινοποίησης**

1. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται σε μεμονωμένες ενισχύσεις το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης των οποίων υπερβαίνει τα ακόλουθα όρια:

- α) ενισχύσεις για επενδύσεις σε ενσώματα ή σε άυλα στοιχεία ενεργητικού σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική παραγωγή σύμφωνα με το άρθρο 14: 500 000 ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό σχέδιο·
- β) ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν τη μετεγκατάσταση ενός κτιρίου γεωργικής εκμετάλλευσης που έχουν ως αποτέλεσμα τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων ή την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 4: 500 000 ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό σχέδιο·
- γ) ενισχύσεις για επενδύσεις συναφείς με τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων σύμφωνα με το άρθρο 17: 7,5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό σχέδιο·
- δ) ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ της διατήρησης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς στη γεωργική εκμετάλλευση, σύμφωνα με το άρθρο 29: 500 000 ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό σχέδιο·
- ε) ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας σύμφωνα με το άρθρο 31: 7,5 εκατ. ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο·
- στ) ενισχύσεις για δάσωση και τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 32: 7,5 εκατ. ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο·
- ζ) ενισχύσεις για γεωργοδασοκομικά συστήματα σύμφωνα με το άρθρο 33: 7,5 εκατ. ευρώ ανά έργο δημιουργίας γεωργοδασοκομικού συστήματος·
- η) ενισχύσεις για επενδύσεις για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας και της περιβαλλοντικής αξίας των δασικών οικοσυστημάτων σύμφωνα με το άρθρο 35: 7,5 εκατ. ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο·
- θ) ενισχύσεις για επενδύσεις σε υποδομές σχετικές με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή της δασοκομίας σύμφωνα με το άρθρο 40: 7,5 εκατ. ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο·
- ι) ενισχύσεις για επενδύσεις σε νέες δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, διακίνηση και εμπορία δασικών προϊόντων σύμφωνα με το άρθρο 41: 7,5 εκατ. ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο·
- ια) ενισχύσεις για επενδύσεις στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε μη γεωργικά προϊόντα ή στην παραγωγή βάμβακος σύμφωνα με το άρθρο 44: 7,5 εκατ. ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο.

2. Τα όρια που προβλέπονται στην παράγραφο 1 δεν πρέπει να καταστρατηγούνται με την τεχνητή κατάτμηση των καθεστώτων ή των σχεδίων ενίσχυσης.

## Άρθρο 5

**Διαφάνεια των ενισχύσεων**

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο σε διαφανείς ενισχύσεις, δηλαδή ενισχύσεις των οποίων μπορεί να υπολογιστεί εκ των προτέρων με ακρίβεια το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης, χωρίς να είναι αναγκαία η διενέργεια αξιολόγησης κινδύνου.

2. Οι ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις:

- α) ενισχύσεις που συνίστανται σε επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου·

- β) ενισχύσεις που συνίστανται σε δάνεια, όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί βάσει του επιτοκίου αναφοράς που ίσχυε κατά τον χρόνο της χορήγησης·
- γ) ενισχύσεις που συνίστανται σε εγγυήσεις:
- i) όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται σε ανακοίνωση της Επιτροπής ή
- ii) εάν πριν από την εφαρμογή της ενίσχυσης, η μέθοδος για τον υπολογισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της εγγύησης έχει γίνει δεκτή με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων ή οποιαδήποτε άλλη ανακοίνωση που τη διαδέχθηκε, μετά την κοινοποίηση της εν λόγω μεθόδου στην Επιτροπή δυνάμει κανονισμού που έχει εκδώσει η Επιτροπή στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων και που εφαρμόζοταν τη στιγμή εκείνη, και εφόσον η μέθοδος αυτή αναφέρει ρητά τα είδη εγγυήσεων και το είδος των υποκείμενων πράξεων στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού·
- δ) ενισχύσεις υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, όταν το μέτρο προβλέπει ανώτατο όριο με το οποίο διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει υπέρβαση του ισχύοντος ορίου·
- ε) ενισχύσεις υπό μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών, εφόσον το συνολικό ονομαστικό ποσό της επιστρεπτέας προκαταβολής δεν υπερβαίνει τα ισχύοντα όρια βάσει του παρόντος κανονισμού ή εφόσον, πριν από την εφαρμογή του μέτρου, η μέθοδος υπολογισμού του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της επιστρεπτέας προκαταβολής έγινε δεκτή μετά την κοινοποίησή της στην Επιτροπή.
3. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων δεν θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις:
- α) ενισχύσεις που συνίστανται σε εισφορές κεφαλαίου·
- β) ενισχύσεις που συνίστανται σε μέτρα χρηματοδότησης με επιμερισμό κινδύνου.

## Άρθρο 6

### Χαρακτήρας κινήτρου

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο σε ενισχύσεις που έχουν χαρακτήρα κινήτρου.
2. Οι ενισχύσεις θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα γραπτή αίτηση ενίσχυσης. Η αίτηση ενίσχυσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα πληροφοριακά στοιχεία:
- α) την επωνυμία και το μέγεθος της επιχείρησης·
- β) περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης τους·
- γ) τη χωροθεσία του έργου ή της δραστηριότητας·
- δ) κατάλογο των επιλέξιμων δαπανών·
- ε) τύπος (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το σχέδιο/τη δραστηριότητα.
3. Οι ad hoc ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν το κράτος μέλος, εκτός του ότι έχει μεριμνήσει για την τήρηση του όρου της παραγράφου 2, έχει επίσης ελέγξει, πριν χορηγήσει τη σχετική ad hoc ενίσχυση, ότι τα έγγραφα που συντάξε ο δικαιούχος αποδεικνύουν ότι η ενίσχυση θα έχει ένα ή περισσότερα από τα εξής αποτελέσματα:
- α) ουσιαστική αύξηση της εμβέλειας του έργου ή της δραστηριότητας ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης·
- β) ουσιαστική αύξηση του συνολικού ποσού που δαπάνησε ο δικαιούχος για το έργο ή τη δραστηριότητα ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης·

- γ) ουσιώδη αύξηση της ταχύτητας ολοκλήρωσης του εξεταζόμενου έργου ή της δραστηριότητας·
- δ) στην περίπτωση επενδυτικών ενισχύσεων *ad hoc*, ότι το έργο ή η δραστηριότητα δεν θα είχε υλοποιηθεί στη συγκεκριμένη αγροτική περιοχή ή δεν θα ήταν επαρκώς κερδοφόρα για τον δικαιούχο στην αγροτική περιοχή χωρίς την ενίσχυση.
4. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 2 και 3, τα μέτρα υπό μορφή φορολογικού πλεονεκτήματος θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου εφόσον τηρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) το μέτρο θεσπίζει δικαίωμα ενίσχυσης βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και χωρίς περαιτέρω άσκηση διακριτικής ευχέρειας από το κράτος μέλος· και
- β) το μέτρο εγκρίθηκε και τέθηκε σε ισχύ προτού αρχίσουν οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή δραστηριότητα, με εξαίρεση την περίπτωση διάδοχων φορολογικών καθεστώτων, εφόσον η δραστηριότητα είχε ήδη καλυφθεί από τα προηγούμενα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων.
5. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 2, 3 και 4, οι ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων δεν απαιτείται να έχουν ούτε θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου:
- α) καθεστώτα ενισχύσεων για αναδασμό, όταν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 15 ή στο άρθρο 43 πληρούνται και όταν:
- i) το καθεστώς ενισχύσεων θεσπίζει δικαίωμα ενίσχυσης βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και χωρίς περαιτέρω άσκηση διακριτικής ευχέρειας από το κράτος μέλος· και
- ii) το καθεστώς ενισχύσεων έχει θεσπισθεί και τεθεί σε ισχύ πριν οι επιλέξιμες δαπάνες βάσει του άρθρου 15 ή του άρθρου 43 πραγματοποιηθούν από τον δικαιούχο·
- β) ενισχύσεις για μέτρα προώθησης υπό μορφή δημοσιεύσεων που αποσκοπούν στο να ευαισθητοποιηθεί το ευρύ κοινό για τα γεωργικά προϊόντα, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 24 παράγραφος 2 στοιχείο β)·
- γ) ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκλήθηκαν από δυσμενές κλιματικό φαινόμενο που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 25·
- δ) ενισχύσεις για την αποζημίωση των δαπανών για την εκρίζωση ασθενειών των ζώων και επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και ζημιών που προκάλυψαν οι εν λόγω ασθένειες των ζώων ή οι επιβλαβείς οργανισμοί για τα φυτά, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 26 παράγραφοι 9 και 10·
- ε) ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους απομάκρυνσης και καταστροφής νεκρών ζώων, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 27 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ) και ε)·
- στ) ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ της διατήρησης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 29·
- ζ) ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 30·
- η) ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 31·
- θ) ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών στα δάση από πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς, ασθένειες των ζώων, καταστροφικά συμβάντα και συμβάντα που σχετίζονται με την αλλαγή του κλίματος, σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 5 στοιχείο δ), όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 34.

#### Άρθρο 7

#### Ένταση της ενίσχυσης και επιλέξιμες δαπάνες

1. Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία υπολογίζονται πριν από την έκπτωση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται με σαφή, συγκεκριμένα και επικαιροποιημένα αποδεικτικά έγγραφα.



2. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος για ενίσχυση, εκτός εάν δεν είναι ανακτήσιμος βάσει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ.
3. Εάν η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη από την επιχορήγηση, ως ποσό της ενίσχυσης λογίζεται το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης.
4. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.
5. Στις περιπτώσεις όπου η ενίσχυση χορηγείται μέσω φορολογικών πλεονεκτημάτων, η αναγωγή της αξίας των τμηματικών καταβολών της ενίσχυσης γίνεται με βάση τα προεξοφλητικά επιτόκια που ισχύουν κατά τους διάφορους χρόνους υλοποίησης του φορολογικού πλεονεκτήματος.
6. Όταν οι ενισχύσεις χορηγούνται με τη μορφή επιστρεπτών προκαταβολών οι οποίες, ελλείψει αποδεκτής μεθοδολογίας για τον υπολογισμό του αντίστοιχου ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, εκφράζονται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών και το μέτρο προβλέπει ότι, σε περίπτωση επιτυχούς ολοκλήρωσης του έργου, όπως ορίζεται βάσει εύλογων και συνετών υποθέσεων, οι προκαταβολές επιστρέφονται με επιτόκιο τουλάχιστον ίσο προς το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που καθορίζονται στο κεφάλαιο III μπορούν να αυξηθούν κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες.

#### Άρθρο 8

#### Σώρευση

1. Για να διαπιστωθεί αν τηρούνται τα όρια κοινοποίησης που προβλέπονται στο άρθρο 4 και οι ανώτατες εντάσεις ενίσχυσης και τα ανώτατα ποσά ενίσχυσης που καθορίζονται στο κεφάλαιο III, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της κρατικής ενίσχυσης για την ενισχυόμενη δραστηριότητα, το ενισχυόμενο έργο ή την ενισχυόμενη επιχείρηση.
2. Όταν ενωσιακή χρηματοδότηση που υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των κρατών μελών συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης και τα ανώτατα όρια τιμών, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας.
3. Οι ενισχύσεις με προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρευθούν με:
  - α) κάθε άλλη κρατική ενίσχυση, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες·
  - β) κάθε άλλη κρατική ενίσχυση, όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνον εάν η σωρευση αυτή δεν οδηγήσει σε υπέρβαση του ισχύοντος βάσει του παρόντος κανονισμού ανώτατου ορίου έντασης ενίσχυσης ή ποσού ενίσχυσης.
4. Ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες που απαλλάσσονται βάσει των άρθρων 18 και 45 του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρευθούν με κάθε άλλη κρατική ενίσχυση με προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες.

Ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρευθούν με άλλες κρατικές ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες μέχρι το ανώτατο σχετικό όριο χρηματοδότησης που καθορίζεται στις συγκεκριμένες περιπτώσεις της κάθε περίπτωσης από τον παρόντα ή άλλον κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που εκδίδει η Επιτροπή.

5. Οι κρατικές ενισχύσεις που απαλλάσσεται δυνάμει των τμημάτων 1, 2 και 3 του κεφαλαίου III του παρόντος κανονισμού δεν επιτρέπεται να σωρευθούν με ενισχύσεις που αναφέρονται στα άρθρα 81 παράγραφος 2 και 82 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 σε σχέση με τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σωρευση αυτή είναι δυνατόν να οδηγήσει σε ένταση ενίσχυσης ή ύψος ενίσχυσης που υπερβαίνει αυτές που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
6. Ενισχύσεις που απαλλάσσονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν σωρευθούν με καμία ενίσχυση ή σπονδο σημασίας όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η εν λόγω σωρευση θα οδηγούσε σε υπέρβαση της προβλεπόμενης στο κεφάλαιο III έντασης ενίσχυσης ή ποσού ενίσχυσης.

7. Ενισχύσεις για επενδύσεις που αποσκοπούν στην αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο ε) δεν σωρεύονται με ενισχύσεις για την αποζημίωση υλικών ζημιών που αναφέρονται στα άρθρα 25, 26 και 30 του παρόντος κανονισμού.

8. Ενισχύσεις εκκίνησης για ομάδες και οργανώσεις παραγωγών στον γεωργικό τομέα, όπως αναφέρονται στο άρθρο 19 του παρόντος κανονισμού δεν επιτρέπεται να σωρεύονται με ενίσχυση για τη δημιουργία ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στον γεωργικό τομέα, σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013.

Οι ενισχύσεις εκκίνησης για νέους γεωργούς και οι ενισχύσεις εκκίνησης για την ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 18 του παρόντος κανονισμού δεν σωρεύονται με τις ενισχύσεις εκκίνησης επιχείρησης για νέους γεωργούς ή την ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 στοιχείο α) i) και iii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, εάν από τη σώρευση αυτή προκύπτει ποσό ενίσχυσης που υπερβαίνει αυτό που ορίζεται στον παρόντα κανονισμό.

## Άρθρο 9

### Δημοσίευση και ενημέρωση

1. Το αργότερο 10 εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος ενός καθεστώτος ενισχύσεων που απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρο 108, παράγραφος 3 της Συνθήκης βάσει του παρόντος κανονισμού, ή χορήγησης ενίσχυσης ad hoc που απαλλάσσεται βάσει του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή, μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής της Επιτροπής για τις κοινοποιήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004, συνοπτικές πληροφορίες για τις ενισχύσεις αυτές στην τυποποιημένη μορφή που καθορίζεται στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού.

Εντός 10 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή των εν λόγω συνοπτικών πληροφοριών, η Επιτροπή αποστέλλει στο κράτος μέλος ειδοποίηση παραλαβής η οποία περιλαμβάνει αναγνωριστικό αριθμό της ενίσχυσης.

2. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μεριμνά ώστε να δημοσιεύονται σε ενιαίο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο:

- α) οι συνοπτικές πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1-ή σύνδεσμος που οδηγεί προς αυτές.
- β) το πλήρες κείμενο κάθε ενίσχυσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεών του, ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο·
- γ) τα στοιχεία που αναφέρονται στο παράρτημα III του παρόντος κανονισμού για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που υπερβαίνει τα ακόλουθα ποσά:
  - i) 60 000 ευρώ για δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή·
  - ii) 500 000 ευρώ για δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, της δασοκομίας ή σε δραστηριότητες εκτός του πεδίου του άρθρου 42 της Συνθήκης.

3. Για καθεστώς ενισχύσεων με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, οι εν λόγω προϋποθέσεις θεωρείται ότι πληρούνται εάν τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τα απαιτούμενα στοιχεία για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων, στα ακόλουθα πεδία σε εκατ. ευρώ:

- α) 0,06-0,5 μόνο για την πρωτογενή γεωργική παραγωγή·
- β) 0,5-1·
- γ) 1 έως 2·
- δ) 2 έως 5·
- ε) 5 έως 10·
- στ) 10 έως 30· και
- ζ) 30 και άνω.

4. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο γ) ανωτέρω οργανώνονται και είναι προσβάσιμες με τυποποιημένο τρόπο, όπως περιγράφεται στο παράρτημα III, και επιτρέπουν λειτουργίες αποτελεσματικής αναζήτησης και καταφόρτωσης. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δημοσιεύονται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή, για τις ενισχύσεις με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εντός ενός έτους από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής φορολογικής δήλωσης και παραμένουν διαθέσιμες επί τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

5. Το πλήρες κείμενο του καθεστώτος ενισχύσεων ή της ad hoc ενίσχυσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιέχει, ειδικότερα, ρητή παραπομπή στον παρόντα κανονισμό, με αναφορά του τίτλου του και των στοιχείων δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, καθώς και στις ειδικές διατάξεις του κεφαλαίου III τις οποίες αφορά η εν λόγω πράξη ή, κατά περίπτωση, στην εθνική νομοθεσία με την οποία εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος κανονισμού. Επιπλέον, συνοδεύεται από τις εκτελεστικές διατάξεις και τις τροποποιήσεις του.

6. Η Επιτροπή δημοσιεύει στον δικτυακό της τόπο:

α) τις συνοπτικές πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1·

β) τους συνδέσμους προς τους δικτυακούς τόπους για τις κρατικές ενισχύσεις που διαθέτουν όλα τα κράτη μέλη, οι οποίοι αναφέρονται στην παράγραφο 2.

7. Τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τις διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 το αργότερο εντός δύο ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού.

#### Άρθρο 10

#### Αποφυγή διπλής δημοσίευσης

Εάν η μεμονωμένη ενίσχυση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και είτε συγχρηματοδοτείται από το ΕΓΤΑΑ είτε χορηγείται ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση για τέτοια συγχρηματοδοτούμενα μέτρα, το κράτος μέλος μπορεί να επιλέξει να μη τη δημοσιεύσει στον δικτυακό τόπο των κρατικών ενισχύσεων που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι η μεμονωμένη ενίσχυση έχει ήδη δημοσιευθεί σύμφωνα με τα άρθρα 111, 112 και 113 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου<sup>(1)</sup>. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος περιλαμβάνει σχετική αναφορά στην ιστοσελίδα του άρθρου 111 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 για τον δικτυακό τόπο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που αναφέρεται στο άρθρο 9, παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

#### ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

#### Άρθρο 11

#### Ανάκληση του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορία

Εάν ένα κράτος μέλος χορηγήσει ενίσχυση που, κατά την άποψή του, απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης δυνάμει του παρόντος κανονισμού, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις των κεφαλαίων I έως III, η Επιτροπή μπορεί, αφού δώσει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος τη δυνατότητα να παρουσιάσει τις απόψεις του, να εκδώσει απόφαση με την οποία θα ορίζεται ότι όλα ή ορισμένα από τα μελλοντικά μέτρα ενίσχυσης που θεσπίζονται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, τα οποία, σε αντίθετη περίπτωση, θα ικανοποιούσαν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού, πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Οι ενισχύσεις που υπόκεινται σε υποχρέωση κοινοποίησης μπορούν να περιορίζονται σε ορισμένους τύπους ενισχύσεων, σε ενισχύσεις που χορηγούνται υπέρ ορισμένων δικαιούχων ή σε ενισχύσεις που εγκρίνονται από ορισμένες αρχές του οικείου κράτους μέλους.

#### Άρθρο 12

#### Υποβολή εκθέσεων

1. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή, σε ηλεκτρονική μορφή, ετήσια έκθεση, σύμφωνα με το κεφάλαιο III του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004, σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού για κάθε πλήρες έτος ή κάθε τμήμα του έτους για το οποίο ισχύει ο παρών κανονισμός.

<sup>(1)</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 549).

2. Η ετήσια έκθεση περιέχει επίσης στοιχεία σχετικά με τα ακόλουθα:
  - α) ασθένειες των ζώων ή επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμοί, σύμφωνα με το άρθρο 26·
  - β) μετεωρολογικές πληροφορίες σχετικά με το είδος, το χρονοδιάγραμμα, το σχετικό μέγεθος και τον τόπο των δυσμενών κλιματικών φαινομένων τα οποία μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες, όπως αναφέρονται στο άρθρο 25, ή των θεομηνιών στον γεωργικό τομέα, σύμφωνα με το άρθρο 30.

### Άρθρο 13

#### Παρακολούθηση

Τα κράτη μέλη διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που είναι αναγκαία για να διαπιστωθεί αν πληρούνται οι όροι που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι φάκελοι αυτοί πρέπει να διατηρούνται επί 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης είτε της ad hoc ενίσχυσης είτε της τελευταίας ενίσχυσης δυνάμει καθεστώτος ενισχύσεων. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή, εντός προθεσμίας 20 εργάσιμων ημερών ή άλλης μεγαλύτερης προθεσμίας που προσδιορίζεται στην αίτηση, όλες τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που κρίνονται αναγκαία από την Επιτροπή για την παρακολούθηση της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

#### ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

#### ΤΜΗΜΑ 1

#### **Ενισχύσεις υπέρ ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή, τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων**

### Άρθρο 14

#### **Ενισχύσεις για επενδύσεις σε ενσώματα ή σε άυλα στοιχεία ενεργητικού σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική παραγωγή**

1. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε ενσώματα ή σε άυλα στοιχεία ενεργητικού σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που σχετίζονται με την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 14 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Η επένδυση μπορεί να πραγματοποιείται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους ή να αφορά ενσώματο ή άυλο στοιχείο ενεργητικού που χρησιμοποιείται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους.
3. Με την επένδυση επιδιώκεται τουλάχιστον ένας από τους ακόλουθους στόχους:
  - α) η βελτίωση των συνολικών επιδόσεων και της βιωσιμότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης, ιδίως μέσω της μείωσης του κόστους παραγωγής ή της βελτίωσης και αναδιάταξης της παραγωγής·
  - β) η βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος, των συνθηκών υγιεινής ή των προτύπων καλής μεταχείρισης των ζώων, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω επένδυση υπερβαίνει τα ισχύοντα πρότυπα της ΕΕ·
  - γ) η δημιουργία και βελτίωση υποδομής που συνδέεται με την ανάπτυξη, την προσαρμογή και τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε γεωργική γη, του αναδαμού και των έγγειων βελτιώσεων, της παροχής και εξοικονόμησης ενέργειας και ύδατος·
  - δ) η επίτευξη γεωργοπεριβαλλοντικών και κλιματικών στόχων, περιλαμβανομένης της κατάστασης διατήρησης της βιοποικιλότητας των ειδών και των ενδιαιτημάτων καθώς και η ενίσχυση της αξίας ως δημόσιου αγαθού μιας περιοχής Natura 2000 ή άλλης περιοχής μεγάλης φυσικής αξίας που καθορίζεται στα εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης των κρατών μελών, εφόσον οι επενδύσεις δεν είναι παραγωγικές·
  - ε) η αποκατάσταση του παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες, ασθένειες των ζώων και επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και η πρόληψη ζημιών που προκαλούνται από τα εν λόγω συμβάντα.

4. Η επένδυση μπορεί να συνδέεται με την παραγωγή σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης βιοκαυσίμων ή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, υπό την προϋπόθεση ότι η παραγωγή δεν υπερβαίνει τη μέση ετήσια κατανάλωση ενέργειας ή καυσίμων από τη συγκεκριμένη γεωργική εκμετάλλευση.

Όταν οι επενδύσεις πραγματοποιούνται για την παραγωγή βιοκαυσίμων, η παραγωγική ικανότητα των εγκαταστάσεων παραγωγής δεν πρέπει είναι μεγαλύτερη από την αντίστοιχη μέση ετήσια κατανάλωση καυσίμων μεταφορών στη γεωργική εκμετάλλευση και τα παραγόμενα βιοκαύσιμα δεν πρέπει να πωλούνται στην αγορά.

Όταν η επένδυση γίνεται για την παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, οι εγκαταστάσεις παραγωγής εξυπηρετούν μόνο τις ενεργειακές ανάγκες του ίδιου του δικαιούχου και η παραγωγική τους ικανότητα δεν υπερβαίνει το αντίστοιχο ύψος της συνδυασμένης μέσης ετήσιας κατανάλωσης θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας στη γεωργική εκμετάλλευση, συμπεριλαμβανομένου του γεωργικού νοικοκυριού. Η πώληση της ηλεκτρικής ενέργειας στο δίκτυο επιτρέπεται μόνον εφόσον τηρείται το ετήσιο όριο ιδιοκατανάλωσης.

Όταν η επένδυση πραγματοποιείται από περισσότερους δικαιούχους, με σκοπό να εξυπηρετήσουν τις δικές τους ανάγκες για βιοκαύσιμα και ενέργεια, η μέση ετήσια κατανάλωση είναι σωρευτική με το ποσό που ισοδυναμεί με τη μέση ετήσια κατανάλωση όλων των δικαιούχων.

Οι επενδύσεις σε υποδομές ανανεώσιμης ενέργειας που καταναλώνουν ή παράγουν ενέργεια πρέπει να συμμορφώνονται με τα ελάχιστα πρότυπα για την ενεργειακή απόδοση, εφόσον υπάρχουν τέτοια πρότυπα σε εθνικό επίπεδο.

Δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι επενδύσεις σε εγκαταστάσεις, ο πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα, εκτός εάν χρησιμοποιείται ένα ελάχιστο ποσοστό θερμικής ενέργειας, το οποίο καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατώτατα όρια για τα ανώτατα ποσοστά σιτηρών και άλλων αμυλούχων, σακχαρούχων και ελαιούχων φυτών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή βιοενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των βιοκαυσίμων, για διαφορετικά είδη εγκαταστάσεων. Οι ενισχύσεις για επενδυτικά σχέδια για την παραγωγή βιοενέργειας περιορίζονται στη βιοενέργεια που πληροί τα ισχύοντα κριτήρια αειφορίας που ορίζονται στη νομοθεσία της Ένωσης, μεταξύ άλλων στο άρθρο 17 παράγραφος 2 έως 6 της οδηγίας 2009/28/ΕΚ.

5. Η επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία και με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επένδυση απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης.

6. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για:

- α) την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή τη βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο κατά τον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·
- β) την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·
- γ) τις γενικές δαπάνες που συνδέονται με τη δαπάνη η οποία αναφέρεται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των στοιχείων α) και β)·
- δ) την απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού υπολογιστών και την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών σημάτων·
- ε) δαπάνες για μη παραγωγικές επενδύσεις που συνδέονται με τους στόχους που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο δ)·
- στ) στην περίπτωση άρδευσης, μόνον δαπάνες για επενδύσεις που πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - i) πρέπει να έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού βάσει των απαιτήσεων του άρθρου 13 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (<sup>1</sup>), για ολόκληρη την περιοχή στην οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί η επένδυση καθώς και για όλες τις άλλες περιοχές το περιβάλλον των οποίων μπορεί να επηρεαστεί από την επένδυση. Τα μέτρα που τίθενται σε εφαρμογή βάσει σχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, σύμφωνα με το άρθρο 11 της εν λόγω οδηγίας, και σχετίζονται με τον γεωργικό τομέα πρέπει να έχουν προσδιοριστεί στο σχετικό πρόγραμμα μέτρων. Η μέτρηση κατανάλωσης ύδατος που επιτρέπει τη μέτρηση της κατανάλωσης ύδατος στο επίπεδο της στηριζόμενης επένδυσης πρέπει να έχει τεθεί ή πρέπει να τεθεί σε λειτουργία ως μέρος της επένδυσης·

(<sup>1</sup>) Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1).

ii) η επένδυση επιφέρει μείωση της προηγούμενης κατανάλωσης ύδατος τουλάχιστον κατά 25 %.

Εντούτοις, όσον αφορά το στοιχείο στ), δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του παρόντος άρθρου επενδύσεις που επηρεάζουν συστήματα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων η κατάσταση των οποίων έχει χαρακτηριστεί ως μη ικανοποιητική στο σχετικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, για λόγους που συνδέονται με την ποσότητα ύδατος καθώς και επενδύσεις που έχουν ως αποτέλεσμα την καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης και επηρεάζουν ένα δεδομένο σύστημα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων.

Οι όροι των στοιχείων στ) σημεία i) και ii) ανωτέρω δεν ισχύουν σε επένδυση πραγματοποιούμενη σε υφιστάμενη εγκατάσταση που επηρεάζει αποκλειστικά και μόνο την ενεργειακή απόδοση ή σε επένδυση για τη δημιουργία ταμιευτήρα ή σε επένδυση για τη χρήση ανακυκλωμένων υδάτων που δεν επηρεάζει υπόγεια ή επιφανειακά ύδατα.

- ζ) στην περίπτωση επενδύσεων που αποσκοπούν στην αποκατάσταση του παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες, ασθένειες των ζώων ή επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς, οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να περιλαμβάνουν τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την επαναφορά του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού στην προτέρα κατάσταση πριν από αυτά τα συμβάντα.
- η) στην περίπτωση επενδύσεων που αποσκοπούν στην πρόληψη ζημιών λόγω φυσικών καταστροφών, δυσμενών κλιματικών φαινομένων που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες, ασθενειών των ζώων ή επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, οι επιλέξιμες δαπάνες μπορεί να περιλαμβάνουν το κόστος ειδικών προληπτικών δράσεων.

7. Άλλες δαπάνες, εκτός από αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 6 στοιχεία α) και β) οι οποίες αφορούν συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, γενικά έξοδα και ασφάλιστρα δεν θεωρούνται επιλέξιμες.

Το κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.

8. Από 1ης Ιανουαρίου 2017, στην περίπτωση άρδευσης, η ενίσχυση θα καταβάλλεται μόνον από κράτη μέλη τα οποία εξασφαλίζουν, σε σχέση με την περιοχή λεκάνης απορροής στην οποία πραγματοποιείται η επένδυση, τη συνεισφορά των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης από τον γεωργικό τομέα η οποία είναι συνεπής με το άρθρο 9 παράγραφος 1 πρώτη περίπτωση της οδηγίας 2000/60/ΕΚ συνεκτιμώντας, κατά περίπτωση, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης, καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής ή περιοχών.

9. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για:

- α) την αγορά δικαιωμάτων παραγωγής, δικαιωμάτων ενίσχυσης και μονοετών φυτών.
- β) τη φύτευση μονοετών φυτών.
- γ) εργασίες αποστράγγισης.
- δ) επενδύσεις με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ενωσιακά πρότυπα, με εξαίρεση τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε νέους γεωργούς εντός 24 μηνών από την ημερομηνία της εγκατάστασής τους.
- ε) την αγορά ζώων, εξαιρουμένων των ενισχύσεων που χορηγούνται για επενδύσεις κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3 στοιχείο ε).

10. Οι ενισχύσεις δεν περιορίζονται σε συγκεκριμένα γεωργικά προϊόντα και πρέπει συνεπώς να διατίθενται για όλους τους κλάδους της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής ή τον συνολικό τομέα της φυτικής παραγωγής ή τον συνολικό τομέα της ζωικής παραγωγής. Εντούτοις, ένα κράτος μέλος μπορεί να εξαιρέσει ορισμένα προϊόντα λόγω πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στην εσωτερική αγορά ή έλλειψης διεξόδων στην αγορά.

11. Οι ενισχύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν χορηγούνται κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, ακόμη και όταν οι εν λόγω απαγορεύσεις και περιορισμοί αφορούν μόνο την ενωσιακή στήριξη που παρέχεται βάσει του εν λόγω κανονισμού.

12. Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης περιορίζεται στα κατωτέρω ποσοστά:

- α) 75 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών στις εξόχως απόκεντρες περιοχές.
- β) 75 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους.

γ) 50 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και σε όλες τις περιφέρειες το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των οποίων για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2007 έως 31 Δεκεμβρίου 2013 ήταν κατώτερο του 75 % του μέσου όρου της ΕΕ-25 για την περίοδο αναφοράς, αλλά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των οποίων είναι ανώτερο του 75 % του μέσου ΑΕΠ της ΕΕ-27·

δ) 40 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών στις άλλες περιφέρειες.

13. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 12 ποσοστά μπορούν να αυξηθούν κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, υπό την προϋπόθεση ότι η μέγιστη ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 90 % για:

α) νέους γεωργούς ή γεωργούς που είχαν ήδη ξεκινήσει τη δραστηριότητά τους κατά την τελευταία πενταετία πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης·

β) συλλογικές επενδύσεις, όπως οι χρησιμοποιούμενες από ομάδες γεωργών εγκαταστάσεις αποθήκευσης ή εγκαταστάσεις παρασκευής γεωργικών προϊόντων πριν από τη διάθεση στην αγορά, και ολοκληρωμένα έργα που καλύπτουν διάφορα μέτρα που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, περιλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν τη συγχώνευση οργανώσεων παραγωγών·

γ) επενδύσεις σε περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά και άλλα ειδικά μειονεκτήματα·

δ) πράξεις που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής σύμπραξης καινοτομίας (ΕΣΚ), όπως η επένδυση για νέο στάβλο στην εκμετάλλευση, οι οποίες επιτρέπουν τη δοκιμή νέας πρακτικής όσον αφορά τον σταβλισμό των ζώων, η οποία έχει αναπτυχθεί από επιχειρησιακή ομάδα αποτελούμενη από γεωργούς, επιστήμονες και μη κυβερνητικές οργανώσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων·

ε) επενδύσεις για τη βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος, των συνθηκών υγιεινής ή των προτύπων καλής μεταχείρισης των ζώων, σύμφωνα με την παράγραφο 3 στοιχείο β)· σε αυτή την περίπτωση, το προσαυξημένο ποσοστό που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο εφαρμόζεται μόνο στις πρόσθετες δαπάνες που απαιτούνται για την επίτευξη επιπέδου το οποίο υπερβαίνει τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα και δεν συνεπάγεται αύξηση της παραγωγικής ικανότητας.

14. Όσον αφορά τις μη παραγωγικές επενδύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο δ) και τις επενδύσεις για την αποκατάσταση του παραγωγικού δυναμικού που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο ε), η μέγιστη ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 %.

Όσον αφορά επενδύσεις σχετικά με προληπτικά μέτρα, οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο ε), η μέγιστη ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 80 %. Μπορεί, ωστόσο, να αυξηθεί έως το 100 %, εάν η επένδυση πραγματοποιείται συλλογικά από περισσότερους του ενός δικαιούχους.

#### Άρθρο 15

##### Ενισχύσεις υπέρ του αναδασμού γεωργικών εκτάσεων

Οι ενισχύσεις αναδασμού γεωργικών εκτάσεων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου I και χορηγούνται για την κάλυψη νομικών και διοικητικών δαπανών, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για έρευνες, και περιορίζονται σε αυτές, μέχρι το 100 % των πραγματικών δαπανών.

#### Άρθρο 16

##### Ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν τη μετεγκατάσταση κτιρίων γεωργικών εκμεταλλεύσεων

1. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν τη μετεγκατάσταση κτιρίων γεωργικών εκμεταλλεύσεων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 5 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η μετεγκατάσταση του κτιρίου γεωργικής εκμετάλλευσης πρέπει να εξυπηρετεί στόχο δημοσίου συμφέροντος.

Το δημόσιο συμφέρον του οποίου γίνεται επίκληση για την αιτιολόγηση της χορήγησης ενίσχυσης βάσει του παρόντος άρθρου προσδιορίζεται στις σχετικές διατάξεις του οικείου κράτους μέλους.

3. Όταν η μετεγκατάσταση κτιρίου γεωργικής εκμετάλλευσης συνίσταται στην κατεδάφιση, την απομάκρυνση και ανακατασκευή υφιστάμενων εγκαταστάσεων, η ένταση της ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των πραγματικών δαπανών γι' αυτές τις δραστηριότητες.

4. Όταν, εκτός από την αναφερόμενη στην παράγραφο 3 κατεδάφιση, απομάκρυνση και ανακατασκευή υφιστάμενων εγκαταστάσεων, η μετεγκατάσταση κτιρίου γεωργικής εκμετάλλευσης συνεπάγεται τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων αυτών ή την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας, ισχύουν οι εντάσεις της ενίσχυσης για επενδύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφοι 12 και 13 για δαπάνες που αφορούν τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων ή την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας.

Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, η απλή αντικατάσταση ενός υφιστάμενου κτιρίου ή εγκαταστάσεων με ένα νέο σύγχρονο κτίριο ή εγκαταστάσεις χωρίς ριζική μεταβολή της παραγωγής ή της σχετικής τεχνολογίας δεν θεωρείται εκσυγχρονισμός.

5. Η ανώτατη ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών, όταν η μετεγκατάσταση αφορά δραστηριότητες πλησίον αγροτικών οικισμών, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής ή τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του αγροτικού οικισμού.

### Άρθρο 17

#### **Ενισχύσεις για επενδύσεις συναφείς με τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων**

1. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε ενσώματα ή σε άυλα στοιχεία ενεργητικού συναφείς με τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 10 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η επένδυση πρέπει να αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων ή την εμπορία γεωργικών προϊόντων.

3. Επενδύσεις σε σχέση με την παραγωγή τροφίμων με βάση τα βιοκαύσιμα δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος άρθρου.

4. Η επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία και με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επένδυση απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης.

5. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για:

α) την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·

β) την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·

γ) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των στοιχείων α) και β)·

δ) την απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών και απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων·

6. Άλλες δαπάνες, εκτός από αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στοιχεία α) και β) οι οποίες αφορούν συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, γενικά έξοδα και ασφάλιστρα δεν θεωρούνται επιλέξιμες.

Το κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.



7. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επενδύσεις με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα.
8. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, ακόμη και όταν οι εν λόγω απαγορεύσεις και περιορισμοί αφορούν μόνο την ενωσιακή στήριξη που προβλέπεται στον εν λόγω κανονισμό.
9. Η ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:
  - α) 75 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών στις εξόχως απόκεντρες περιοχές·
  - β) 75 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους·
  - γ) 50 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και σε όλες τις περιφέρειες το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των οποίων για την περίοδο 2007-2013 ήταν κατώτερο του 75 % του μέσου όρου της ΕΕ-25 για την περίοδο αναφοράς, αλλά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των οποίων είναι ανώτερο του 75 % του μέσου ΑΕΠ της ΕΕ-27·
  - δ) 40 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών στις άλλες περιφέρειες.
10. Τα ποσοστά που αναφέρονται στην παράγραφο 9 μπορούν να αυξηθούν κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, υπό την προϋπόθεση ότι η μέγιστη ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 90 % για εργασίες:
  - α) που συνδέονται με συγχώνευση οργανώσεων παραγωγών· ή
  - β) που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ).

#### Άρθρο 18

#### **Ενισχύσεις εκκίνησης για νέους γεωργούς και για την ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων**

1. Οι ενισχύσεις εκκίνησης για νέους γεωργούς και οι ενισχύσεις εκκίνησης για την ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 7 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Η ενίσχυση χορηγείται σε νέους γεωργούς όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 34 του παρόντος κανονισμού ή σε μικρές εκμεταλλεύσεις, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη.

Ο ορισμός των μικρών εκμεταλλεύσεων από τα κράτη μέλη είναι αυτός που περιλαμβάνεται και εγκρίνεται από την Επιτροπή στα σχετικά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν ανώτατα και κατώτατα όρια για την πρόσβαση στις ενισχύσεις εκκίνησης για νέους γεωργούς και για την ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων από την άποψη του δυναμικού παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης, υπολογιζόμενου σε τυπική απόδοση, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1242/2008 της Επιτροπής<sup>(1)</sup>, ή ισοδύναμο αυτού. Το κατώτατο όριο για την πρόσβαση νέων γεωργών σε ενίσχυση εκκίνησης για νέους γεωργούς είναι σημαντικά υψηλότερο από το ανώτατο όριο για την πρόσβαση σε ενίσχυση για την ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων.

Η ενίσχυση περιορίζεται σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις.

3. Όταν η ενίσχυση χορηγείται σε νέους γεωργούς που εγκαθίστανται σε εκμετάλλευση υπό μορφή νομικού προσώπου, ο νεαρός γεωργός ασκεί πραγματικό και μακροπρόθεσμο έλεγχο όσον αφορά το εν λόγω νομικό πρόσωπο των αποφάσεων των σχετικών με τη διαχείριση, τα κέρδη και τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους. Όταν διάφορα φυσικά πρόσωπα, μεταξύ των οποίων και πρόσωπα που δεν είναι νέοι γεωργοί, συμμετέχουν στο κεφάλαιο ή τη διαχείριση του νομικού προσώπου, ο νέος γεωργός είναι ικανός να ασκεί αποτελεσματικό και μακροχρόνιο έλεγχο μεμονωμένα ή από κοινού με άλλους νέους γεωργούς. Εάν το νομικό πρόσωπο είναι αποκλειστικά ή από κοινού ελεγχόμενο από άλλο νομικό πρόσωπο, οι εν λόγω απαιτήσεις ισχύουν για κάθε φυσικό πρόσωπο που ασκεί έλεγχο επί άλλου νομικού προσώπου.

<sup>(1)</sup> Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1242/2008 της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση κοινοτικής τυπολογίας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (ΕΕ L 335 της 13.12.2008, σ. 3).

4. Η χορήγηση της ενίσχυσης εξαρτάται από την υποβολή επιχειρηματικού σχεδίου στην αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους, η εφαρμογή του οποίου αρχίζει εντός εννέα μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης για τη χορήγηση της ενίσχυσης.

Το επιχειρηματικό σχέδιο περιγράφει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α) στην περίπτωση των ενισχύσεων εκκίνησης σε νέους γεωργούς:

- i) την αρχική κατάσταση της γεωργικής εκμετάλλευσης·
- ii) τα ορόσημα και τους στόχους για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της γεωργικής εκμετάλλευσης·
- iii) λεπτομερή στοιχεία των δράσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέονται με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την αποτελεσματική χρησιμοποίηση των πόρων, που απαιτούνται για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της γεωργικής εκμετάλλευσης, όπως π.χ. επενδύσεις, κατάρτιση, παροχή συμβουλών·

β) στην περίπτωση των ενισχύσεων εκκίνησης για ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων:

- i) την αρχική κατάσταση της γεωργικής εκμετάλλευσης·
- ii) λεπτομερή στοιχεία των δράσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέονται με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την αποτελεσματική χρησιμοποίηση των πόρων, που μπορούν να στηρίξουν την επίτευξη οικονομικής βιωσιμότητας, όπως π.χ. επενδύσεις, κατάρτιση, συνεργασία.

5. Για νέους γεωργούς το επιχειρηματικό σχέδιο που αναφέρεται στην παράγραφο 4 στοιχείο α) προβλέπει ότι ο δικαιούχος πρέπει να ανταποκρίνεται στον ορισμό του ενεργού γεωργού που προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 42 εντός 18 μηνών από την ημερομηνία εγκατάστασης. Ωστόσο, όταν ο δικαιούχος δεν κατέχει επαρκείς επαγγελματικές δεξιότητες και ικανότητες για να εμπίπτει σε αυτόν τον ορισμό, ο δικαιούχος δικαιούται να λάβει ενίσχυση, υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος δεσμεύεται να αποκτήσει αυτές τις δεξιότητες και ικανότητες εντός 36 μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης για τη χορήγηση της ενίσχυσης. Η ανάληψη αυτής της δέσμευσης πρέπει να περιλαμβάνεται στο επιχειρηματικό σχέδιο.

6. Η ενίσχυση παρέχεται ή καταβάλλεται σε δύο τουλάχιστον τμηματικές καταβολές ή δόσεις σε χρονικό διάστημα μέγιστης διάρκειας πέντε ετών.

Για τους νέους γεωργούς, η τελευταία τμηματική καταβολή ή δόση της ενίσχυσης εξαρτάται από την ορθή εφαρμογή του επιχειρηματικού σχεδίου που αναφέρεται στην παράγραφο 4 στοιχείο α).

7. Το ποσό της ενίσχυσης ανά νέο γεωργό υπολογίζεται με βάση την κοινωνικοοικονομική κατάσταση του οικείου κράτους μέλους και περιορίζεται σε 70 000 ευρώ.

Το ποσό της ενίσχυσης ανά μικρή εκμετάλλευση περιορίζεται σε 15 000 ευρώ.

#### Άρθρο 19

#### **Ενισχύσεις εκκίνησης για ομάδες και οργανώσεις παραγωγών στον τομέα της γεωργίας**

1. Οι ενισχύσεις εκκίνησης για ομάδες και οργανώσεις παραγωγών συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 9 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Επιλέξιμες για τη χορήγηση ενίσχυσης είναι μόνο ομάδες ή οργανώσεις παραγωγών που έχουν αναγνωριστεί επίσημα από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους βάσει υποβολής επιχειρηματικού σχεδίου.

3. Η ενίσχυση χορηγείται με την επιφύλαξη της υποχρέωσης του οικείου κράτους μέλους να επαληθεύσει κατά πόσο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι του επιχειρηματικού σχεδίου που αναφέρεται στην παράγραφο 2, εντός πέντε ετών από την επίσημη αναγνώριση της ομάδας ή οργάνωσης παραγωγών.

4. Οι συμφωνίες, οι αποφάσεις και οι εναρμονισμένες πρακτικές που συνάπτονται στο πλαίσιο της ομάδας ή οργάνωσης παραγωγών είναι σύμφωνες με τους κανόνες ανταγωνισμού, όπως εφαρμόζονται δυνάμει των άρθρων 206 έως 210 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013.

5. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις σε:
- α) οργανώσεις παραγωγών, οντότητες ή φορείς, όπως εταιρείες ή συνεταιρισμοί, που έχουν ως σκοπό τη διαχείριση μιας ή περισσότερων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και είναι επομένως στην πραγματικότητα μεμονωμένοι παραγωγοί·
  - β) γεωργικές ενώσεις που αναλαμβάνουν καθήκοντα όπως η αμοιβαία υποστήριξη και υπηρεσίες αντικατάστασης στο αγρόκτημα και γεωργικής διαχείρισης στις εκμεταλλεύσεις των μελών, χωρίς να εμπλέκονται στην από κοινού προσαρμογή της προσφοράς στις ανάγκες της αγοράς·
  - γ) ομάδες, οργανώσεις ή ενώσεις παραγωγών οι σκοποί των οποίων είναι ασυμβίβαστοι με το άρθρο 152 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και παράγραφος 3 και το άρθρο 156 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013.
6. Η ενίσχυση καλύπτει τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες: το κόστος μίσθωσης κατάλληλων εγκαταστάσεων, προμήθειας εξοπλισμού γραφείου, περιλαμβανομένου του υλικού και λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, τις δαπάνες διοικητικού προσωπικού, τα γενικά έξοδα και νομικές και διοικητικές αμοιβές.

Σε περίπτωση αγοράς των κτιριακών εγκαταστάσεων, οι επιλέξιμες δαπάνες για τις εγκαταστάσεις περιορίζονται στο κόστος μίσθωσης σε τιμές της αγοράς.

7. Η ενίσχυση καταβάλλεται με τη μορφή κατ' αποκοπή ποσού σε ετήσιες δόσεις για τα πρώτα πέντε έτη από την ημερομηνία επίσημης αναγνώρισης της ομάδας ή οργάνωσης παραγωγών από την αρμόδια αρχή βάσει του αναφερόμενου στην παράγραφο 2 επιχειρηματικού σχεδίου.

Τα κράτη μέλη καταβάλλουν την τελευταία δόση αφού ελέγξουν την ορθή υλοποίηση του εν λόγω επιχειρηματικού σχεδίου.

Η ενίσχυση είναι φθίνουσα.

8. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.
9. Το συνολικό ποσό της ενίσχυσης περιορίζεται σε 500 000 ευρώ.

#### Άρθρο 20

#### Ενισχύσεις για τη συμμετοχή παραγωγών γεωργικών προϊόντων σε συστήματα ποιότητας

1. Οι κατωτέρω κατηγορίες ενίσχυσης σε παραγωγούς γεωργικών προϊόντων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης:
- α) ενισχύσεις για νέα συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 6 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I·
  - β) ενισχύσεις για δαπάνες υποχρεωτικών μέτρων ελέγχου σε σχέση με τα συστήματα ποιότητας τα οποία λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας από ή για λογαριασμό της αρμόδιας αρχής, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2, 4, 6, 7 και 8 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I·
  - γ) ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους των δραστηριοτήτων έρευνας της αγοράς, επιμόρφωσης και σχεδιασμού προϊόντος και για την προετοιμασία των αιτήσεων για την αναγνώριση των συστημάτων ποιότητας, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2, 6, 7 και 8 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Η ενίσχυση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 χορηγείται σε σχέση με τα ακόλουθα συστήματα ποιότητας:
- α) συστήματα ποιότητας που θεσπίζονται βάσει των ακόλουθων κανονισμών και διατάξεων:
    - i) μέρος II τίτλος II κεφάλαιο I τμήμα 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 όσον αφορά τον οίνο·
    - ii) κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1151/2012·

- iii) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου <sup>(1)</sup>.
- iv) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 110/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(2)</sup>;
- v) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 251/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(3)</sup>.
- β) συστήματα ποιότητας, που περιλαμβάνουν συστήματα πιστοποίησης γεωργικών εκμεταλλεύσεων, για γεωργικά προϊόντα τα οποία αναγνωρίζονται από τα κράτη μέλη ως ανταποκρινόμενα στα ακόλουθα κριτήρια:
- i) η ιδιαιτερότητα του τελικού προϊόντος που παράγεται βάσει τέτοιων συστημάτων ποιότητας απορρέει από σαφείς υποχρεώσεις να παρέχονται εγγυήσεις για:
- τα ειδικά χαρακτηριστικά του προϊόντος, ή
  - τις ειδικές μεθόδους γεωργίας ή παραγωγής, ή
  - την ποιότητα του τελικού προϊόντος που υπερβαίνει σαφώς τα συνήθη εμπορικά πρότυπα όσον αφορά τη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων ή των φυτών, την καλή μεταχείριση των ζώων ή την προστασία του περιβάλλοντος.
- ii) το σύστημα ποιότητας είναι ανοικτό σε όλους τους παραγωγούς.
- iii) το σύστημα ποιότητας πρέπει να συνεπάγεται δεσμευτικές προδιαγραφές τελικού προϊόντος και η συμμόρφωση με τις εν λόγω προδιαγραφές πρέπει να ελέγχεται από τις δημόσιες αρχές ή από ανεξάρτητο φορέα ελέγχου.
- iv) το σύστημα ποιότητας πρέπει να είναι διαφανές και να εξασφαλίζει την πλήρη ιχνηλασιμότητα των προϊόντων.
- γ) συστήματα εθελοντικής πιστοποίησης γεωργικών προϊόντων αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη ότι ικανοποιούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές βέλτιστης πρακτικής της ΕΕ για τα συστήματα εθελοντικής πιστοποίησης γεωργικών προϊόντων και τροφίμων <sup>(4)</sup>.
3. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 στοιχείο α) ενισχύσεις χορηγούνται στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων υπό μορφή ετήσιου ποσού που έχει χαρακτήρα κινήτρου και του οποίου το ύψος καθορίζεται σε συνάρτηση με το ύψος των πάγιων δαπανών που απορρέουν από τη συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας.
4. Οι ενισχύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) και β) δεν χορηγούνται για την κάλυψη του κόστους των ελέγχων που αναλαμβάνει ο ίδιος ο δικαιούχος, ή όταν η ενωσιακή νομοθεσία προβλέπει ότι το κόστος των ελέγχων βαρύνει τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων και τις ενώσεις τους, χωρίς να προσδιορίζει το πραγματικό ύψος των επιβαρύνσεων.
5. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 στοιχείο α) ενισχύσεις χορηγούνται για ανώτατη περίοδο πέντε ετών και περιορίζονται σε 3.000 ευρώ ανά δικαιούχο ετησίως.
6. Πρόσβαση στην ενίσχυση έχουν όλες οι επιλέξιμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον σχετικό τομέα, βάσει αντικειμενικά καθορισμένων όρων.
7. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ) ενισχύσεις δεν συνεπάγονται άμεσες πληρωμές στους δικαιούχους.
- Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ) ενισχύσεις καταβάλλονται στον αρμόδιο για τα μέτρα ελέγχου φορέα, τον φορέα παροχής υπηρεσιών έρευνας ή τον φορέα παροχής συμβουλών.
8. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ) ενισχύσεις περιορίζονται στο 100 % των πραγματικών δαπανών.

## Άρθρο 21

### Ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης

1. Οι ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 8 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

<sup>(1)</sup> Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2007, για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 (ΕΕ L 189 της 20.7.2007, σ. 1).

<sup>(2)</sup> Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 110/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αλκοολούχων ποτών και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1576/89 του Συμβουλίου (ΕΕ L 39 της 13.2.2008, σ. 16).

<sup>(3)</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 251/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αλκοολούχων ποτών και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1601/91 του Συμβουλίου (ΕΕ L 84 της 20.9.2014, σ. 14).

<sup>(4)</sup> ΕΕ C 341 της 16.12.2010, σ. 5.

2. Οι ενισχύσεις καλύπτουν δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των μαθημάτων επιμόρφωσης, εργαστηρίων και ατομικής καθοδήγησης, δραστηριότητες επίδειξης και δράσεις ενημέρωσης.

Οι ενισχύσεις μπορούν επίσης να καλύπτουν βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές για διαχείριση γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επισκέψεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Οι ενισχύσεις για δραστηριότητες επίδειξης μπορούν να καλύπτουν τις σχετικές επενδυτικές δαπάνες.

3. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για:

α) τις δαπάνες διοργάνωσης της επαγγελματικής κατάρτισης, των δράσεων απόκτησης δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των μαθημάτων επιμόρφωσης, εργαστηρίων και ατομικής καθοδήγησης, δραστηριοτήτων επίδειξης και δράσεων ενημέρωσης·

β) τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής και τα ημερήσια έξοδα των συμμετεχόντων·

γ) το κόστος της παροχής υπηρεσιών αντικατάστασης κατά την απουσία των συμμετεχόντων·

δ) στην περίπτωση των έργων επίδειξης σε σχέση με τις επενδύσεις για:

i) την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·

ii) την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·

iii) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα σημεία i) και ii), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των σημείων i) και ii)·

iv) την απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού υπολογιστών και την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών σημάτων·

4. Οι δαπάνες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο δ) είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που χρησιμοποιούνται για το έργο επίδειξης και για τη χρονική διάρκεια του έργου επίδειξης.

Επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου επίδειξης, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές.

5. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 3 στοιχεία α) και γ) ενισχύσεις δεν συνεπάγονται άμεσες πληρωμές στους δικαιούχους.

Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 3 στοιχεία α) και γ) ενισχύσεις καταβάλλονται στον φορέα μεταφοράς γνώσεων και υλοποίησης της δράσης ενημέρωσης.

6. Οι φορείς υλοποίησης δράσεων μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης διαθέτουν τις κατάλληλες ικανότητες όσον αφορά τα προσόντα του προσωπικού και τακτική επιμόρφωση για την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων.

Οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 μπορούν να διοργανώνονται από ομάδες παραγωγών ή άλλες οργανώσεις, ανεξαρτήτως του μεγέθους τους.

7. Πρόσβαση στην ενίσχυση έχουν όλες οι επιλέξιμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον σχετικό τομέα, βάσει αντικειμενικά καθορισμένων όρων.

Όταν οι αναφερόμενες στην παράγραφο 2 δραστηριότητες ασκούνται από ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, η ιδιότητα του μέλους παρόμοιων ομάδων ή οργανώσεων δεν αποτελεί προϋπόθεση πρόσβασης σε αυτές τις δραστηριότητες.

Ενδεχόμενη συνεισφορά μη μελών για την κάλυψη των διοικητικών δαπανών της σχετικής ομάδας ή οργάνωσης παραγωγών περιορίζεται στο κόστος παροχής των αναφερόμενων στην παράγραφο 2 δραστηριοτήτων.

8. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

Στην περίπτωση των έργων επίδειξης που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο δ), το ανώτατο ποσό ενίσχυσης περιορίζεται σε 100 000 ευρώ κατά τη διάρκεια 3 οικονομικών ετών.

## Άρθρο 22

### Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες

1. Οι ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 8 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η ενίσχυση έχει ως στόχο να βοηθήσει επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον γεωργικό τομέα και νέους γεωργούς να ωφεληθούν από τη χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη βελτίωση των οικονομικών και περιβαλλοντικών επιδόσεων της επιχείρησης ή της επένδυσής τους καθώς και της φιλικότητας και ανθεκτικότητάς της ως προς το κλίμα.

3. Η παροχή συμβουλών συνδέεται με μία τουλάχιστον προτεραιότητα της Ένωσης για την αγροτική ανάπτυξη, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και καλύπτει τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης ή τα πρότυπα για καλές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες που προβλέπονται στον τίτλο VI κεφάλαιο I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013·
- β) κατά περίπτωση, τις γεωργικές πρακτικές που είναι επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον, όπως ορίζονται στον τίτλο III κεφάλαιο 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 και για τη διατήρηση της γεωργικής έκτασης που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του εν λόγω κανονισμού·
- γ) μέτρα με σκοπό τον εκσυγχρονισμό, την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας, την τομεακή ολοκλήρωση, την καινοτομία, τον προσανατολισμό στην αγορά, καθώς και την προώθηση της επιχειρηματικότητας·
- δ) απαιτήσεις όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη για την εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφος 3 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου·
- ε) απαιτήσεις όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη για την εφαρμογή του άρθρου 55 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(1)</sup>, και ιδίως την τήρηση των γενικών αρχών της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 14 της οδηγίας 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(2)</sup>·
- στ) κατά περίπτωση, πρότυπα ασφάλειας στον χώρο εργασίας ή πρότυπα ασφάλειας σε σχέση με τη γεωργική εκμετάλλευση·
- ζ) εξειδικευμένες συμβουλές για γεωργούς που εγκαθίστανται για πρώτη φορά, συμπεριλαμβανομένων συμβουλών για την οικονομική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

4. Η παροχή συμβουλών μπορεί επίσης να καλύπτει και άλλα θέματα, εκτός από εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, σχετικά με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, τη βιοποικιλότητα και την προστασία των υδάτων, όπως ορίζεται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, ή σχετικά με τις οικονομικές και περιβαλλοντικές επιδόσεις της γεωργικής εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων ανταγωνιστικότητας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει συμβουλές για την ανάπτυξη μικρών αλυσίδων εφοδιασμού, τη βιολογική γεωργία και την υγειονομική πτυχή της ζωικής παραγωγής.

5. Η ενίσχυση δεν συνεπάγεται άμεσες πληρωμές στον γεωργό. Η ενίσχυση καταβάλλεται στον πάροχο της συμβουλευτικής υπηρεσίας.

<sup>(1)</sup> Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 1).

<sup>(2)</sup> Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με την κοινή θέση του Συμβουλίου που αφορά τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 71).

6. Οι φορείς που επιλέγονται για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών διαθέτουν τους κατάλληλους πόρους υπό μορφή καταρτισμένου και εξειδικευμένου προσωπικού και συμβουλευτική πείρα και αξιοπιστία όσον αφορά τα πεδία στα οποία παρέχουν συμβουλές.

Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται από ομάδες παραγωγών ή άλλες οργανώσεις, ανεξαρτήτως του μεγέθους τους.

Κατά την παροχή συμβουλών ο πάροχος της συμβουλευτικής υπηρεσίας τηρεί τις υποχρεώσεις περί απορρήτου που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.

7. Πρόσβαση στην ενίσχυση έχουν όλες οι επιλέξιμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον σχετικό τομέα, βάσει αντικειμενικά καθορισμένων όρων.

Όταν οι συμβουλευτικές υπηρεσίες παρέχονται από ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, η ιδιότητα του μέλους αυτών των ομάδων ή οργανώσεων δεν αποτελεί προϋπόθεση για την πρόσβαση στην υπηρεσία.

Ενδεχόμενη συνεισφορά μη μελών για την κάλυψη των διοικητικών δαπανών της σχετικής ομάδας ή οργάνωσης περιορίζεται στο κόστος παροχής της συμβουλευτικής υπηρεσίας.

8. Το ποσό της ενίσχυσης περιορίζεται σε 1 500 ευρώ ανά συμβουλή.

#### Άρθρο 23

#### Ενισχύσεις για υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση

1. Οι ενισχύσεις για υπηρεσίες αντικατάστασης στη γεωργική εκμετάλλευση συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 5 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις πραγματικές δαπάνες που προκύπτουν για την αντικατάσταση του γεωργού, ενός φυσικού προσώπου που είναι μέλος του αγροτικού νοικοκυριού ή ενός εργαζομένου στην εκμετάλλευση, κατά τη διάρκεια της απουσίας τους από την εργασία λόγω ασθένειας, συμπεριλαμβανόμενης της ασθένειας του παιδιού τους, διακοπών, άδειας μητρότητας και γονικής άδειας ή σε περίπτωση θανάτου.

3. Η συνολική διάρκεια της αντικατάστασης πρέπει να περιορίζεται σε 3 μήνες ανά έτος και ανά δικαιούχο, με την εξαίρεση της αντικατάστασης για άδεια μητρότητας και γονική άδεια η οποία περιορίζεται σε 6 μήνες σε κάθε περίπτωση.

4. Η ενίσχυση δεν συνεπάγεται άμεσες πληρωμές στον γεωργό.

Η ενίσχυση καταβάλλεται στον πάροχο των υπηρεσιών αντικατάστασης στην εκμετάλλευση.

Οι υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση μπορούν να παρέχονται από ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, ανεξαρτήτως του μεγέθους τους. Στην περίπτωση αυτή, η ιδιότητα του μέλους αυτών των ομάδων ή οργανώσεων δεν πρέπει να αποτελεί όρο για την πρόσβαση στις υπηρεσίες.

5. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των πραγματικών δαπανών.

#### Άρθρο 24

#### Ενισχύσεις για μέτρα προώθησης γεωργικών προϊόντων

1. Οι ενισχύσεις για μέτρα προώθησης γεωργικών προϊόντων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 8 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις καλύπτουν το κόστος για:

α) τη διοργάνωση διαγωνισμών, εμπορικών πανηγύρεων ή εκθέσεων·

β) δημοσιεύσεις για να ευαισθητοποιηθεί το ευρύ κοινό για τα γεωργικά προϊόντα.

3. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 2 στοιχείο β) δημοσιεύσεις δεν αναφέρονται σε καμία συγκεκριμένη επιχείρηση, εμπορική επωνυμία ή προέλευση.

Ο περιορισμός αυτός δεν εφαρμόζεται, ωστόσο, σε αναφορά σε προέλευση γεωργικών προϊόντων που καλύπτονται από:

- α) συστήματα ποιότητας σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 στοιχείο α), υπό την προϋπόθεση ότι η αναφορά αντιστοιχεί ακριβώς σε αυτήν που προστατεύεται από την Ένωση·
- β) συστήματα ποιότητας σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ), υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω αναφορά είναι δευτερεύουσα στο μήνυμα.

4. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για τη διοργάνωση διαγωνισμών, εμπορικών πανηγύρεων ή εκθέσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) και τη συμμετοχή σε αυτές:

- α) έξοδα συμμετοχής·
- β) έξοδα ταξιδιού και έξοδα για τη μεταφορά των ζώων·
- γ) τα έξοδα των δημοσιεύσεων και δικτυακών τόπων που αναγγέλλουν το γεγονός·
- δ) το μίσθωμα των εκθεσιακών χώρων και περιπτέρων και τα έξοδα εγκατάστασης και αποσυναρμολόγησής τους·
- ε) συμβολικά έπαθλα αξίας έως 1 000 ευρώ ανά έπαθλο και ανά νικητή διαγωνισμού.

5. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για δημοσιεύσεις με σκοπό την ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού για τα γεωργικά προϊόντα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β):

- α) το κόστος δημοσιεύσεων σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, σε δικτυακούς τόπους και με σύντομα διαφημιστικά μηνύματα σε ηλεκτρονικά μέσα, ραδιόφωνο και τηλεόραση, με σκοπό την παροχή τεκμηριωμένων πληροφοριών σχετικά με τους δικαιούχους από συγκεκριμένη περιοχή ή που παράγουν ένα συγκεκριμένο γεωργικό προϊόν, υπό τον όρο ότι οι πληροφορίες είναι ουδέτερες και ότι όλοι οι δικαιούχοι έχουν ίσες ευκαιρίες να περιληφθούν στη δημοσίευση·
- β) δαπάνες για τη διάδοση επιστημονικών γνώσεων καθώς και τεκμηριωμένων πληροφοριών σχετικά με:
  - i) συστήματα ποιότητας σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 ανοικτά σε γεωργικά προϊόντα άλλων κρατών μελών και τρίτων χωρών·
  - ii) γενόσημα γεωργικά προϊόντα και για τα διατροφικά τους οφέλη και τις προτεινόμενες χρήσεις τους.

6. Η ενίσχυση χορηγείται:

- α) σε είδος· ή
- β) με βάση την επιστροφή των πραγματικών δαπανών του δικαιούχου.

Όταν χορηγείται σε είδος, η ενίσχυση καταβάλλεται στον φορέα υλοποίησης των μέτρων προώθησης.

Τα μέτρα προώθησης μπορούν να υλοποιούνται από ομάδες παραγωγών ή άλλες οργανώσεις, ανεξαρτήτως του μεγέθους τους.

Η ενίσχυση για απονομή συμβολικών επάθλων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 στοιχείο ε) καταβάλλεται στον φορέα υλοποίησης των μέτρων προώθησης μόνον εφόσον το έπαθλο έχει πράγματι απονεμηθεί και με την προσκόμιση απόδειξης της απονομής.

7. Όλες οι επιλέξιμες επιχειρήσεις της συγκεκριμένης περιοχής· έχουν πρόσβαση στις ενισχύσεις για δραστηριότητες προώθησης, υπό αντικειμενικά καθορισμένους όρους.

Όταν τα μέτρα προώθησης υλοποιούνται από ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, η συμμετοχή δεν πρέπει να εξαρτάται από την ιδιότητα μέλους αυτών των ομάδων ή οργανώσεων και κάθε συνεισφορά από άποψη διοικητικών τελών για την ομάδα ή οργάνωση πρέπει να περιορίζεται στο κόστος υλοποίησης των μέτρων προώθησης.

8. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.



## Άρθρο 25

**Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση ζημιών που προκλήθηκαν από δυσμενές κλιματικό φαινόμενο το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία**

1. Οι ενισχύσεις για την αποζημίωση ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων για ζημιές που προκλήθηκαν από δυσμενές κλιματικό φαινόμενο το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 10 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του παρόντος άρθρου υπόκεινται στους ακόλουθους όρους:

α) η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους έχει αναγνωρίσει επίσημα το φαινόμενο ως δυσμενές κλιματικό φαινόμενο το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία· και

β) υπάρχει άμεση αιτιώδης συνάφεια μεταξύ του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία και της ζημίας που υπέστη η επιχείρηση.

3. Η ενίσχυση καταβάλλεται απευθείας στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση ή σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών μέλος της οποίας είναι η επιχείρηση.

Όταν η ενίσχυση καταβάλλεται σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών, το ύψος της δεν υπερβαίνει το ποσό της ενίσχυσης την οποία δικαιούται η επιχείρηση.

4. Τα καθεστώτα ενίσχυσης θεσπίζονται εντός τριών ετών από την ημερομηνία εκδήλωσης του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία.

Η ενίσχυση καταβάλλεται εντός τεσσάρων ετών από την εν λόγω ημερομηνία.

5. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για την αντιστάθμιση της ζημίας που προκλήθηκε ως άμεσο επακόλουθο του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, όπως αξιολογείται είτε από δημόσια αρχή, από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα αναγνωρισμένο από τη χορηγούσα αρχή ή από ασφαλιστική εταιρεία.

Η εν λόγω ζημία περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

α) την απώλεια εισοδήματος από την πλήρη ή μερική καταστροφή της γεωργικής παραγωγής, και των μέσων παραγωγής, σύμφωνα με την παράγραφο 6·

β) τις υλικές ζημιές σύμφωνα με την παράγραφο 7.

6. Η απώλεια εισοδήματος υπολογίζεται αφαιρώντας:

α) το γινόμενο του πολλαπλασιασμού της ποσότητας των γεωργικών προϊόντων που παρήχθη κατά το έτος επέλευσης του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία ή κάθε επόμενο έτος που επηρεάστηκε από την πλήρη ή μερική καταστροφή των μέσων παραγωγής επί τη μέση τιμή πώλησης κατά το εν λόγω έτος·

από

β) το γινόμενο του πολλαπλασιασμού της μέσης ετήσιας ποσότητας γεωργικών προϊόντων που παρήχθησαν κατά την τριετία που προηγήθηκε του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, ή ενός μέσου όρου τριετίας βασισμένου στην πενταετή περίοδο που προηγήθηκε του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, αποκλεισμένων της ανώτατης και της κατώτατης τιμής επί τη μέση ληφθείσα τιμή πώλησης.

Η μείωση αυτή μπορεί να υπολογιστεί είτε σε επίπεδο ετήσιας παραγωγής της εκμετάλλευσης είτε σε επίπεδο φυτικής παραγωγής ή ζωικού κεφαλαίου.

Το ποσό αυτό μπορεί να προσαυξηθεί με άλλες δαπάνες που επιβάρυναν τον δικαιούχο εξαιτίας του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία.

Το ποσό αυτό μειώνεται κατά το ποσό άλλων δαπανών που δεν πραγματοποιήθηκαν εξαιτίας του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία.

Μπορούν να χρησιμοποιούνται δείκτες για τον υπολογισμό της γεωργικής παραγωγής του δικαιούχου, υπό την προϋπόθεση ότι η χρησιμοποιούμενη μέθοδος υπολογισμού επιτρέπει τον καθορισμό της πραγματικής ζημίας του δικαιούχου σε ένα δεδομένο έτος.

7. Η υλική ζημία σε στοιχεία ενεργητικού, όπως κτίρια αγροκτημάτων, εξοπλισμός και μηχανήματα, αποθέματα και μέσα παραγωγής που προκλήθηκε από το δυσμενές κλιματικό φαινόμενο το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία πρέπει να υπολογίζεται με βάση το κόστος επισκευής ή την οικονομική αξία που είχε το σχετικό στοιχείο ενεργητικού πριν από την επέλευση του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία.

Η υλική αυτή ζημία δεν μπορεί να υπερβαίνει το κόστος επισκευής ή τη μείωση στην εύλογη αγοραία αξία που προκλήθηκε από την καταστροφή, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού αμέσως πριν και αμέσως μετά την επέλευση του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία.

Όταν η μείωση του εισοδήματος του δικαιούχου που αναφέρεται στην παράγραφο 6 υπολογίζεται με βάση το επίπεδο της φυτικής παραγωγής ή του ζωικού κεφαλαίου, μόνο η υλική ζημία που συνδέεται με την εν λόγω φυτική παραγωγή ή ζωικό κεφάλαιο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη.

8. Ο υπολογισμός της ζημίας που προκλήθηκε εξαιτίας του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία πραγματοποιείται στο επίπεδο του κάθε δικαιούχου.

9. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του παρόντος άρθρου μειώνονται κατά 50 %, εκτός εάν χορηγούνται σε δικαιούχους οι οποίοι έχουν συνάψει ασφαλιστήριο συμβόλαιο που καλύπτει τουλάχιστον το 50 % της μέσης ετήσιας παραγωγής τους ή του συνδεδεμένου με την παραγωγή εισοδήματός τους και τους στατιστικά συχνότερους κλιματικούς κινδύνους στο σχετικό κράτος μέλος ή περιφέρεια για τους οποίους παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη.

10. Οι ενισχύσεις ή άλλες πληρωμές που εισπράττονται για την αποζημίωση των ζημιών, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων βάσει άλλων εθνικών ή ενωσιακών μέτρων ή ασφαλιστηρίων συμβολαίων για τη ζημία για την οποία χορηγείται ενίσχυση, περιορίζονται στο 80 % των επιλέξιμων δαπανών.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί στο 90 % σε περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά μειονεκτήματα.

## Άρθρο 26

### **Ενισχύσεις για τις δαπάνες πρόληψης, ελέγχου και εξάλειψης ασθενειών των ζώων και επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από ασθένειες ζώων ή επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς**

1. Ενισχύσεις σε ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή για τις δαπάνες πρόληψης, ελέγχου και εξάλειψης ασθενειών των ζώων ή επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και ενισχύσεις για την αποζημίωση των εν λόγω επιχειρήσεων για τις ζημιές που προκαλούνται από ασθένειες ζώων ή επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 13 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις καταβάλλονται μόνο:

α) σε σχέση με ασθένειες των ζώων ή επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς για τα οποία υφίστανται, σε ενωσιακό ή εθνικό επίπεδο, νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις· και

β) στο πλαίσιο

i) δημόσιου προγράμματος σε ενωσιακό, εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο για την πρόληψη, τον έλεγχο ή την εξάλειψη της σχετικής ασθένειας των ζώων ή του επιβλαβούς για τα φυτά οργανισμού· ή

ii) μέτρων έκτακτης ανάγκης που επιβάλλονται από αρμόδια αρχή· ή

iii) μέτρων για την εκρίζωση ή τον έλεγχο επιβλαβούς για τα φυτά οργανισμού που εφαρμόζονται σύμφωνα με την οδηγία 2000/29/EK του Συμβουλίου.

Το πρόγραμμα και τα μέτρα που αναφέρονται στο στοιχείο β) περιλαμβάνουν περιγραφή των σχετικών μέτρων πρόληψης, ελέγχου ή εξάλειψης.

3. Οι ενισχύσεις δεν αφορούν μέτρα για τα οποία η ενωσιακή νομοθεσία προβλέπει ότι το κόστος τους βαρύνει τον δικαιούχο, εκτός εάν το κόστος των εν λόγω μέτρων ενίσχυσης αντισταθμίζεται πλήρως από την επιβολή υποχρεωτικών επιβαρύνσεων στους δικαιούχους.

4. Όσον αφορά τις ασθένειες των ζώων, οι ενισχύσεις χορηγούνται σε σχέση με ασθένειες που αναφέρονται στον κατάλογο ασθενειών των ζώων που θέσπισε ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την υγεία των ζώων ή τις ασθένειες των ζώων και τις ζωνόσους που απαριθμούνται στα παραρτήματα I και II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 652/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <sup>(1)</sup>.

5. Η ενίσχυση καταβάλλεται απευθείας στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση ή σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών μέλος της οποίας είναι η επιχείρηση.

Όταν η ενίσχυση καταβάλλεται σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών, το ύψος της δεν υπερβαίνει το ποσό της ενίσχυσης την οποία δικαιούται η επιχείρηση.

6. Τα καθεστώτα ενισχύσεων θεσπίζονται εντός τριών ετών από την ημερομηνία της δαπάνης ή της ζημίας που προκαλείται από την ασθένεια των ζώων ή τον επιβλαβή για τα φυτά οργανισμό.

Η ενίσχυση καταβάλλεται εντός τεσσάρων ετών από την εν λόγω ημερομηνία.

7. Όσον αφορά τα μέτρα πρόληψης, οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες:

α) υγειονομικούς ελέγχους·

β) αναλύσεις, συμπεριλαμβανομένων διαγνώσεων in-vitro·

γ) δοκιμές και άλλα μέτρα ανίχνευσης, καθώς και δοκιμές για ΜΣΕ και ΣΕΒ·

δ) αγορά, αποθήκευση, διαχείριση και διανομή εμβολίων, φαρμάκων, θεραπευτικών ουσιών για ζώα και φυτοπροστατευτικών προϊόντων·

ε) προληπτική σφαγή ή θανάτωση ζώων ή καταστροφή ζωικών προϊόντων και φυτών καθώς και καθαρισμό και απολύμανση της εκμετάλλευσής και του εξοπλισμού.

8. Όσον αφορά τα μέτρα ελέγχου και εξάλειψης, οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες:

α) δοκιμές και άλλα μέτρα ανίχνευσης σε περίπτωση ζωικών ασθενειών, καθώς και δοκιμές για ΜΣΕ και ΣΕΒ·

β) αγορά, αποθήκευση, διαχείριση και διανομή εμβολίων, φαρμάκων, θεραπευτικών ουσιών για ζώα και φυτοπροστατευτικών προϊόντων·

γ) σφαγή ή θανάτωση και καταστροφή ζώων και καταστροφή των προϊόντων που συνδέονται με αυτά, ή καταστροφή των φυτών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πεθαίνουν ή καταστρέφονται ως αποτέλεσμα εμβολιασμών ή άλλων μέτρων που διατάσσονται από τις αρμόδιες αρχές και καθαρισμό και απολύμανση της εκμετάλλευσής, και του εξοπλισμού.

9. Όσον αφορά τις ενισχύσεις για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από ασθένειες ζώων ή επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς, η αποζημίωση πρέπει να υπολογίζεται μόνο σε σχέση με:

α) την αγοραία αξία των ζώων που έχουν σφαγεί, θανατωθεί ή πεθάνει ή των ζωικών προϊόντων ή των φυτών που καταστράφηκαν:

i) από την ασθένεια των ζώων ή την προσβολή από επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς·

ii) στο πλαίσιο δημόσιου προγράμματος ή μέτρου σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο β)·

Η αγοραία αξία καθορίζεται με βάση την αξία των ζώων, προϊόντων και φυτών αμέσως πριν δημιουργηθεί ή επιβεβαιωθεί οποιαδήποτε υποψία προσβολής από τη ζωική ασθένεια ή τους επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς.

<sup>(1)</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 652/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση διατάξεων σχετικά με τη διαχείριση των δαπανών που αφορούν, αφενός, τη διατροφική αλυσίδα, την υγεία των ζώων και την καλή μεταχείριση των ζώων, και που αφορούν την υγεία των φυτών και το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό, για την τροποποίηση των οδηγιών του Συμβουλίου 98/56/ΕΚ, 2000/29/ΕΚ και 2008/90/ΕΚ, των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 178/2002, (ΕΚ) αριθ. 882/2004 και (ΕΚ) αριθ. 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της οδηγίας 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 66/399/ΕΟΚ, 76/894/ΕΟΚ και 2009/470/ΕΚ (ΕΕ L 189 της 27.6.2014, σ. 1).

β) απώλειες εισοδημάτων λόγω υποχρεώσεων υγειονομικής απομόνωσης, δυσχερειών ανασύστασης του ζωικού κεφαλαίου ή αναφύτευσης και υποχρεωτικής αμειψισποράς που επιβάλλονται στο πλαίσιο δημοσίου προγράμματος ή μέτρου, σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο β).

Το ποσό αυτό μειώνεται κατά ποσό που αντιστοιχεί στα άμεσα έξοδα που δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω της ασθένειας των ζώων ή των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, τα οποία διαφορετικά θα είχαν πραγματοποιηθεί από το δικαιούχο.

10. Οι ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκλήθηκαν από ασθένειες των ζώων ή επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς πρέπει να περιορίζονται στο κόστος και ζημίες που προκαλούνται από ασθένειες των ζώων και επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς για τα οποία η αρμόδια αρχή:

α) στην περίπτωση ασθένειας των ζώων, έχει αναγνωρίσει επίσημα την εμφάνισή της· ή

β) στην περίπτωση των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, έχει αναγνωρίσει επίσημα την παρουσία τους.

11. Οι ενισχύσεις που αφορούν επιλέξιμες δαπάνες που αναφέρονται στις παραγράφους 7 και 8 χορηγούνται σε είδος και καταβάλλονται στον φορέα υλοποίησης των μέτρων πρόληψης και εξάλειψης.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, οι ενισχύσεις για τις επιλέξιμες δαπάνες που αναφέρονται στις επόμενες παραγράφους μπορούν να χορηγούνται απευθείας στον δικαιούχο βάσει της επιστροφής των πραγματικών δαπανών που πραγματοποιεί ο δικαιούχος:

α) της παραγράφου 7 στοιχείο δ) και της παραγράφου 8 στοιχείο α) στην περίπτωση ασθενειών των ζώων ή επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών· και

β) των παραγράφων 7 στοιχείο ε) και 8 στοιχείο γ) στην περίπτωση των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και για τον καθαρισμό και την απολύμανση της εκμετάλλευσης, και του εξοπλισμού.

12. Δεν χορηγείται καμία μεμονωμένη ενίσχυση, όταν διαπιστώνεται ότι η ασθένεια των ζώων ή η προσβολή από τον επιβλαβή για το φυτό οργανισμό προκλήθηκε εσκεμμένα ή από αμέλεια του δικαιούχου.

13. Η ενίσχυση και κάθε άλλη πληρωμή που εισπράττεται από τον δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων βάσει άλλων εθνικών ή ενωσιακών μέτρων ή ασφαλιστηρίων συμβολαίων για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, σύμφωνα με τις παραγράφους 7, 8 και 9, περιορίζονται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

## Άρθρο 27

### Ενισχύσεις στον κτηνοτροφικό τομέα και ενισχύσεις για νεκρά ζώα

1. Οι κατωτέρω ενισχύσεις σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I:

α) ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 100 % του διοικητικού κόστους για τη δημιουργία και τήρηση γενεαλογικών μητρώων ζώων·

β) ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 70 % του κόστους των δοκιμών που διενεργούνται από τρίτους ή για λογαριασμό τους, με σκοπό τον προσδιορισμό της γενετικής ποιότητας ή της απόδοσης του ζωικού κεφαλαίου, με εξαίρεση τους ελέγχους που διενεργεί ο ιδιοκτήτης του ζωικού κεφαλαίου και τους συνήθεις ελέγχους ποιότητας του γάλακτος·

γ) ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 100 % του κόστους απομάκρυνσης νεκρών ζώων και 75 % του κόστους της καταστροφής τους ή ενίσχυση ισοδύναμης έντασης ενίσχυσης για την κάλυψη των ασφαλιστρών που καταβάλλουν οι γεωργοί για την ασφάλιση των δαπανών απομάκρυνσης και καταστροφής των νεκρών ζώων·

δ) ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 100 % του κόστους απομάκρυνσης και καταστροφής νεκρών ζώων, όταν η ενίσχυση χρηματοδοτείται μέσω τελών ή υποχρεωτικών εισφορών που προορίζονται για τη χρηματοδότηση της καταστροφής των νεκρών ζώων, υπό τον όρο ότι τα εν λόγω τέλη ή εισφορές περιορίζονται και επιβάλλονται απευθείας στον τομέα του κρέατος·

ε) ενίσχυση σε ποσοστό 100 % του κόστους απομάκρυνσης και καταστροφής νεκρών ζώων όταν υπάρχει υποχρέωση διενέργειας εξετάσεων για ΜΣΕ στα εν λόγω νεκρά ζώα ή σε περίπτωση εκδήλωσης ασθένειας που αναφέρεται στο άρθρο 26 παράγραφος 4·

2. Οι ενισχύσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 στοιχεία γ), δ) και ε) εξαρτώνται από την ύπαρξη συνεκτικού προγράμματος εποπτείας και διασφάλισης της ασφαλούς διάθεσης όλων των νεκρών ζώων στο κράτος μέλος.

Οι ενισχύσεις για την κάλυψη ασφαλιστρών που πληρώνουν οι κτηνοτρόφοι για ασφάλιση η οποία καλύπτει το κόστος απομάκρυνσης και καταστροφής νεκρών ζώων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

3. Η ενίσχυση χορηγείται σε είδος και δεν συνεπάγεται άμεσες πληρωμές στους δικαιούχους.

Για τη διευκόλυνση της διαχείρισης της ενίσχυσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία γ), δ) και ε), η ενίσχυση καταβάλλεται σε οικονομικούς παράγοντες ή φορείς οι οποίοι:

- α) δραστηριοποιούνται σε επόμενα στάδια της αγοράς σε σχέση με τις κτηνοτροφικές επιχειρήσεις, και
- β) παρέχουν υπηρεσίες συναφείς με την απομάκρυνση και την καταστροφή νεκρών ζώων.

#### Άρθρο 28

##### Ενισχύσεις για την πληρωμή ασφαλιστρών

1. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή για την πληρωμή ασφαλιστρών συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 6 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις:

- α) δεν αποτελούν εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ασφαλιστικών υπηρεσιών·
- β) δεν περιορίζονται στην ασφαλιστική κάλυψη που παρέχεται από μία μόνο ασφαλιστική εταιρεία ή από έναν όμιλο εταιρειών·
- γ) δεν υπόκεινται στον όρο ότι το ασφαλιστήριο συμβόλαιο πρέπει να έχει συναφθεί με εταιρεία εγκατεστημένη στο οικείο κράτος μέλος.

3. Ο σκοπός της ασφάλισης πρέπει να είναι η κάλυψη ζημιών που προκαλούνται από οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

- α) θεομηνίες·
- β) δυσμενές κλιματικό φαινόμενο που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία και άλλα δυσμενή κλιματικά φαινόμενα·
- γ) ασθένειες των ζώων ή επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς·
- δ) προστατευόμενα ζώα.

4. Η ασφάλιση:

- α) αποζημιώνει μόνο το κόστος για την αποκατάσταση των ζημιών που αναφέρονται στην παράγραφο 3·
- β) δεν απαιτεί ούτε προσδιορίζει τον τύπο ή την ποσότητα της μελλοντικής γεωργικής παραγωγής.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν το ποσό του ασφαλιστρου που είναι επιλέξιμο για ενίσχυση με την επιβολή κατάλληλων ανώτατων ορίων.

6. Η ένταση της ενίσχυσης περιορίζεται στο 65 % του κόστους των ασφαλιστρών.

#### ΤΜΗΜΑ 2

##### Ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ της διατήρησης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς που βρίσκεται σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις

#### Άρθρο 29

##### Ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ της διατήρησης πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς που βρίσκεται σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις

1. Ενισχύσεις για επενδύσεις που αποσκοπούν στη διατήρηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς που βρίσκεται στη γεωργική εκμετάλλευση συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 6 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία και με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.
3. Οι ενισχύσεις χορηγούνται για πολιτιστική και φυσική κληρονομιά υπό μορφή φυσικών τοπίων και κτιρίων που είναι επίσημα αναγνωρισμένα ως πολιτιστική ή φυσική κληρονομιά από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές του οικείου κράτους μέλους.
4. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες που αποσκοπούν στη διατήρηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς:
  - α) επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού·
  - β) κεφαλαιουχικός εξοπλισμός.
5. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.
6. Οι ενισχύσεις για κεφαλαιουχικό εξοπλισμό περιορίζονται σε 10 000 ευρώ ετησίως.

#### ΤΜΗΜΑ 3

### **Ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες στον γεωργικό τομέα**

#### Άρθρο 30

### **Ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες στον γεωργικό τομέα**

1. Καθεστώτα ενισχύσεων για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 8 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του παρόντος άρθρου υπόκεινται στους ακόλουθους όρους:
  - α) η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους έχει αναγνωρίσει επίσημα τον χαρακτήρα θεομηνίας του φαινομένου· και
  - β) υπάρχει άμεση αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της θεομηνίας και της ζημίας που υπέστη η επιχείρηση.
3. Η ενίσχυση καταβάλλεται απευθείας στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση ή σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών μέλος της οποίας είναι η επιχείρηση.

Όταν η ενίσχυση καταβάλλεται σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών, το ύψος της δεν υπερβαίνει το ποσό της ενίσχυσης την οποία δικαιούται η επιχείρηση.

4. Τα καθεστώτα ενισχύσεων που αφορούν μια συγκεκριμένη θεομηνία θεσπίζονται εντός τριών ετών από την ημερομηνία εκδήλωσης της θεομηνίας.

Η ενίσχυση καταβάλλεται εντός τεσσάρων ετών από την εν λόγω ημερομηνία.

5. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για την αντιστάθμιση της ζημίας που προκλήθηκε ως άμεσο επακόλουθο της θεομηνίας, όπως αξιολογείται είτε από δημόσια αρχή, από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα αναγνωρισμένο από τη χορηγούσα αρχή ή από ασφαλιστική εταιρεία.

Η εν λόγω ζημία μπορεί να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) υλικές ζημιές των στοιχείων ενεργητικού, όπως κτιρίων, εξοπλισμού, μηχανημάτων, αποθεμάτων και μέσων παραγωγής·
- β) απώλειες εισοδήματος που απορρέουν από την πλήρη ή μερική καταστροφή της γεωργικής παραγωγής και των μέσων της γεωργικής παραγωγής.

Η ζημία υπολογίζεται στο επίπεδο του κάθε δικαιούχου.

6. Ο υπολογισμός της υλικής ζημίας βασίζεται στο κόστος αποκατάστασης ή στην οικονομική αξία των πληγέντων στοιχείων ενεργητικού πριν από τη θεομηνία. Η υλική αυτή ζημία δεν μπορεί να υπερβαίνει το κόστος επισκευής ή τη μείωση στην εύλογη αγοραία αξία που προκλήθηκε από την καταστροφή, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ της αξίας της ιδιοκτησίας αμέσως πριν και αμέσως μετά την επέλευση της θεομηνίας.

7. Η απώλεια εισοδήματος υπολογίζεται αφαιρώντας:
- α) το γινόμενο του πολλαπλασιασμού της ποσότητας των γεωργικών προϊόντων που παρήχθη κατά το έτος επέλευσης της θεομηνίας ή κάθε επόμενο έτος που επηρεάστηκε από την πλήρη ή μερική καταστροφή των μέσων παραγωγής επί τη μέση τιμή πώλησης κατά το εν λόγω έτος·

από

- β) το γινόμενο του πολλαπλασιασμού της μέσης ετήσιας ποσότητας γεωργικών προϊόντων που παρήχθησαν κατά την προηγούμενη τριετία της θεομηνίας τριετή χρονική περίοδο ή ενός μέσου όρου τριετίας βασιζόμενου στην πενταετή περίοδο που προηγήθηκε της θεομηνίας, αποκλεισμένων της ανώτατης και της κατώτατης τιμής, επί τη μέση ληφθείσα τιμή πώλησης.

Το ποσό αυτό μπορεί να προσαυξηθεί με άλλες δαπάνες που επιβάρυναν τον δικαιούχο εξαιτίας του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία.

Το ποσό αυτό μειώνεται κατά το ποσό άλλων δαπανών που δεν πραγματοποιήθηκαν εξαιτίας της θεομηνίας.

Μπορούν να χρησιμοποιούνται δείκτες για τον υπολογισμό της ετήσιας γεωργικής παραγωγής του δικαιούχου, υπό την προϋπόθεση ότι η χρησιμοποιούμενη μέθοδος υπολογισμού επιτρέπει τον καθορισμό της πραγματικής ζημίας του δικαιούχου σε ένα δεδομένο έτος.

8. Οι ενισχύσεις και κάθε άλλη πληρωμή που χορηγούνται ως αντιστάθμιση για τη ζημία, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών βάσει ασφαλιστηρίων συμβολαίων, περιορίζονται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

#### ΤΜΗΜΑ 4

### **Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας**

#### Άρθρο 31

### **Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας**

1. Οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 7 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Το ενισχυόμενο έργο απευθύνεται σε όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα ή υποτομέα της γεωργίας ή δασοκομίας.
3. Πριν από την ημερομηνία έναρξης του ενισχυόμενου έργου δημοσιεύονται στο διαδίκτυο οι ακόλουθες πληροφορίες:
- α) το γεγονός ότι πρόκειται να υλοποιηθεί το ενισχυόμενο έργο·
- β) οι στόχοι του ενισχυόμενου έργου·
- γ) κατά προσέγγιση ημερομηνία δημοσίευσης των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του ενισχυόμενου έργου·
- δ) ο τόπος δημοσίευσης των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του ενισχυόμενου έργου στο διαδίκτυο·
- ε) δήλωση ότι τα αποτελέσματα του ενισχυόμενου έργου θα είναι διαθέσιμα δωρεάν σε όλες τις επιχειρήσεις του συγκεκριμένου τομέα ή υποτομέα της γεωργίας και δασοκομίας.
4. Τα αποτελέσματα του ενισχυόμενου έργου καθίστανται διαθέσιμα στο Διαδίκτυο από την ημερομηνία λήξης του ενισχυόμενου έργου ή την ημερομηνία κατά την οποία παρέχονται οποιεσδήποτε πληροφορίες σχετικά με αυτά τα αποτελέσματα στα μέλη οποιουδήποτε οργανισμού, όποια προηγείται χρονικά. Τα αποτελέσματα παραμένουν διαθέσιμα στο Διαδίκτυο για περίοδο τουλάχιστον 5 ετών, η οποία αρχίζει από την ημερομηνία λήξης του ενισχυόμενου έργου.
5. Η ενίσχυση χορηγείται απευθείας στον οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων.

Η ενίσχυση δεν συνεπάγεται πληρωμές σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον γεωργικό τομέα με βάση τις τιμές των γεωργικών προϊόντων.

6. Επιλέξιμες είναι οι ακόλουθες δαπάνες:
  - α) οι δαπάνες προσωπικού που αφορούν ερευνητές, τεχνικούς και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό στον βαθμό που απασχολούνται στο έργο·
  - β) δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Όταν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές·
  - γ) δαπάνες κτιρίων και γηπέδων, στον βαθμό και για όσον χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Όσον αφορά τα κτίρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες μεταβίβασης υπό όρους ελεύθερης αγοράς ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες·
  - δ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο·
  - ε) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.
7. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

#### ΤΜΗΜΑ 5

### Ενισχύσεις υπέρ της δασοκομίας

#### Άρθρο 32

### Ενισχύσεις για δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων

1. Οι ενισχύσεις για τη δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων που χορηγούνται σε δημόσιους και ιδιώτες κατόχους εκτάσεων και σε ενώσεις τους συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 16 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Η ενίσχυση:
  - α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:
    - i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή
    - ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),
  - β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.
3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.
4. Σε περίπτωση δάσωσης δημόσιας γης, η ενίσχυση χορηγείται μόνο εάν ο φορέας διαχείρισης της εν λόγω έκτασης είναι ιδιωτικός φορέας ή δήμος.
5. Οι περιορισμοί στην ιδιοκτησία δασικών εκτάσεων, που αναφέρονται στην παράγραφο 4, δεν εφαρμόζονται στα τροπικά ή υποτροπικά δάση και στις δασικές περιοχές των εδαφών των Αζορών, της Μαδέρας, των Καναρίων Νήσων, των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους και των γαλλικών υπερπόντιων διαμερισμάτων.
6. Χορηγούνται ενισχύσεις για δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές και μη γεωργικές εκτάσεις.



7. Οι ενισχύσεις για δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων πρέπει να καλύπτουν το κόστος εγκατάστασης και την ετήσια πρωμοδότηση ανά εκτάριο.

Οι ενισχύσεις για δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων μπορεί να καλύπτουν επενδυτικές πράξεις.

Οι ενισχύσεις για δάσωση γης που ανήκει σε δημόσιες αρχές ή για δένδρα ταχείας ανάπτυξης καλύπτουν μόνο τα έξοδα εγκατάστασης.

8. Οι ενισχύσεις για δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων που σχετίζεται με επενδυτικές πράξεις πρέπει να καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες:

- α) την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·
- β) την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·
- γ) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των στοιχείων α) και β)·
- δ) την απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού υπολογιστών και την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων·
- ε) δαπάνες εκπόνησης σχεδίων δασικής διαχείρισης ή ισοδύναμων μέσων.

Το κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.

9. Οι επενδυτικές πράξεις είναι σύμφωνες με την ενωσιακή νομοθεσία και με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επενδυτική πράξη απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης.

10. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες εγκατάστασης:

- α) οι δαπάνες για υλικό φύτευσης και πολλαπλασιαστικό υλικό·
- β) οι δαπάνες φύτευσης καθώς και οι δαπάνες που συνδέονται άμεσα με τη φύτευση·
- γ) οι δαπάνες για άλλες σχετικές εργασίες όπως η αποθήκευση και οι επεξεργασίες φυταρίων με τα αναγκαία υλικά πρόληψης και προστασίας·
- δ) οι δαπάνες για την αναφύτευση που απαιτείται κατά το πρώτο έτος της δάσωσης.

11. Η ετήσια πρωμοδότηση ανά εκτάριο καλύπτει τα έξοδα για τα διαφυγόντα γεωργικά έσοδα και για τη συντήρηση, συμπεριλαμβανομένων των πρόωρων και όσιμων καθαρισμών, και καταβάλλεται για μέγιστη περίοδο δώδεκα ετών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

12. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για φύτευση των ακόλουθων δένδρων:

- α) πρεμνοφυών δασών μικρού περίτροπου χρόνου·
- β) χριστουγεννιάτικων δένδρων· ή
- γ) δένδρων ταχείας ανάπτυξης για παραγωγή ενέργειας.

13. Τα είδη που φυτεύονται προσαρμόζονται στις περιβαλλοντικές και κλιματικές συνθήκες της περιοχής και πληρούν τις ελάχιστες περιβαλλοντικές απαιτήσεις.
14. Σε περιοχές όπου η δάσωση καθίσταται δύσκολη λόγω δυσχερών εδαφοκλιματικών συνθηκών, η ενίσχυση μπορεί να παρέχεται για φύτευση άλλων πολυετών ξυλωδών ειδών, όπως χαμόδενδρα ή θάμνοι, κατάλληλα για τις τοπικές συνθήκες.
15. Για δικαιούχους που υπερβαίνουν ένα ορισμένο μέγεθος, το οποίο καθορίζεται από τα κράτη μέλη στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, η ενίσχυση εξαρτάται από την υποβολή των συναφών πληροφοριών προγράμματος διαχείρισης δασών ή ισοδύναμου μέσου, σύμφωνα με την αειφόρο διαχείριση των δασών, όπως ορίστηκε από τη δεύτερη υπουργική διάσκεψη για την προστασία των δασών στην Ευρώπη του 1993.
16. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

### Άρθρο 33

#### Ενισχύσεις για γεωργοδασοκομικά συστήματα

1. Ενισχύσεις για γεωργοδασοκομικά συστήματα που χορηγούνται σε ιδιώτες κατόχους εκτάσεων, σε δήμους και σε ενώσεις τους συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 11 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Η ενίσχυση:
  - α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:
    - i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή
    - ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),
  - και
  - β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.
3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.
4. Οι ενισχύσεις για γεωργοδασοκομικά συστήματα πρέπει να καλύπτουν το κόστος εγκατάστασης και την ετήσια πριμοδότηση ανά εκτάριο.

Οι ενισχύσεις για γεωργοδασοκομικά συστήματα μπορεί να καλύπτουν επενδυτικές πράξεις.
5. Οι ενισχύσεις για γεωργοδασοκομικά συστήματα που σχετίζονται με τις επενδυτικές πράξεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες:
  - α) την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·
  - β) την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·
  - γ) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των στοιχείων α) και β)·
  - δ) την απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού υπολογιστών και την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων·
  - ε) δαπάνες εκπόνησης σχεδίων δασικής διαχείρισης ή ισοδύναμων μέσων.Το κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.

6. Οι επενδυτικές πράξεις είναι σύμφωνες με την ενωσιακή νομοθεσία και με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επενδυτική πράξη απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης.

7. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες εγκατάστασης:

- α) δαπάνες για την εγκατάσταση του γεωργοδασοκομικού συστήματος με φύτευση δέντρων, συμπεριλαμβανομένης της δαπάνης για το υλικό φύτευσης, τη φύτευση, την αποθήκευση και την επεξεργασία φυταρίων με τα αναγκαία υλικά πρόληψης και προστασίας·
- β) δαπάνες για την εγκατάσταση του γεωργοδασοκομικού συστήματος με μετατροπή των υφιστάμενων δασών ή άλλων δασικών εκτάσεων, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων για υλοτόμηση, αραιώση και κλάδευση δένδρων και την προστασία από ζώα βοσκής·
- γ) άλλες δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την εγκατάσταση γεωργοδασοκομικού συστήματος όπως οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας, σχέδιο εγκατάστασης, εξέταση του εδάφους, προετοιμασία και προστασία του εδάφους·
- δ) δαπάνες για δασολιβαδικά συστήματα, ιδίως άρδευση βοσκοτόπων και εγκαταστάσεις προστασίας·
- ε) δαπάνες για την αναγκαία επεξεργασία που συνδέεται με την εγκατάσταση γεωργοδασοκομικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένης της άρδευσης και της κοπής·
- στ) δαπάνες για την αναφύτευση κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους μετά την εγκατάσταση ενός γεωργοδασοκομικού συστήματος.

8. Η ετήσια πριμοδότηση ανά εκτάριο καλύπτει τα έξοδα συντήρησης του γεωργοδασοκομικού συστήματος και καταβάλλεται για μέγιστη περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

Οι επιλέξιμες δαπάνες συντήρησης μπορούν να αφορούν τις καθορισμένες ζώνες δένδρων, την καταπολέμηση των ζιζανίων, το κλάδεμα και αραιώση και προστατευτικές ενέργειες και επενδύσεις όπως φράχτες ή σωλήνες προστασίας μεμονωμένων δέντρων.

9. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τον ανώτατο αριθμό δένδρων που φυτεύονται ανά εκτάριο, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

- α) τις τοπικές εδαφοκλιματικές και περιβαλλοντικές συνθήκες·
- β) τα δασικά είδη· και
- γ) την ανάγκη διασφάλισης της αειφόρου γεωργικής χρήσης της γης.

10. Για δικαιούχους που υπερβαίνουν ένα ορισμένο μέγεθος, το οποίο καθορίζεται από τα κράτη μέλη, η ενίσχυση εξαρτάται από την υποβολή των συναφών πληροφοριών προγράμματος διαχείρισης δασών ή ισοδύναμου μέσου, σύμφωνα με την αειφόρο διαχείριση των δασών, όπως ορίστηκε από τη δεύτερη υπουργική διάσκεψη για την προστασία των δασών στην Ευρώπη του 1993.

11. Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης περιορίζεται στα κατωτέρω ποσοστά:

- α) 80 % των επιλέξιμων δαπανών για τις επενδυτικές πράξεις και τις δαπάνες εγκατάστασης που αναφέρονται στις παραγράφους 5 και 7· και
- β) 100 % της ετήσιας πριμοδότησης που αναφέρεται στην παράγραφο 8.

#### Άρθρο 34

### **Ενίσχυση για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στα δάση από δασικές πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα τα οποία μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες, άλλα δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και καταστροφικά συμβάντα**

1. Ενισχύσεις για την πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα τα οποία μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες, άλλα δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και καταστροφικά συμβάντα καθώς και συμβάντα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, δυνάμει του άρθρου 24 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, οι οποίες χορηγούνται σε ιδιώτες και δημόσιους κατόχους δασικών εκμεταλλεύσεων και σε άλλους φορείς ιδιωτικού δικαίου και δημόσιους φορείς και σε ενώσεις τους συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) ή, κατά περίπτωση, του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 12 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η ενίσχυση:
- α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:
- i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή
- ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),
- και
- β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.
3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.
4. Επιλέξιμες για ενίσχυση σχετικά με την πρόληψη δασικών πυρκαγιών είναι μόνο δασικές περιοχές που χαρακτηρίζονται ως μέσου έως υψηλού κινδύνου δασικής πυρκαγιάς, σύμφωνα με το πρόγραμμα προστασίας των δασών που εκπονούν τα κράτη μέλη.
5. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για:
- α) τη δημιουργία προστατευτικών υποδομών·
- β) τοπικές δραστηριότητες πρόληψης μικρής κλίμακας κατά πυρκαγιών ή άλλων φυσικών κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης ζώων βοσκής·
- γ) την καθιέρωση και βελτίωση εγκαταστάσεων και επικοινωνιακού εξοπλισμού για την παρακολούθηση δασικών πυρκαγιών, επιβλαβών οργανισμών και ασθενειών·
- δ) την αποκατάσταση του δασικού δυναμικού που έχει πληγεί από πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα τα οποία μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες, άλλα δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς, καταστροφικά συμβάντα και συμβάντα που σχετίζονται με την αλλαγή του κλίματος.
6. Η ενίσχυση μπορεί να καλύπτει τα έξοδα συντήρησης στην περίπτωση των αντιπυρικών ζωνών.
7. Ωστόσο, δεν χορηγείται ενίσχυση για γεωργικές δραστηριότητες σε περιοχές στις οποίες έχουν αναληφθεί γεωργοπεριβαλλοντικές δεσμεύσεις·
8. Στην περίπτωση της αποκατάστασης δασικού δυναμικού που αναφέρεται στην παράγραφο 5 στοιχείο δ), η ενίσχυση υπόκειται στην επίσημη αναγνώριση από τις αρμόδιες αρχές του οικείου κράτους μέλους ότι:
- α) έχει υπάρξει πυρκαγιά, θεομηνία, δυσμενές κλιματικό φαινόμενο το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, άλλο δυσμενές κλιματικό φαινόμενο, επιβλαβής για τα φυτά οργανισμός, καταστροφικό συμβάν ή συμβάν που σχετίζεται με την αλλαγή του κλίματος· και
- β) το συμβάν που αναφέρεται στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που εγκρίθηκαν σύμφωνα με την οδηγία 2000/29/ΕΚ με σκοπό την εκρίζωση ή τη συγκράτηση επιβλαβούς για τα φυτά οργανισμού, έχει προκαλέσει την καταστροφή τουλάχιστον του 20 % του σχετικού δασικού δυναμικού.
9. Όσον αφορά τις ενισχύσεις για την πρόληψη ζημιών σε δάσος από επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς, ο κίνδυνος εμφάνισης του επιβλαβούς οργανισμού πρέπει να στηρίζεται σε επιστημονικές αποδείξεις και να αναγνωρίζεται από δημόσιους επιστημονικούς οργανισμούς.

Το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης του οικείου κράτους μέλους περιέχει τον κατάλογο ειδών επιζήμιων οργανισμών που μπορούν να προκαλέσουν προσβολή από επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς.

10. Οι ενισχυόμενες δραστηριότητες ή έργα πρέπει να είναι σύμφωνες με το πρόγραμμα δασοπροστασίας που καταρτίζει το κράτος μέλος.

Για δικαιούχους που υπερβαίνουν ένα ορισμένο μέγεθος, το οποίο καθορίζεται από τα κράτη μέλη, η ενίσχυση εξαρτάται από την υποβολή των συναφών πληροφοριών προγράμματος διαχείρισης δασών ή ισοδύναμου μέσου, σύμφωνα με την αιεφόρο διαχείριση των δασών, όπως ορίστηκε από τη δεύτερη υπουργική διάσκεψη για την προστασία των δασών στην Ευρώπη του 1993, με αναλυτική περιγραφή των στόχων της πρόληψης.

Μπορεί επίσης να είναι επιλέξιμες και άλλες δαπάνες, εκτός από αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 5 και σχετίζονται με τις ιδιαιτερότητες του δασοκομικού τομέα.

11. Δεν χορηγείται ενίσχυση για την απώλεια εισοδήματος λόγω πυρκαγιάς, φυσικής καταστροφής, δυσμενούς κλιματικού φαινομένου το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, άλλου δυσμενούς κλιματικού φαινομένου, επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και καταστροφικών συμβάντων.

12. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

Η ενίσχυση που χορηγείται για τις επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με την παράγραφο 5 στοιχείο δ) και κάθε άλλη πληρωμή που εισπράττεται από τον δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων βάσει άλλων εθνικών ή ενωσιακών μέτρων ή ασφαλιστηρίων συμβολαίων για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες περιορίζονται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

### Άρθρο 35

#### **Ενισχύσεις για επενδύσεις για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας και της περιβαλλοντικής αξίας των δασικών οικοσυστημάτων**

1. Ενισχύσεις για επενδύσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της ανθεκτικότητας και της περιβαλλοντικής αξίας των δασικών οικοσυστημάτων, οι οποίες χορηγούνται σε φυσικά πρόσωπα, σε ιδιώτες και δημόσιους κατόχους δασικών εκμεταλλεύσεων, σε φορείς ιδιωτικού δικαίου και δημόσιους φορείς και σε ενώσεις τους συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 8 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η ενίσχυση:

α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:

i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή

ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),

και

β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.

3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.

4. Οι επενδύσεις αποσκοπούν στην τήρηση των δεσμεύσεων για περιβαλλοντικούς στόχους, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών οικοσυστήματος ή την αύξηση της αξίας των δασών και των δασικών εκτάσεων ως δημόσιου αγαθού στην εξεταζόμενη περιοχή ή τη βελτίωση του δυναμικού των οικοσυστημάτων για μετριασμό της αλλαγής του κλίματος, χωρίς να αποκλείονται μακροπρόθεσμα οικονομικά οφέλη.

5. Η επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία και με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επένδυση απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης.

6. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για:

α) την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·

β) την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·

- γ) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των στοιχείων α) και β)·
- δ) απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών και απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών σημάτων·
- ε) δαπάνες εκπόνησης σχεδίων δασικής διαχείρισης ή ισοδύναμων μέσων.
7. Άλλες δαπάνες, εκτός από αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 6 στοιχεία α) και β), οι οποίες αφορούν συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, τα έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, τα γενικά έξοδα και ασφάλιστρα δεν θεωρούνται επιλέξιμες.

Το κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.

8. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

### Άρθρο 36

#### Ενισχύσεις λόγω μειονεκτημάτων που σχετίζονται με δασικές περιοχές Natura 2000

1. Οι ενισχύσεις λόγω μειονεκτημάτων που σχετίζονται με δασικές περιοχές Natura 2000, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και στο άρθρο 3 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ, οι οποίες χορηγούνται σε ιδιώτες κατόχους δασικών εκμεταλλεύσεων και σε ενώσεις τους συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 6 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Η ενίσχυση:
- α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:
- i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή
- ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),
- και
- β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.
3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.
4. Οι ενισχύσεις χορηγούνται ετησίως και ανά εκτάριο δάσους για να αποζημιωθούν οι δικαιούχοι για τις πρόσθετες δαπάνες και για την απώλεια εισοδήματος ως αποτέλεσμα των μειονεκτημάτων των δασικών περιοχών, που αναφέρονται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου, σε σχέση με την εφαρμογή των οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ.
5. Είναι επιλέξιμες για ενισχύσεις οι ακόλουθες δασικές περιοχές:
- α) οι δασικές περιοχές Natura 2000 σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και το άρθρο 3 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ·
- β) στοιχεία του τοπίου που συμβάλλουν στην εφαρμογή του άρθρου 10 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ· οι περιοχές αυτές δεν υπερβαίνουν το 5 % των περιοχών που περιλαμβάνονται στο δίκτυο Natura 2000 οι οποίες καλύπτονται από το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης.

6. Οι ενισχύσεις περιορίζονται στα ανώτατα ποσά των 500 ευρώ ανά εκτάριο ετησίως κατά την αρχική περίοδο η οποία δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη και των 200 ευρώ ανά εκτάριο ετησίως στη συνέχεια.

Τα ποσά αυτά μπορούν να προσαυξηθούν σε εξαιρετικές περιπτώσεις, λαμβάνοντας υπόψη ειδικές συνθήκες οι οποίες πρέπει να αιτιολογούνται στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης.

Τα κράτη μέλη αφαιρούν από το ποσό της ενίσχυσης το αναγκαίο ποσό, ώστε να αποκλείεται η διπλή χρηματοδότηση των πρακτικών που αναφέρονται στο άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.

### Άρθρο 37

#### Ενισχύσεις για δασοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υπηρεσίες και για τη διατήρηση των δασών

1. Οι ενισχύσεις για δασοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υπηρεσίες και για τη διατήρηση των δασών που χορηγούνται σε δημόσιους ή ιδιώτες κατόχους δασικών εκμεταλλεύσεων, σε φορείς ιδιωτικού δικαίου ή δημόσιους φορείς και σε ενώσεις τους συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 9 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η ενίσχυση:

α) χορηγείται στο πλαίσιο προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:

i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή

ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),

και

β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.

3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.

4. Σε περίπτωση δασοπεριβαλλοντικών και κλιματικών υπηρεσιών και διατήρησης δασών σε εκτάσεις που ανήκουν στο κράτος, η ενίσχυση χορηγείται μόνο εάν ο φορέας διαχείρισης αυτής της έκτασης είναι ιδιωτικός φορέας ή δήμος.

5. Για δασικές εκμεταλλεύσεις που υπερβαίνουν ένα ορισμένο όριο, το οποίο καθορίζεται από τα κράτη μέλη, η ενίσχυση εξαρτάται από την υποβολή των συναφών πληροφοριών προγράμματος διαχείρισης δασών ή ισοδύναμου μέσου, σύμφωνα με την αειφόρο διαχείριση των δασών, όπως ορίστηκε από τη δεύτερη υπουργική διάσκεψη για την προστασία των δασών στην Ευρώπη του 1993.

6. Η ενίσχυση χορηγείται ανά εκτάριο δασικής έκτασης.

7. Οι ενισχύσεις καλύπτουν μόνο τις δεσμεύσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζει ο εθνικός νόμος περί δασοκομίας ή άλλο σχετικό εθνικό ή ενωσιακό νομοθετικό κείμενο. Οι υποχρεωτικές εθνικές απαιτήσεις προσδιορίζονται με σαφήνεια.

Οι δεσμεύσεις αναλαμβάνονται για περίοδο από πέντε έως επτά ετών. Ωστόσο, όταν είναι αναγκαίο και δεόντως αιτιολογημένο, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίσουν μεγαλύτερη διάρκεια για ιδιαίτερους τύπους δεσμεύσεων.

8. Οι ενισχύσεις αποζημιώνουν τους δικαιούχους για το σύνολο ή μέρος των πρόσθετων δαπανών και του διαφυγόντος εισοδήματος που απορρέουν από την ανάληψη των δεσμεύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 7.

Εφόσον είναι αναγκαίο, οι ενισχύσεις μπορούν να καλύπτουν το κόστος συναλλαγής αξίας έως 20 % της ενίσχυσης.

Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις για πράξεις που αφορούν τη διατήρηση του περιβάλλοντος, η ενίσχυση για την ανάληψη δεσμεύσεων για την εγκατάλειψη της εμπορικής χρήσης δένδρων και δασών μπορεί να χορηγείται ως κατ' αποκοπήν ποσό ή ως εφάπαξ ενίσχυση ανά μονάδα, υπολογιζόμενα βάσει των πρόσθετων δαπανών και διαφυγόντων εσόδων.

9. Η ενίσχυση περιορίζεται στο ανώτατο ποσό των 200 ευρώ ανά εκτάριο ετησίως.

Το ποσό αυτό μπορεί να προσαυξηθεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις, λαμβάνοντας υπόψη ειδικές συνθήκες οι οποίες πρέπει να αιτιολογούνται στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης.

### Άρθρο 38

#### Ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης στον τομέα της δασοκομίας

1. Οι ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης υπέρ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της δασοκομίας συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 6 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις καλύπτουν δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των μαθημάτων επιμόρφωσης, εργαστηρίων και ατομικής καθοδήγησης, δραστηριότητες επίδειξης και δράσεις ενημέρωσης.

Η ενίσχυση μπορεί επίσης να καλύπτει βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές για διαχείριση δασών και επισκέψεις σε δάση.

Ενισχύσεις για δραστηριότητες επίδειξης μπορούν να καλύπτουν τις σχετικές επενδυτικές δαπάνες.

3. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για:

α) τα έξοδα διοργάνωσης και υλοποίησης της δράσης μεταφοράς γνώσεων ή ενημέρωσης·

β) στην περίπτωση των έργων επίδειξης που σχετίζονται με επενδύσεις:

i) την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·

ii) την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·

iii) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα σημεία i) και ii), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των σημείων i) και ii)·

iv) απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών και απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων·

γ) τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής και τα ημερήσια έξοδα των συμμετεχόντων.

4. Οι ενισχύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α) και β) δεν συνεπάγονται άμεσες πληρωμές στους δικαιούχους. Η ενίσχυση καταβάλλεται στον φορέα υλοποίησης των δράσεων μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης.

5. Οι φορείς υλοποίησης δράσεων μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης διαθέτουν τις κατάλληλες ικανότητες όσον αφορά τα προσόντα του προσωπικού και τακτική επιμόρφωση για την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων.

6. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

### Άρθρο 39

#### Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της δασοκομίας

1. Οι ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών που χορηγούνται σε κατόχους δασικών εκμεταλλεύσεων και άλλους διαχειριστές γης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 7 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.



2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται για να βοηθηθούν οι δασοκαλλιεργητές και οι άλλοι διαχειριστές γης να επωφεληθούν από τη χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη βελτίωση των οικονομικών και περιβαλλοντικών επιδόσεων της εκμετάλλευσης, της επιχείρησης ή της επένδυσής τους αλλά και της φιλικότητας και ανθεκτικότητάς της ως προς το κλίμα.

3. Οι συμβουλές καλύπτουν τουλάχιστον τα θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή των οδηγιών 92/43/ΕΟΚ, 2000/60/ΕΚ και 2009/147/ΕΚ.

Οι συμβουλές μπορεί επίσης να καλύπτουν θέματα που συνδέονται με τις οικονομικές και περιβαλλοντικές επιδόσεις των δασικών εκμεταλλεύσεων.

4. Η ενίσχυση δεν συνεπάγεται άμεσες πληρωμές στον γεωργό. Η ενίσχυση καταβάλλεται στον πάροχο των συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Οι πάροχοι συμβουλευτικών υπηρεσιών διαθέτουν τους κατάλληλους πόρους υπό μορφή καταρτισμένου και εξειδικευμένου προσωπικού και συμβουλευτική πείρα και αξιοπιστία στα πεδία στα οποία παρέχουν συμβουλές.

5. Κατά την παροχή συμβουλών ο πάροχος των συμβουλευτικών υπηρεσιών τηρεί τις υποχρεώσεις περί απορρήτου που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.

6. Εφόσον δικαιολογείται και κρίνεται σκόπιμο, οι συμβουλές μπορούν εν μέρει να παρέχονται σε ομαδική βάση, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση των επιμέρους δικαιούχων των συμβουλευτικών υπηρεσιών.

7. Το ποσό της ενίσχυσης περιορίζεται σε 1.500 ευρώ ανά συμβουλή.

#### Άρθρο 40

#### **Ενισχύσεις για επενδύσεις σε υποδομές σχετικές με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή του τομέα της δασοκομίας**

1. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε υποδομές σχετικές με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή του τομέα της δασοκομίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον δασικό τομέα συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 9 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η ενίσχυση:

α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:

i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή

ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),

και

β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.

3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.

4. Η επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία και με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επένδυση απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης.

5. Η ενίσχυση καλύπτει επενδύσεις σε ενσώματα και σε άυλα στοιχεία ενεργητικού που αφορούν υποδομή σχετική με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή των δασών, συμπεριλαμβανομένων:

- α) της πρόσβασης στη δασική έκταση·
- β) του αναδάσμου και της έγγειας βελτίωσης·
- γ) του ενεργειακού εφοδιασμού και υδροδότησης.

6. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για:

- α) την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·
- β) την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·
- γ) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των στοιχείων α) και β)·
- δ) απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών και απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων·
- ε) τα έξοδα εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης δασών και ισοδύναμων μέσων.

7. Άλλες δαπάνες, εκτός από αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 6 στοιχεία α) και β), οι οποίες αφορούν συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, τα έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, τα γενικά έξοδα και ασφάλιστρα δεν θεωρούνται επιλέξιμες.

Το κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.

8. Στην περίπτωση μη παραγωγικών επενδύσεων, επενδύσεων που αποσκοπούν αποκλειστικά στη βελτίωση της περιβαλλοντικής αξίας των δασών και επενδύσεις για δασικές οδούς, στις οποίες έχει δωρεάν πρόσβαση το κοινό και οι οποίες εξυπηρετούν τις πολλαπλές λειτουργίες του δάσους, η ένταση της ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

9. Στην περίπτωση επενδύσεων που βελτιώνουν το βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο οικονομικό δυναμικό των δασών, η ένταση της ενίσχυσης περιορίζεται στα κατωτέρω ποσοστά:

- α) 75 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές·
- β) 75 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους·
- γ) 50 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επένδυση σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και σε όλες τις περιφέρειες το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των οποίων για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2007 έως 31 Δεκεμβρίου 2013 ήταν κατώτερο του 75 % του μέσου όρου της ΕΕ-25 για την περίοδο αναφοράς, αλλά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των οποίων είναι ανώτερο του 75 % του μέσου ΑΕΠ της ΕΕ-27·
- δ) 40 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε άλλες περιοχές.

#### Άρθρο 41

#### **Ενισχύσεις για επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, διακίνηση και εμπορία δασικών προϊόντων**

1. Ενισχύσεις για επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, διακίνηση και εμπορία δασικών προϊόντων που χορηγούνται σε ιδιώτες κατόχους δασικών εκμεταλλεύσεων, σε δήμους και σε ενώσεις τους καθώς και σε ΜΜΕ συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 11 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η ενίσχυση:

- α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:
  - i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή
  - ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),

και

β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.

3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.

4. Η επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία και με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επένδυση απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης.

5. Στα εδάφη των Αζορών, της Μαδέρας, των Καναριών Νήσων, των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους και των γαλλικών υπερπόντιων διαμερισμάτων επιτρέπεται η χορήγηση ενισχύσεων και σε επιχειρήσεις που δεν είναι ΜΜΕ.

6. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για:

α) την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·

β) την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·

γ) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των στοιχείων α) και β)·

δ) απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών και απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων·

ε) τα έξοδα εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης δασών και ισοδύναμων μέσων.

7. Άλλες δαπάνες, εκτός από αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 6 στοιχεία α) και β), οι οποίες αφορούν συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, τα έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, τα γενικά έξοδα και ασφάλιστρα δεν θεωρούνται επιλέξιμες.

Το κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.

8. Οι επενδύσεις που σχετίζονται με τη βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών είναι αιτιολογημένες σε σχέση με τις αναμενόμενες βελτιώσεις δασών σε μία ή περισσότερες εκμεταλλεύσεις και μπορούν να περιλαμβάνουν επενδύσεις σε φιλικά προς το έδαφος και τους πόρους μηχανήματα και πρακτικές συγκομιδής.

9. Οι επενδύσεις που αφορούν τη χρήση ξυλείας ως πρώτης ύλης ή πηγής ενέργειας περιορίζονται σε όλες τις εργασίες εκμετάλλευσης που προηγούνται της βιομηχανικής μεταποίησης,

Οι επενδύσεις σε υποδομές ανανεώσιμης ενέργειας που καταναλώνουν ή παράγουν ενέργεια πρέπει να συμμορφώνονται με τα ελάχιστα πρότυπα για την ενεργειακή απόδοση, εφόσον υπάρχουν τέτοια πρότυπα σε εθνικό επίπεδο.

Δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι επενδύσεις σε εγκαταστάσεις, ο πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα, εκτός εάν χρησιμοποιείται ένα ελάχιστο ποσοστό θερμικής ενέργειας, το οποίο θα καθοριστεί από τα κράτη μέλη.

Οι ενισχύσεις για επενδυτικά σχέδια για την παραγωγή βιοενέργειας περιορίζονται στη βιοενέργεια που πληροί τα ισχύοντα κριτήρια αιεφορίας που ορίζονται στη νομοθεσία της Ένωσης, μεταξύ άλλων στο άρθρο 17 παράγραφοι 2 έως 6 της οδηγίας 2009/28/ΕΚ.

10. Για δασικές εκμεταλλεύσεις που υπερβαίνουν ένα ορισμένο όριο, το οποίο καθορίζεται από τα κράτη μέλη, η ενίσχυση εξαρτάται από την υποβολή των συναφών πληροφοριών προγράμματος διαχείρισης δασών ή ισοδύναμου μέσου, σύμφωνα με την αιεφόρο διαχείριση των δασών, όπως ορίστηκε από τη δεύτερη υπουργική διάσκεψη για την προστασία των δασών στην Ευρώπη του 1993.

11. Η ένταση των ενισχύσεων περιορίζεται στα κατωτέρω ποσοστά:
  - α) 75 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές·
  - β) 75 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους·
  - γ) 50 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επένδυση σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και σε όλες τις περιφέρειες το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των οποίων για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2007 έως 31 Δεκεμβρίου 2013 ήταν κατώτερο του 75 % του μέσου όρου της ΕΕ-25 για την περίοδο αναφοράς, αλλά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των οποίων είναι ανώτερο του 75 % του μέσου ΑΕΠ της ΕΕ-27·
  - δ) 40 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε άλλες περιοχές.

#### Άρθρο 42

### Διατήρηση των γενετικών πόρων στη δασοκομία

1. Οι ενισχύσεις για τη διατήρηση των γενετικών πόρων στη δασοκομία, που συνδέονται με δασοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υπηρεσίες καθώς και τη διατήρηση των δασών, οι οποίες χορηγούνται σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 6 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Η ενίσχυση:
  - α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:
    - i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή
    - ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),
  - και
  - β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.
3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.
4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
  - α) «διατήρηση in situ»: η διατήρηση γενετικού υλικού σε οικοσυστήματα και φυσικά ενδιατήματα, καθώς και η διατήρηση και ανάκτηση βιώσιμων πληθυσμών και ειδών στο φυσικό τους περιβάλλον·
  - β) «διατήρηση στη δασική εκμετάλλευση»: η διατήρηση και ανάπτυξη σε επίπεδο δασικής εκμετάλλευσης·
  - γ) «διατήρηση ex situ» (εκτός τόπου): η διατήρηση γενετικού υλικού για τη δασοκομία εκτός του οικείου φυσικού ενδιατήματος·
  - δ) «συλλογή ex situ» (εκτός τόπου): η συλλογή γενετικού υλικού για τη δασοκομία, το οποίο διατηρείται εκτός του οικείου φυσικού ενδιατήματος.
5. Οι ενισχύσεις καλύπτουν το κόστος για τις ακόλουθες δράσεις:
  - α) στοχευόμενες δράσεις: δράσεις που προάγουν την in situ (επιτόπου) και την ex situ (εκτός τόπου) διατήρηση, τον χαρακτηρισμό, τη συλλογή και τη χρησιμοποίηση των γενετικών πόρων στη δασοκομία, περιλαμβανομένων διαδικτυακών καταλόγων των γενετικών πόρων που διατηρούνται σήμερα in situ, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης στη δασική εκμετάλλευση, και των ex situ συλλογών καθώς και βάσεων δεδομένων·
  - β) συντονισμένες δράσεις: δράσεις που προάγουν την ανταλλαγή πληροφοριών για τη διατήρηση, τον χαρακτηρισμό, τη συλλογή και τη χρησιμοποίηση των γενετικών πόρων στη δασοκομία της Ένωσης, μεταξύ των αρμόδιων οργανισμών στα κράτη μέλη·
  - γ) δράσεις ενημέρωσης, διάδοσης και παροχής συμβουλών με τη συμμετοχή μη κυβερνητικών οργανώσεων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, οι οποίες περιλαμβάνουν εκπαιδευτικές σειρές μαθημάτων καθώς και την εκπόνηση τεχνικών εκθέσεων.

6. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

#### Άρθρο 43

##### **Ενισχύσεις υπέρ του αναδασμού δασικών εκτάσεων**

Οι ενισχύσεις για τον αναδασμό δασικών εκτάσεων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις και χορηγούνται:

- α) σε ιδιώτες κατόχους δασών που είναι ΜΜΕ· και
- β) για την κάλυψη του νομικού και διοικητικού κόστους και μόνον, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για έρευνες· και
- γ) μέχρι ποσοστού 100 % των πραγματικών δαπανών.

#### ΤΜΗΜΑ 6

##### **Ενισχύσεις υπέρ των ΜΜΕ σε αγροτικές περιοχές που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ ή χορηγούνται ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση των εν λόγω συγχρηματοδοτούμενων μέτρων**

#### Άρθρο 44

##### **Ενισχύσεις για επενδύσεις στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε μη γεωργικά προϊόντα ή στην παραγωγή βάμβακος**

1. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε μη γεωργικά προϊόντα ή την παραγωγή βάμβακος, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων εκκοκκισμού, οι οποίες χορηγούνται σε ΜΜΕ, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 10 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η ενίσχυση:

- α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:
    - i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή
    - ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),
- και

β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.

3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.

4. Οι επενδύσεις που συνδέονται με την παραγωγή βιοκαυσίμων ή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του παρόντος άρθρου.

5. Η επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία και με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επένδυση απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης.

6. Η ενίσχυση καλύπτει επενδύσεις σε ενσώματα και σε άυλα στοιχεία ενεργητικού.

7. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για:

- α) την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·

- β) την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·
- γ) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των στοιχείων α) και β)·
- δ) απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών και απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων.
8. Άλλες δαπάνες, εκτός από αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 7 στοιχεία α) και β) οι οποίες αφορούν συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, γενικά έξοδα και ασφάλιστρα δεν θεωρούνται επιλέξιμες.

Το κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.

9. Η ένταση των ενισχύσεων περιορίζεται στα κατωτέρω ποσοστά:

α) στις εξόχως απόκεντρες περιοχές:

- i) 80 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε περιοχές με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μικρότερο ή ίσο του 45 % του μέσου όρου της ΕΕ-27·
- ii) 65 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε περιοχές με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεταξύ, ή ίσο με, 45 % και 60 % του μέσου όρου της ΕΕ-27·
- iii) 55 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε περιοχές με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεταξύ, ή ίσο με, 60 % και 75 % του μέσου όρου της ΕΕ-27·
- iv) 45 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε άλλες εξόχως απόκεντρες περιοχές·

β) σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες:

- i) 60 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε περιοχές με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μικρότερο ή ίσο του 45 % του μέσου όρου της ΕΕ-27·
- ii) 45 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε περιοχές με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεταξύ, ή ίσο με, 45 % και 60 % του μέσου όρου της ΕΕ-27·
- iii) 35 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε περιοχές με κατά κεφαλήν ΑΕΠ υψηλότερο του 60 % του μέσου όρου της ΕΕ-27·

γ) στις περιοχές «γ»:

- i) 25 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε αραιοκατοικημένες περιοχές και σε περιφέρειες NUTS 3 ή τμήματα των περιφερειών NUTS 3 που έχουν χερσαία σύνορα με χώρα εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών·
- ii) 20 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε μη προκαθορισμένες περιοχές «γ»·
- iii) στις πρώην περιοχές «α», η ένταση ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί έως και κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2014 έως 31 Δεκεμβρίου 2017·
- iv) όταν μια περιοχή «γ» είναι όμορη με περιοχή «α», η μέγιστη ένταση ενίσχυσης στις περιφέρειες NUTS 3 ή σε τμήματα των περιφερειών NUTS 3 εντός της συγκεκριμένης περιοχής «γ» τα οποία είναι όμορα με την περιοχή «α» μπορεί να αυξηθεί ανάλογα με τις ανάγκες, έτσι ώστε η διαφορά στην ένταση των ενισχύσεων μεταξύ των δύο περιοχών να μην υπερβαίνει τις 15 εκατοστιαίες μονάδες·

δ) 10 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε άλλες περιφέρειες.

10. Οι μέγιστες εντάσεις των ενισχύσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 9 μπορούν να αυξηθούν κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τις μικρές επιχειρήσεις.

#### Άρθρο 45

### Ενισχύσεις εκκίνησης επιχειρήσεων για την άσκηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων σε αγροτικές περιοχές

1. Οι ενισχύσεις εκκίνησης επιχειρήσεων για την άσκηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων σε αγροτικές περιοχές οι οποίες χορηγούνται σε ΜΜΕ συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 9 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η ενίσχυση:

α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:

i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή

ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),

και

β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.

3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.

4. Οι ενισχύσεις χορηγούνται στις ακόλουθες κατηγορίες δικαιούχων:

α) γεωργούς ή μέλη γεωργικού νοικοκυριού σε αγροτικές περιοχές που μεταστρέφονται σε δραστηριότητες μη γεωργικού χαρακτήρα·

β) πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις σε αγροτικές περιοχές· και

γ) φυσικά πρόσωπα σε αγροτικές περιοχές.

5. Όταν το μέλος του γεωργικού νοικοκυριού που αναφέρεται στην παράγραφο 4 στοιχείο α) είναι νομικό πρόσωπο ή ομάδα νομικών προσώπων, πρέπει να ασκεί γεωργική δραστηριότητα στη γεωργική εκμετάλλευση τη στιγμή της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης.

6. Η χορήγηση της ενίσχυσης εξαρτάται από την υποβολή επιχειρηματικού σχεδίου στην αρμόδια αρχή του σχετικού κράτους μέλους. Η υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου αρχίζει εντός εννέα μηνών από την ημερομηνία της απόφασης χορήγησης της ενίσχυσης.

Το επιχειρηματικό σχέδιο περιγράφει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α) την αρχική οικονομική κατάσταση του δικαιούχου·

β) ορόσημα και στόχους για την ανάπτυξη των νέων δραστηριοτήτων του δικαιούχου·

γ) αναλυτικά στοιχεία των δράσεων που απαιτούνται για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του δικαιούχου, όπως επενδύσεις, κατάρτιση, συμβουλές.

7. Η ενίσχυση καταβάλλεται σε δύο τουλάχιστον δόσεις για ανώτατη περίοδο πέντε ετών.

Οι δόσεις μπορούν να είναι φθίνουσες.

Η καταβολή της τελευταίας δόσης εξαρτάται από την ορθή υλοποίηση του αναφερόμενου στην παράγραφο 6 επιχειρηματικού σχεδίου.

8. Τα κράτη μέλη καθορίζουν το ποσό της ενίσχυσης, λαμβάνοντας υπόψη την κοινωνικοοικονομική κατάσταση της περιοχής που καλύπτεται από το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.
9. Το ποσό της ενίσχυσης περιορίζεται σε 70 000 ευρώ ανά δικαιούχο.

#### Άρθρο 46

##### Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ σε αγροτικές περιοχές

1. Οι ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 9 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Η ενίσχυση:
  - α) χορηγείται στο πλαίσιο προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:
    - i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή
    - ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),
  - και
  - β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.
3. Οι ενισχύσεις χορηγούνται με σκοπό να βοηθηθούν οι ΜΜΕ αγροτικών περιοχών να ωφεληθούν από τη χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη βελτίωση των οικονομικών και περιβαλλοντικών επιδόσεων της επιχείρησης και της επένδυσής τους, καθώς και της φιλικότητας και ανθεκτικότητάς της ως προς το κλίμα.
4. Οι συμβουλές μπορούν επίσης να καλύπτουν θέματα που συνδέονται με τις οικονομικές και περιβαλλοντικές επιδόσεις του δικαιούχου.
5. Η ενίσχυση δεν συνεπάγεται άμεσες πληρωμές στους δικαιούχους. Η ενίσχυση καταβάλλεται στον πάροχο των συμβουλευτικών υπηρεσιών.
6. Οι πάροχοι συμβουλευτικών υπηρεσιών διαθέτουν τους κατάλληλους πόρους υπό μορφή καταρτισμένου και εξειδικευμένου προσωπικού και συμβουλευτική πείρα και αξιοπιστία στα πεδία στα οποία παρέχουν συμβουλές.
7. Κατά την παροχή συμβουλών, ο πάροχος των συμβουλευτικών υπηρεσιών τηρεί τις υποχρεώσεις περί απορρήτου που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.
8. Κατά περίπτωση, οι συμβουλές μπορούν εν μέρει να παρέχονται σε ομάδες, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση των επιμέρους χρηστών των συμβουλευτικών υπηρεσιών.
9. Το ποσό της ενίσχυσης περιορίζεται σε 1 500 ευρώ ανά συμβουλή.

#### Άρθρο 47

##### Ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών

1. Οι ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης υπέρ ΜΜΕ αγροτικών περιοχών συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 7 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Η ενίσχυση:
  - α) χορηγείται στο πλαίσιο προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:
    - i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή
    - ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),
  - και



β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.

3. Οι ενισχύσεις καλύπτουν δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των μαθημάτων επιμόρφωσης, εργαστηρίων και ατομικής καθοδήγησης, δραστηριότητες επίδειξης και δράσεις ενημέρωσης.

Οι ενισχύσεις για δραστηριότητες επίδειξης μπορούν να καλύπτουν τις σχετικές επενδυτικές δαπάνες.

4. Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες για:

α) τα έξοδα διοργάνωσης και υλοποίησης της δράσης μεταφοράς γνώσεων ή ενημέρωσης·

β) στην περίπτωση έργων επίδειξης που σχετίζονται με επενδύσεις:

i) την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με τη γη είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνουν το 10 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της σχετικής πράξης·

ii) την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού·

iii) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα σημεία i) και ii), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας· οι δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας εξακολουθούν να είναι επιλέξιμες, ακόμη και όταν, με βάση τα αποτελέσματά τους, δεν πραγματοποιείται καμία δαπάνη βάσει των στοιχείων α) και β)·

iv) απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών και απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών σημάτων·

γ) τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής και τις ημερήσιες δαπάνες των συμμετεχόντων.

5. Η ενίσχυση δεν συνεπάγεται άμεσες πληρωμές στον γεωργό.

Η ενίσχυση καταβάλλεται στον φορέα υλοποίησης των δράσεων μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης.

Οι φορείς υλοποίησης δράσεων μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης διαθέτουν τις κατάλληλες ικανότητες όσον αφορά τα προσόντα του προσωπικού και τακτική επιμόρφωση για την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων.

6. Πρόσβαση στην ενίσχυση έχουν όλες οι επιλέξιμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη σχετική αγροτική περιοχή, βάσει αντικειμενικά καθορισμένων όρων.

7. Η ένταση των ενισχύσεων περιορίζεται στα κατωτέρω ποσοστά:

α) 60 % των επιλέξιμων δαπανών για μεσαίες επιχειρήσεις·

β) 70 % των επιλέξιμων δαπανών για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις.

#### Άρθρο 48

#### **Ενισχύσεις για νέα συμμετοχή ενεργών γεωργών σε συστήματα ποιότητας για το βαμβάκι και τα τρόφιμα**

1. Οι ενισχύσεις για νέα συμμετοχή ενεργών γεωργών και ομάδων ενεργών γεωργών σε συστήματα ποιότητας για το βαμβάκι και τα τρόφιμα συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 7 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.

2. Η ενίσχυση:

α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:

i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή

ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),

και

- β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.
3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.
4. Οι ενισχύσεις χορηγούνται για νέα συμμετοχή σε έναν από τους ακόλουθους τύπους συστημάτων ποιότητας:
- α) συστήματα ποιότητας για το βαμβάκι και τρόφιμα που θεσπίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012·
- β) συστήματα ποιότητας για το βαμβάκι και τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων συστημάτων πιστοποίησης, που αναγνωρίζονται από τα κράτη μέλη ότι πληρούν τα κατωτέρω κριτήρια:
- i) η ιδιοτυπία του τελικού προϊόντος που παράγεται βάσει τέτοιων συστημάτων ποιότητας απορρέει από σαφείς υποχρεώσεις να παρέχονται εγγυήσεις για:
- τα ειδικά χαρακτηριστικά του προϊόντος,
  - τις ειδικές μεθόδους γεωργίας ή παραγωγής· ή
  - την ποιότητα του τελικού προϊόντος που είναι σαφώς ανώτερη από τα συνήθη εμπορικά πρότυπα όσον αφορά τη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων και των φυτών, την καλή μεταχείριση των ζώων ή την προστασία του περιβάλλοντος·
- ii) το καθεστώς είναι ανοικτό σε όλους τους παραγωγούς·
- iii) το σύστημα συνεπάγεται δεσμευτικές προδιαγραφές τελικού προϊόντος και η τήρηση αυτών των προδιαγραφών επαληθεύεται από δημόσιες αρχές ή από ανεξάρτητο φορέα ελέγχου·
- iv) το σύστημα είναι διαφανές και εγγυάται την πλήρη ιχνηλασιμότητα των γεωργικών προϊόντων·
- γ) συστήματα εθελοντικής πιστοποίησης τροφίμων αναγνωρισμένα από το οικείο κράτος μέλος ότι ικανοποιούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές βέλτιστης πρακτικής της ΕΕ για τα συστήματα εθελοντικής πιστοποίησης γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.
5. Η ενίσχυση χορηγείται υπό μορφή ετήσιας πληρωμής με χαρακτήρα κινήτρου, το επίπεδο της οποίας καθορίζεται σύμφωνα με το επίπεδο των πάγιων δαπανών που προκύπτουν από τη συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας.
6. Η ενίσχυση χορηγείται για μέγιστη διάρκεια πέντε ετών.
7. Η ενίσχυση περιορίζεται σε 3 000 ευρώ ανά δικαιούχο ετησίως.

#### Άρθρο 49

#### **Ενισχύσεις για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης όσον αφορά το βαμβάκι και τρόφιμα που καλύπτονται από σύστημα ποιότητας**

1. Οι ενισχύσεις για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης όσον αφορά το βαμβάκι και τρόφιμα που καλύπτονται από σύστημα ποιότητας συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως 11 του παρόντος άρθρου καθώς και του κεφαλαίου I.
2. Η ενίσχυση:
- α) χορηγείται στο πλαίσιο ενός προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, είτε:
- i) ως ενίσχυση συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ, ή
- ii) ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο i),
- και

- β) είναι πανομοιότυπη με το μέτρο αγροτικής ανάπτυξης στο οποίο βασίζεται, το οποίο προβλέπεται στο αναφερόμενο στο στοιχείο α) πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης.
3. Η νομική βάση της ενίσχυσης διευκρινίζει ότι η ενίσχυση δεν εφαρμόζεται πριν από την έγκριση του σχετικού προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης από την Επιτροπή.
4. Η ενίσχυση χορηγείται σε ομάδες παραγωγών που υλοποιούν τις δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης.
5. Είναι επιλέξιμες για ενίσχυση μόνο δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης που υλοποιούνται στην εσωτερική αγορά.
6. Η ενίσχυση χορηγείται για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης που αφορούν το βαμβάκι και τρόφιμα που καλύπτονται από σύστημα ποιότητας και για τα οποία χορηγείται η ενίσχυση βάσει του άρθρου 48.
7. Οι ενισχύσεις καλύπτουν το κόστος για δράσεις που έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
- α) είναι σχεδιασμένες με τρόπο ώστε να ωθήσουν τους καταναλωτές να αγοράσουν τα τρόφιμα ή το βαμβάκι που καλύπτονται από σύστημα ποιότητας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 48, παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού·
- β) εστιάζουν την προσοχή σε ειδικά χαρακτηριστικά ή πλεονεκτήματα των τροφίμων ή του βαμβακιού, κυρίως στην ποιότητα, τη συγκεκριμένη μέθοδο παραγωγής, τα υψηλά πρότυπα καλής μεταχείρισης των ζώων και τον σεβασμό προς το περιβάλλον που συνδέονται με το σχετικό σύστημα ποιότητας.
8. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου δράσεις δεν προτρέπουν τους καταναλωτές να αγοράσουν ένα τρόφιμο ή βαμβάκι λόγω της συγκεκριμένης προέλευσής του, εκτός εάν πρόκειται για προϊόν καλυπτόμενο από σύστημα ποιότητας προβλεπόμενο στον τίτλο II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012.
9. Η προέλευση του τροφίμου ή του βαμβακιού μπορεί να αναφέρεται, υπό την προϋπόθεση ότι η αναφορά της προέλευσης είναι δευτερεύουσα σε σχέση με το κύριο μήνυμα.
10. Οι δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης που σχετίζονται με συγκεκριμένες επιχειρήσεις ή εμπορικά σήματα δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση.
11. Η ένταση ενίσχυσης περιορίζεται στο 70 % των επιλέξιμων δαπανών.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

##### ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

###### Άρθρο 50

###### Κατάργηση

1. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 καταργείται.
2. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 θα εξακολουθήσει να εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2015 σε ενισχύσεις που χορηγούνται σε σχέση με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου και τους κανόνες εφαρμογής του <sup>(1)</sup>.

###### Άρθρο 51

###### Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του, εφόσον πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, με εξαίρεση τα άρθρα 9 και 10.
2. Όλες οι ενισχύσεις που δεν απαλλάσσονται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης κατ' εφαρμογή του παρόντος κανονισμού ή άλλων κανονισμών που εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 1 του κανονισμού 994/98 ο οποίος ίσχυε σε προγενέστερο χρόνο, αξιολογούνται από την Επιτροπή με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και στις αγροτικές περιοχές 2014 έως 2020 και τα άλλα συναφή πλαίσια, κατευθυντήριες γραμμές και ανακοινώσεις.

<sup>(1)</sup> Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 2005, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), (ΕΕ L 277 της 21.10.2005, σ. 1).

3. Κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται πριν την 1η Ιανουαρίου 2015 κατ' εφαρμογή οποιουδήποτε κανονισμού που εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 1 του κανονισμού 994/98 η οποία ίσχυε κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης είναι συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά και απαλλάσσεται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης υποχρέωση κοινοποίησης.

4. Κατά τη λήξη της περιόδου ισχύος του παρόντος κανονισμού, τα καθεστώτα ενισχύσεων που έχουν απαλλαγεί δυνάμει του παρόντος κανονισμού εξακολουθούν να τυγχάνουν της απαλλαγής για περίοδο προσαρμογής έξι μηνών.

Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, κατά τη λήξη της περιόδου ισχύος του παρόντος κανονισμού, τα καθεστώτα ενισχύσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και είτε συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ είτε χορηγούνται ως πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση για τα εν λόγω συγχρηματοδοτούμενα μέτρα, εξακολουθούν να απαλλάσσονται κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και τους κανόνες εφαρμογής του.

#### Άρθρο 52

#### Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιουλίου 2014.

Εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 25 Ιουνίου 2014.

Για την Επιτροπή  
Ο Πρόεδρος  
José Manuel BARROSO

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

## ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

## Άρθρο 1

## Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα αυταπασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

## Άρθρο 2

## Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά ανώτατα όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

## Άρθρο 3

## Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών

1. «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
2. «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, μόνη ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρησης).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την εν λόγω επιχείρηση:

- α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις (business angels), εφόσον το σύνολο της επένδυσης αυτής σε μία επιχείρηση δεν υπερβαίνει τα 1 250 000 ευρώ·
  - β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·
  - γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·
  - δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και με λιγότερους από 5 000 κατοίκους.
3. «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μία από τις ακόλουθες σχέσεις:
    - α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
    - β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
    - γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δύναμι ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας·
    - δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως «όμορη αγορά» νοείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.
5. Μια επιχείρηση μπορεί να υποβάλει δήλωση σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί επακριβώς ποιος το κατέχει, οπότε η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή ενωσιακές διατάξεις.

#### Άρθρο 4

##### Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους φόρους.
2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.
3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

#### Άρθρο 5

##### Αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- α) οι μισθωτοί·
- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·
- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά οφέλη από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική κατάρτιση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

## Άρθρο 6

**Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης**

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης
2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή - εφόσον υπάρχουν - τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατάντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Σε αυτά προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με αυτές τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή επίσης της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατάντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

---

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

## ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΛΛΑΣΣΟΝΤΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1  
(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ <sup>(1)</sup>)

## ΜΕΡΟΣ Ι

Στοιχεία αναφοράς της ενίσχυσης	(συμπληρώνεται από την Επιτροπή)	
Κράτος μέλος	.....	
Αριθμός αναφοράς του κράτους μέλους	.....	
Περιφέρεια	Όνομασία της περιφέρειας ( NUTS <sup>(1)</sup> ) ..... .....	Καθεστώς περιφερειακών ενισχύσεων <sup>(2)</sup> ..... .....
Χορηγούσα αρχή	Όνομασία	.....
	Ταχυδρομική διεύθυνση Διαδικτυακή διεύθυνση	..... .....
Τίτλος του μέτρου ενίσχυσης	.....	
Εθνική νομική βάση (παραπομπή στην επίσημη εθνική δημοσίευση)	..... ..... .....	
Διαδικτυακός σύνδεσμος στο πλήρες κείμενο του μέτρου ενίσχυσης:	.....	
Τύπος μέτρου	<input type="checkbox"/> Καθεστώς	
	<input type="checkbox"/> Ad hoc ενίσχυση	Όνομασία του δικαιούχου και του ομίλου <sup>(3)</sup> στον οποίο ανήκει .....
Τροποποίηση υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων ή υφιστάμενης ad hoc ενίσχυσης		Στοιχεία αναφοράς της Επιτροπής για την ενίσχυση
	<input type="checkbox"/> Παράταση	.....
	<input type="checkbox"/> Τροποποίηση	.....
Διάρκεια <sup>(4)</sup>	<input type="checkbox"/> Καθεστώς	Από ηη/μμ/εεεε έως ηη/μμ/εεεε
Ημερομηνία χορήγησης	<input type="checkbox"/> Ad hoc ενίσχυση	ηη/μμ/εεεε
Σχετικός(-οί) οικονομικός(-οί) τομέας (-είς):	να διευκρινιστεί σε επίπεδο ομάδας NACE <sup>(5)</sup>	..... ..... .....

<sup>(1)</sup> Εφαρμόζεται μόνο στις ενισχύσεις για τον δασοκομικό τομέα και σε προϊόντα που δεν απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης.



Κατηγορία δικαιούχου	<input type="checkbox"/> ΜΜΕ		
	<input type="checkbox"/> Μεγάλες επιχειρήσεις		
Προϋπολογισμός	<input type="checkbox"/> Καθεστώς: Συνολικό ποσό <sup>(6)</sup>	Εθνικό νόμισμα ... (σε ακέραιο ποσό) .....	
	<input type="checkbox"/> Ad hoc ενίσχυση: Συνολικό ποσό <sup>(7)</sup>	Εθνικό νόμισμα ... (σε ακέραιο ποσό) .....	
	Για εγγυήσεις <sup>(8)</sup>	Εθνικό νόμισμα ... (σε ακέραιο ποσό) .....	
Μέσο ενίσχυσης	<input type="checkbox"/> Άμεση επιχορήγηση/Επιδότηση επιτοκίου		
	<input type="checkbox"/> Επιδοτούμενες υπηρεσίες		
	<input type="checkbox"/> Δάνειο/Επιστρεπτές προκαταβολές		
	<input type="checkbox"/> Εγγύηση (κατά περίπτωση, με παραπομπή στην απόφαση της Επιτροπής <sup>(9)</sup> )		
	<input type="checkbox"/> Φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή		
	<input type="checkbox"/> Άλλα (να διευκρινιστούν) .....		
	<p>Να αναφερθεί η πλησιέστερη από τις κατωτέρω ευρείες κατηγορίες ως προς τα αποτελέσματα/τη λειτουργία της ενίσχυσης:</p> <input type="checkbox"/> Επιχορήγηση <input type="checkbox"/> Δάνειο <input type="checkbox"/> Εγγύηση <input type="checkbox"/> Φορολογικό πλεονέκτημα		
Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης από ταμείο(-α) της ΕΕ	Όνομασία ταμείου(-ων) της ΕΕ: ..... .....	Ποσό της χρηματοδότησης (ανά ταμείο της ΕΕ) .....	Εθνικό νόμισμα ... (σε ακέραιο ποσό) .....
Άλλες πληροφορίες			

(1) NUTS — Ονοματολογία Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων. Κατά κανόνα, η περιφέρεια κατατάσσεται στο επίπεδο 2.

(2) Άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (καθεστώς «Α»), άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (καθεστώς «Γ»), περιφέρειες στις οποίες δεν χορηγούνται ενισχύσεις, ήτοι περιφέρειες που δεν είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις (καθεστώς «Ν»).

(3) Για τους σκοπούς των κανόνων ανταγωνισμού που ορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του παρόντος κανονισμού, ως «επιχείρηση» νοείται κάθε οντότητα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή και τον τρόπο χρηματοδότησής της. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι οι οντότητες που ελέγχονται (σε νομική βάση ή de facto) από την ίδια οντότητα θα πρέπει να θεωρούνται μία και μόνη επιχείρηση.

(4) Περίοδος κατά την οποία η χορηγούσα αρχή έχει τη δυνατότητα να δεσμευθεί για τη χορήγηση της ενίσχυσης.

(5) NACE αναθ. 2 — Στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά κανόνα, ο τομέας ορίζεται σε επίπεδο ομίλου.

(6) Εάν πρόκειται για καθεστώς ενισχύσεων: να αναφερθεί το συνολικό ποσό του προβλεπόμενου από το καθεστώς προϋπολογισμού ή η εκτιμώμενη ετήσια απώλεια φορολογικών εσόδων για τη συνολική του διάρκεια για όλα τα μέσα ενισχύσεων που προβλέπονται στο καθεστώς.

(7) Εάν πρόκειται για χορήγηση ad hoc ενίσχυσης: να αναφερθεί το συνολικό ποσό της ενίσχυσης ή η συνολική απώλεια φορολογικών εσόδων.

(8) Για τις εγγυήσεις, να αναφερθεί το (ανώτατο) ποσό των εγγυημένων δανείων.

(9) Κατά περίπτωση, παραπομπή στην απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται η μεθοδολογία υπολογισμού του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο γ) σημείο ii) του παρόντος κανονισμού.

## ΜΕΡΟΣ II

Να αναφερθεί η διάταξη του παρόντος κανονισμού βάσει της οποίας εφαρμόζεται η ενίσχυση

Πρωταρχικοί στόχοι <sup>(1)</sup>	Μέγιστη ένταση ενίσχυσης σε %	Ανώτατο ποσό της ενίσχυσης σε εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για επενδύσεις σε ενσώματα ή άυλα στοιχεία ενεργητικού σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με την πρωτογενή γεωργική παραγωγή (άρθρο 14)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για αναδασμό γεωργικής γης (άρθρο 15)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν τη μετεγκατάσταση κτιρίων γεωργικών εκμεταλλεύσεων (άρθρο 16)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για επενδύσεις συναφείς με τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων (άρθρο 17)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις εκκίνησης για νέους γεωργούς και για την ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων (άρθρο 18)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις εκκίνησης για ομάδες και οργανώσεις παραγωγών στο τομέα της γεωργίας (άρθρο 19)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για τη συμμετοχή παραγωγών γεωργικών προϊόντων σε συστήματα ποιότητας (άρθρο 20)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης στον γεωργικό τομέα (άρθρο 21)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες στον γεωργικό τομέα (άρθρο 22)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση (άρθρο 23)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για μέτρα προώθησης γεωργικών προϊόντων (άρθρο 24)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση ζημιών που οφείλονται σε δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνία (άρθρο 25)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για τις δαπάνες πρόληψης, ελέγχου και εξάλειψης ασθενειών των ζώων και επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και ενισχύσεις για την αντιστάθμιση ζημιών που προκαλούνται από ασθένειες ζώων ή επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς (άρθρο 26)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις στον κτηνοτροφικό τομέα (άρθρο 27 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή β))		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για την απομάκρυνση νεκρών ζώων (άρθρο 27 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ) ή ε))		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για την πληρωμή ασφαλιστών (άρθρο 28)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ της διατήρησης πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς που βρίσκεται σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις (άρθρο 29)		

Πρωταρχικοί στόχοι <sup>(1)</sup>	Μέγιστη ένταση ενίσχυσης σε %	Ανώτατο ποσό της ενίσχυσης σε εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες στον γεωργικό τομέα (άρθρο 30)		
Τύπος θεομηνίας:	<input type="checkbox"/> σεισμός <input type="checkbox"/> χιονοστιβάδα <input type="checkbox"/> κατολίσθηση <input type="checkbox"/> πλημμύρα <input type="checkbox"/> ανεμοστρόβιλος <input type="checkbox"/> τυφώνας <input type="checkbox"/> ηφαιστειακή έκρηξη <input type="checkbox"/> ανεξέλεγκτη πυρκαγιά	
Ημερομηνία επέλευσης της θεομηνίας	Από ηη/μμ/εεεε έως ηη/μμ/εεεε	
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της γεωργίας (άρθρο 31)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της δασοκομίας (άρθρο 31)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (άρθρο 32)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για γεωργοδασοκομικά συστήματα (άρθρο 33)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για την πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, ασθένειες, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και καταστροφικά συμβάντα (άρθρο 34)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για επενδύσεις για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας και της περιβαλλοντικής αξίας των δασικών οικοσυστημάτων (άρθρο 35)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις λόγω μειονεκτημάτων που σχετίζονται με δασικές περιοχές Natura 2000 (άρθρο 36)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για δασοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υπηρεσίες και για τη διατήρηση των δασών (άρθρο 37)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης στον τομέα της δασοκομίας (άρθρο 38)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της δασοκομίας (άρθρο 39)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για επενδύσεις σε υποδομές σχετικές με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή του τομέα της δασοκομίας (άρθρο 40)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, διακίνηση και εμπορία δασοκομικών προϊόντων (άρθρο 41)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για τη διατήρηση των γενετικών πόρων στη δασοκομία (άρθρο 42)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για αναδασμό δασικών εκτάσεων (άρθρο 43)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για επενδύσεις στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε μη γεωργικά προϊόντα ή στην παραγωγή βάμβακος (άρθρο 44)		

Πρωταρχικοί στόχοι <sup>(1)</sup>	Μέγιστη ένταση ενίσχυσης σε %	Ανώτατο ποσό της ενίσχυσης σε εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις εκκίνησης επιχειρήσεων για την άσκηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων σε αγροτικές περιοχές (άρθρο 45)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ σε αγροτικές περιοχές (άρθρο 46)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών (άρθρο 47)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για νέα συμμετοχή ενεργών γεωργών σε συστήματα ποιότητας για το βαμβάκι ή τα τρόφιμα (άρθρο 48)		
<input type="checkbox"/> Ενισχύσεις για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης όσον αφορά το βαμβάκι και τρόφιμα που καλύπτονται από σύστημα ποιότητας (άρθρο 49)		
(1) Είναι δυνατόν να υπάρχουν πολλαπλοί στόχοι· στην περίπτωση αυτή, να αναφερθούν όλοι οι στόχοι.		

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

**Διατάξεις σχετικά με τη δημοσίευση πληροφοριών όπως ορίζεται στο άρθρο 9 παράγραφος 2**

Τα κράτη μέλη οργανώνουν τους εμπειριστατωμένους δικτυακούς τόπους τους για τις κρατικές ενισχύσεις, στους οποίους δημοσιεύονται οι πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 κατά τρόπο που να διευκολύνει την πρόσβαση σε αυτές. Οι πληροφορίες δημοσιεύονται σε μορφότυπο δεδομένων λογιστικού φύλλου που επιτρέπει την αναζήτηση, την εξαγωγή και την εύκολη δημοσίευση των πληροφοριών στο διαδίκτυο, όπως σε μορφότυπο CSV ή XML. Η πρόσβαση στον δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις επιτρέπεται σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς περιορισμούς. Δεν απαιτείται προηγούμενη εγγραφή χρήστη για την πρόσβαση στον δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις.

Δημοσιεύονται οι ακόλουθες πληροφορίες όσον αφορά τη χορήγηση μεμονωμένων ενισχύσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο γ):

- α) Αναφορά του αναγνωριστικού αριθμού της ενίσχυσης <sup>(1)</sup>
- β) Επωνυμία του δικαιούχου
- γ) Τύπος επιχείρησης (ΜΜΕ/μεγάλη) κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης
- δ) Περιφέρεια στην οποία βρίσκεται ο δικαιούχος, σε επίπεδο NUTS II <sup>(2)</sup>
- ε) Τομέας δραστηριότητας σε επίπεδο ομάδας NACE <sup>(3)</sup>
- στ) Στοιχείο ενίσχυσης, εκπεφρασμένο ως ακέραιο ποσό στο εθνικό νόμισμα <sup>(4)</sup>
- ζ) Μέσο ενίσχυσης <sup>(5)</sup> (επιχορήγηση/επιδότηση επιτοκίου, δάνειο/επιστρεπτέες προκαταβολές/επιστρεπτέα επιχορήγηση, εγγύηση, φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, άλλο (να διευκρινιστεί))
- η) Ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης
- θ) Στόχος της ενίσχυσης <sup>(6)</sup>
- ι) Χορηγούσα αρχή.

<sup>(1)</sup> Παρέχεται από την Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού.

<sup>(2)</sup> NUTS — Ονοματολογία Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων. Κατά κανόνα, η περιφέρεια κατατάσσεται στο επίπεδο 2.

<sup>(3)</sup> Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1990, για τη στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 24.10.1990, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 761/93 της Επιτροπής, της 24ης Μαρτίου 1993 (ΕΕ L 83 της 3.4.1993, σ. 1, και διορθωτικό, ΕΕ L 159 της 11.7.1995, σ. 31).

<sup>(4)</sup> Ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης

<sup>(5)</sup> Εάν η ενίσχυση χορηγείται με πολλά μέσα, το ποσό της ενίσχυσης παρέχεται ανά μέσο ενίσχυσης.

<sup>(6)</sup> Εάν η ενίσχυση έχει πολλούς στόχους, το ποσό της ενίσχυσης παρέχεται ανά στόχο.





ISSN 1977-0669 (ηλεκτρονική έκδοση)  
ISSN 1725-2547 (έντυπη έκδοση)



**Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**  
2985 Λουξεμβούργο  
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

**EL**